

Peltotuki Pro

viljelyohjelmisto

Nutikka Pro

karttaosa

Käyttöohje

Versio 2018.2

16.1.2019

YLEISTÄ OHJELMASTA	4
VASTUUKYSYMYKSET	4
OHJELMAN ASENNUS	5
OHJELMAN ASENNUS SIVULTA WWW.SOFTSALO.FI	5
OHJELMAN ASENNUS CD-LEVYLTA	5
OHJELMISTON ASENNUS JA ASETUKSET	5
ESITTELYOHJELMAN RAJOITUKSET	7
OHJELMAN LAAJUUS JA HALTIJA	8
TOIMINTOJEN KÄYTTÖ	9
YLEISTÄ TOIMINNOISTA	9
YLLÄPITONÄYTTÖJEN KÄYTTÖ	10
PIKAVALINTAPALKIN KÄYTTÖ	10
PERUSTIEDOT	11
TILAN PERUSTIETOJEN KÄSITTELY	11
KÄYTETTÄVÄT TAPAHTUMALAJIT	12
VILJETTÄVÄT KASVIT JA LAJIKKEET	13
LANNOITTEET	14
ORGAANISET LANNOITTEET	15
KASVINSUOJELUAINEET	16
KALKITUSAINEET	18
MAANÄYTTEET	19
VARASTOJEN KÄSITTELY	20
SUUNNITTELMALLIT	21
VUOSI VAIHE VAIHEELTA	22
JOS OHJELMA ON UUSI	22
KUN ALAT SUUNNITELLA UUTTA VILJELYVUOTTA	22
LOHKOJEN PERUSTAMINEN PELTOTUKEEN	24
TIETOJEN NOUTAMINEN HALLINNON JÄRJESTELMÄSTÄ	24
PERUSLOHKOT	26
KASVULOHKOT	27
LOHKON VILJAVUUSTIETOJEN KÄSITTELY	28
VILJELYKASVIN VALINTA JA YMPÄRISTÖKORVAUKSEN RAVINNEKATOT	29
LOHKOLLA USEITA ESIKASVEJA	30
VILJELYTAPAHTUMIEN TALLENNUS	31
TAPAHTUMIEN LISÄYS, MUUTOS JA POISTO	31
SUUNNITTELMALLIEN KÄYTTÖ VILJELYSUUNNITTELUSSA	32
TAPAHTUMIEN PIKALISÄYS/-MUOKKAUS	32
TANKKISEOS	32
TAPAHTUMIEN JOUKKOLISÄYS	33
TAPAHTUMIEN JOUKKOMUOKKAUS	34
TAPAHTUMIEN OSA-ALA	35
KARJANLANTA JA MUUT ORGAANISET LANNOITTEET	36
LANNOITUKSEN LASKENTA	37
<i>Lannoitteen valinta Lannoitelaskenta-toiminnolla:</i>	37
HIVENLANNOITUKSEN LASKENTA	40
KALKITUKSEN LASKENTA	40
TUKIEN HAKU	41
SADON LAATUTIEDOT	43
VILJELYKIERRON SUUNNITTELU	44
MUISTILISTAN KÄYTTÖ	45
MOBIILIKÄYTTÖ JA ETÄKÄYTTÖ	46
MOBIILIKÄYTÖN VAIHTOEHDOT	46
SIRPPI-PILVIPALVELU JA SIRPPI MOBIILISOVELLUS	47
TIETOJEN SIIRTO TAULUKKOLASKENTAAN	47
TIETOJEN TUONTI TAULUKKOLASKENNASTA	48
PILVIPALVELUN KÄYTTÖ TIETOJEN SIIRROSSA	49
TAULUKON KÄYTTÖ MOBIILILAITTEISSA	50
PLUS-PAKETTI	52
YLEISTÄ PLUS-PAKETISTA	52
<i>Ravinnetaseen laskenta</i>	52
<i>Biosidikirjanpito</i>	52
<i>Muut Plus-paketin toiminnot</i>	52
KARTTAOSAN KÄYTTÖ	53
YLEISTÄ KARTTAOHJELMASTA	53
KARTTAOHJELMAN ASETUKSET	54
UUDEN KARTAN PERUSTAMINEN	55

Yleistä kartan perustamisesta	55
Kartan nouto hallinnon järjestelmästä (VIPU-palvelusta)	56
Siirto DXF-tiedostosta	58
Siirto KAR-tiedostosta	60
Siirto ShapeFile-tiedostosta.....	61
Kartan perustaminen itse piirtämällä	62
Skannatun kuvataso käyttö kartan perustamisessa	63
KARTAN VIERITYS JA MITTAKAAVAN MUUTTAMINEN	64
KARTAN TASOJEN KÄSITTELY	65
KASVULOHKOJEN NOUTO HALLINNON JÄRJESTELMÄSTÄ (VIPUSTA)	68
KASVULOHKOJEN PERUSTAMINEN KARTALLE	69
Kasvulohkon jakoviivan etäisyyden asettaminen.....	70
VILJAVUUSTUTKIMUSTIETOJEN KÄSITTELY KARTALLA	71
SUOJAKAISTAT	73
PINTA-ALAN JA PITUUDEN MITTAUS	74
PELTOTUEN TIETOJEN NÄYTTÖ KARTALLA.....	75
VILJELYKASVIEN VALINTA KARTAN AVULLA	76
TIETOJEN TUONTI MUISTA JÄRJESTELMISTÄ JA VIENTI MUIHIN JÄRJESTELMIIN	77
Tietojen siirto GPX-tiedostomuodossa	77
Tietojen tuonti Garmin GPS-laitteista	77
Tietojen tuonti Magellan GPS-laitteista	77
Tietojen tuonti GPS Utility -ohjelman kautta.....	78
Tietojen siirto "pilikutetun" tekstitiedoston avulla.....	78
KARTAN TULOSTUS.....	79
Tulostusmäärittelyt	79
Tulostaminen.....	79
KARTAN POISTAMINEN	80
TUKIOPTIMOINTIOSAN KÄYTTÖ	81
YLEISTÄ TUKIOPTIMOINNISTA	81
TUKIOPTIMOINNIN PAINIKEPALKKI	82
TUKIOPTIMOINNIN TOIMINNOT.....	83
Tukiyhteen veto.....	83
Laskelma.....	84
Kasvit	85
Eläimet	85
Tukioikeudet	86
Tuet alueittain.....	87
Tukioptimoinnin perustiedot.....	88
TULOSTEET	89
YLEISTÄ TULOSTEISTA	89
TULOSTAMINEN RUUTUUN ELI ESIKATSELU.....	89
TULOSTAMINEN PDF-TIEDOSTOON	89
OHJELMAN ASETUKSET	90
VIHJEITÄ	91
VILJELYSUUNNITTELUUN LIITTYVIÄ VIHJEITÄ.....	91
VIHJEITÄ KARTTAOHJELMAN KÄYTTÖÖN.....	92
SOFTSALON INTERNET-SIVUT.....	93
TALLENNETTUIJEN TIETOJEN TARKISTUS	94
VARMUUSKOPIOT	95
YLEISTÄ VARMISTUSTEN OTTAMISESTA	95
VARMISTUKSEN OTTO MUISTITIKULLE, VERKON TOISELLE TIETOKONEELLE TAI PILVIKANSIOON	95
VARMISTUKSEN OTTO CD-LEVYLLE	95
AUTOMAATTINEN VARMISTUS	96
VARMUUSKOPION PALAUTUS.....	97
INTERNETPÄIVITYS	98
MONIYRITYSVERSION KÄYTTÖ	99
VERKKOVERSION KÄYTTÖ	100
KÄYTTÖÖNOTTO.....	100
PÄIVITYSTILANTEET	101
RAJOITUKSET	101
ONGELMATILANTEET	102

Yleistä ohjelmasta

Peltotuki Pro on Visual Foxpro -tietokantakehittimellä tehty peltoviljelyn suunnittelu- ja seurantaohjelmisto. Koska ohjelma on tehty uusimmilla ohjelmointivälineillä, koneen käyttöjärjestelmänä on oltava Windows Vista, Windows 7, Windows 10 tai uudempi.

Peltotuki Pro sisältää kaikkien viljelytapahtumien lohko-kohtaisen suunnittelun ja seurannan. Ohjelma sisältää mm. perus- ja kasvulohkot, lohkon maanäytetietojen käsittelyn ja niihin perustuvan lannoitevalinnan, lajikekohtaiset typpisuositukset ja -katot, kalkitussuositukset sekä viljelyn kannattavuuden suunnittelun ja seurannan. Peltotuella voidaan tehdä ympäristötuen vaatima lohko-kohtainen viljelysuunnitelma ja viljelykirjanpito. Peltotuki on linkitetty Mavin Vipu-sovellukseen. Vipun lohkot voi noutaa Peltotukeen ja Peltotuen lohkot lähettää sähköisen tukihaun pohjaksi.

Peltotuki on linkitetty Sirppi-mobiilisovellukseen, jolla voi kuitata viljelytapahtumia kännykstä suoraan pellolla. Sirppi näyttää sen lohkon tiedot, jolla itse olet. Sirpillä voi myös katsoa karttoja ja tehdä karttamerkintöjä. Lisäksi Sirppi näyttää kasvukauden säätiedot ja ennustaa puintipäivät lohkoittain.

Peltotuen karttaosana toimii Nutikka Pro -karttaohjelmisto, jonka avulla voidaan tehdä mm. kasvulohkojen jako ja viljelykasvien valinta suoraan kartalta. Kartalla voidaan katsoa Peltotuen tietoja, mm. lohkojen ravinnetilaa tai eri vuosien viljelykasveja. Kartta voi sisältää lisäksi mitä tahansa maatilaan liittyvää informaatiota, salaojat, asemapiirroksen yms.

Peltotukeen voidaan haluttaessa liittää valinnainen tukioptimointiosa ja valinnainen Plus-paketti -lisäosa.

Peruslohkot ja niihin liittyvät karttatiedot voidaan noutaa suoraan maataloushallinnon Vipu-palvelusta. Viljavuustutkimustiedot voidaan siirtää haluttaessa suoraan Internetistä (Tuloslaari) tai maanäytelaboratoriosta saadusta tulostiedostosta (Analtul.dat) Peltotukeen.

Vastuukysymykset

Ohjelman valmistaja ei vastaa mitenkään ohjelman oikeellisuudesta tai mistään ohjelman aiheuttamasta suorasta tai välillisestä vahingosta. Mikäli ohjelman ostaja ei katso voivansa hyväksyä tätä ehtoa, hänen tulee palauttaa ohjelma kahden viikon kuluessa sen saamisesta osoitteella Softsalo Oy, Peltotuentie 1, 25130 Muurla. Muussa tapauksessa hänen katsotaan hyväksyneen ehdot. Korvausvastuu rajoittuu aina enintään ohjelman hintaan. Ohjelmia kuitenkin kehitetään jatkuvasti ja kaikki parannusehdotukset ovat tervetulleita. Pyrkimyksenämme on paras mahdollinen ohjelmisto.

Ohjelma toimitetaan aina haltijan nimellä varustettuna ja sen luovutus muiden käyttöön on ilman valmistajan lupaa ehdottomasti kielletty!

Ohjelman asennus

Peltotuki Pro tarvitsee toimiakseen keskusmuistia vähintään 1 GT ja vapaata levytilaa n. 500 MT. Koneen käyttöjärjestelmänä on oltava Windows Vista, Windows 7, 8, 10 tai uudempi.

Ohjelman asennus sivulta www.softsalo.fi

1. Valitse sivulta www.softsalo.fi kohta Lataa ohjelmia ja sieltä alakohta Peltotuki. Tältä sivulta on saatavissa aina uusin Peltotuki-versio.
2. Kun asennustiedosto on latautunut omalle koneellesi, käynnistä asennus esim. kaksoisklikkaamalla asennustiedostoa. Kuittaa Windowsin mahdollisesti esittämä julkaisijavaroitus ja asenna ohjelma hyväksymällä asennusohjelman ehdotukset.

Ohjelman asennus CD-levyltä

AgroPro®-CD käynnistyy yleensä automaattisesti, kun asetat sen CD-asemaan ja suljet luukun. Jos automaattikäynnistys ei ole käytössä, voit itse käynnistää CD-levyn päähakemistossa olevan AUTORUN.EXE-ohjelman.

AUTORUN-ohjelman käsikäynnistys:

1. Aseta AgroPro®-CD CD-asemaan
2. Valitse **Käynnistä**-valikosta toiminto **Suorita**. Kirjoita kohtaan Avaa **D:\AUTORUN.EXE** niin, että D-kirjaimen tilalla on se kirjain, joka Sinun koneellasi on CD-aseman tunnuksena. Voit etsiä AUTORUN.EXE:n myös Selaa-painikkeella. Käynnistä ohjelman suoritus OK-painikkeella.

Ohjelman asennus käynnistyy, kun valitset toiminnon **Asennukset/Asenna Peltotuki Pro**.

Ohjelmiston asennus ja asetukset

Hyväksy asennusohjelman tekemät ehdotukset. Kun asennus päättyy, Peltotuki Pro käynnistyy ensimmäisen kerran automaattisesti. **Jatkossa voit käynnistää Peltotuen Käynnistä-valikon kohdasta Ohjelmat/Softsalo AgroPro.** Yleensä kannattaa aina käynnistää ensin Peltotuki Pro ja sen sisältä vasemman yläreunan maapallopainikkeella Nutikka Pro -karttaosa. Näin ohjelmien linkitys toimii parhaiten. Ohjelmien välillä kannattaa muutenkin liikkua vasemman yläreunan painikkeilla.

Peltotuki Pro on suunniteltu 1024x768 tai tarkempaan näyttötilaan. Jos koneessa on pienempi resoluutio asetettuna käyttöön, asennusohjelma huomauttaa tästä. **Peltotuki toimii myös 800x600 näyttötilalla, mutta 640x480 näyttötilalla (perus-VGA) vain rajoitetusti.** Voit muuttaa näytön tilaa Windowsin Käynnistä-valikon toiminnolla Asetukset/Ohjauspaneeli/ Näyttö/Asetukset/Työpöydän koko (vaihtelee Windows-version mukaan). Samalla toiminnolla voit asettaa käyttöön myös suuret fontit (large fonts), jolloin ohjelman valikot näkyvät suuremmalla tekstillä.

Voit tutustua ohjelmaan sisäisen ohjeen avulla tai sitä vapaasti itse käyttämällä. Lähes kaikki ohjelman toiminnot ovat käytössä myös esittelyohjelmassa, mutta tiedot eivät talletu pysyvästi. Voit kysyä neuvoja myös Softsalon ohjelmanevonnasta puhelimitse tai sähköpostilla.

On suositeltavaa asentaa esittelyohjelma C:-asemalle asennusohjelman ehdottamaan kansioon. Jos asennat ohjelman muualle, esittelyohjelman karttaosaa käynnistettäessä tulee ruutuun huomautus siitä, että mallikarttatiedostoa ei löydy. Ohjelma kuitenkin toimii normaalisti, kunhan valitset ohjelman vasemmassa yläreunassa näkyvästä karttavalikosta itse Kartat/Kotipellot-mallikartan. **Varsinainen ohjelma toimii normaalisti asennushakemistosta riippumatta. Ohjelmaa ei kuitenkaan saa asentaa Program files –kansioon.**

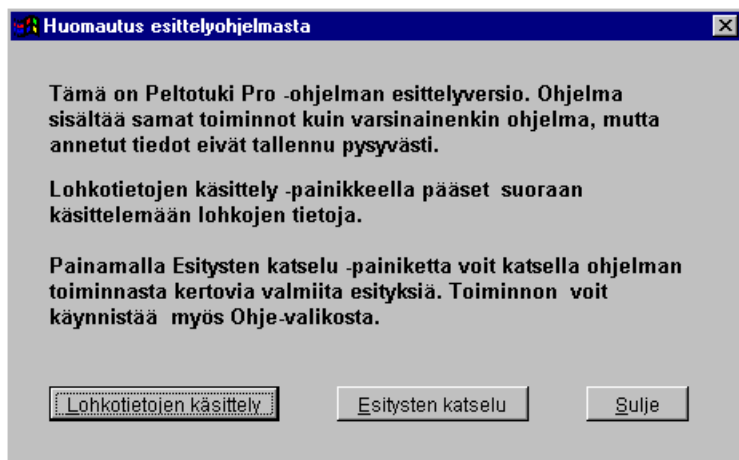
Ohjelma asentuu aina ensin demoversiona. Voit muuttaa sen varsinaiseksi, omalle nimellesi rekisteröidyksi ohjelmaksi tallentamalla ohjelmaan henkilökohtaiset lisenssikoodiluvut toiminnolla Työkalut/Haltijatiedot ja käynnistämällä ohjelman sen jälkeen uudelleen. Uutta asennusta tms. ei tarvita. Halutessasi voit myöhemminkin palata katsomaan malliyrityksen tietoja, kun vaihdat

käsiteltävän yrityksen näytön yläreunan painikerivillä olevasta valintalistasta.

Ohjelman asentaminen edellyttää, että käyttäjällä on riittävät käyttöoikeudet. Jos Windowsin käynnistyessä annettu käyttäjätunnus kuuluu käyttöoikeusryhmään, joka antaa vain rajoitetut käyttöoikeudet, ohjelman asennus ei onnistu. Tällöin täytyy Windowsiin kirjautua asennuksen ajaksi esim. Järjestelmänvalvoja-käyttäjätunnuksella.

Esittelyohjelman rajoitukset

Peltotuki Pro -ohjelma asentuu aina asennuksen jälkeen esittelyohjelmaksi. Demo-ohjelma sisältää samat toiminnot kuin varsinainenkin ohjelma, mutta ohjelmaan talletetut tiedot eivät tallennu pysyvästi. Ne ovat tallessa niin kauan kuin ohjelmaa käytetään yhdellä kertaa.

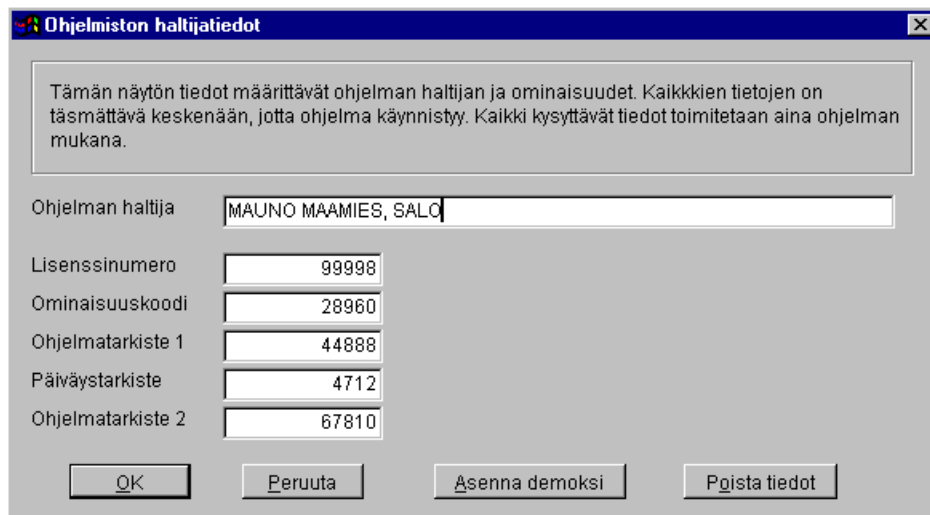

Esittelyohjelman voit muuttaa varsinaiseksi, omalle nimellesi rekisteröidyksi ohjelmaksi tallentamalla ohjelmaan henkilökohtaiset lisenssikoodiluvut toiminnolla **Työkalut/Haltijatiedot** ja käynnistämällä ohjelman sen jälkeen uudelleen. Uutta asennusta tms. ei tarvita. Halutessasi voit myöhemminkin palata katsomaan malliyrityksen tietoja, kun vaihdat käsiteltävän yrityksen näytön yläreunan painikerivillä olevasta valintalistasta.

Ohjelman laajuus ja haltija

Ohjelman ominaisuudet määrittyvät ohjelman hankinnan yhteydessä toimitettavien henkilökohtaisten lisenssikoodien perusteella. Lisenssikoodien tallennus tapahtuu seuraavasti:

1. Käynnistä ohjelma
2. Valitse toiminto **Työkalut/Haltijatiedot**. Vaihda näyttöön omat tietosi Ohjelmiston käyttöoikeus -paperissa olevien tietojen mukaan.
3. Valitse näytöstä painike **OK**, sulje ohjelma. Kun käynnistät ohjelman uudelleen, se on asentunut varsinaiseksi ohjelmaksi ja demon mallitiedot on poistettu. Pääset kuitenkin myöhemminkin tarkastelemaan malliyrityksen tietoja valitsemalla painikepalkista Malliyrityksen.

Ohjelmiston haltijatiedot

Tämän näytön tiedot määrittävät ohjelman haltijan ja ominaisuudet. Kaikkien tietojen on täsmättävä keskenään, jotta ohjelma käynnistyy. Kaikki kysyttävät tiedot toimitetaan aina ohjelman mukana.

Ohjelman haltija MAUNO MAAMIES, SALO

Lisenssinumero 99998

Ominaisuuskoodi 28960

Ohjelmataarkiste 1 44888

Päiväystarkiste 4712

Ohjelmataarkiste 2 67810

OK Peruuta Asenna demoksi Poista tiedot

Jos tallentamasi haltijatiedot ja koodit eivät täsmää, ohjelma siirtyy käynnistysvaiheessa uudelleen Haltijatiedot-ruudulle ja pyytää korjaamaan annettuja tietoja. Jos et saa yrityksistä huolimatta ohjelmaa hyväksymään kooditietoja, ota yhteys Softsaloon.

Toimintojen käyttö

Yleistä toiminnoista

Ohjelmaa voidaan ohjata näytön yläreunassa olevan valikon avulla. Tärkeimmät toiminnot voidaan valita myös valikon alapuolella olevasta painikepalkista. Valinta voidaan tehdä valikosta joko hiirellä tai painamalla näppäimistöltä toiminnon nimessä allekirjoitettuna näkyvää pikavalintakirjainta.

Ohjelman eri ikkunat sisältävät tavallisten, valkoisena näkyvien syöttökenttien lisäksi mm.

- valintalistoja, joista voidaan valita haluttu viljelykasvi tms. Lista aukeaa napsauttamalla hiirellä listan oikealla puolella olevaa nuolen kärki alaspäin -painiketta

- Selauspainikkeita, joiden avulla voidaan suurentaa ja pienentää esim. satotasoa. Vieritys tapahtuu napsauttamalla hiirellä kentän oikealla puolella olevia ylös- tai alaspäin osoittavia nuolenkärkiä

- Painikkeita, joista voidaan käynnistää eri toimintoja napsauttamalla painiketta hiirellä. Painikkeissa voi olla joko kuva tai teksti, joka kertoo toiminnon sisällön. Osaan painikkeista sisältyy muistilappu, joka tulee näyttöön, kun hiirtä pitää hetken painikkeen päällä

- Rastitusvalintoja, joilla voidaan tehdä tietty valinta napsauttamalla rastiruutua hiiren vasemmalla näppäimellä.

- Rastitusvalintoja, joilla voidaan valita jokin annetuista vaihtoehtoista. Valinta tehdään napsauttamalla haluttua vaihtoehtoa hiiren vasemmalla näppäimellä.

- Kielekkeitä (välilehtiä). Kielekkeiden avulla voidaan käsitellä saman asian eri osa-alueita. Siirtyminen kielekkeeltä toiselle tapahtuu napsauttamalla hiirellä sitä kielekettä, jolle halutaan siirtyä.

Voit valita näytöllä olevia toimintoja myös näppäimistöltä pitämällä Alt-näppäintä pohjassa ja painamalla samalla toiminnon nimessä alleviivattuna näkyvää pikavalintakirjainta. Jos haluat siirtyä valikkoon, paina Alt-näppäintä ja päästä se takaisin ylös niin, että et paina muita näppäimiä.

Ylläpito näytöjen käyttö

Päävalikon kohdasta Perustiedot pääset käsittelemään mm. siemenlajikkeita, lannoitteita, orgaanisia lannoitteita, kalkitusaineita ja kasvinsuojeluaineita. Nämä näytöt vastaavat toisiaan ja niiden painikepalkissa ovat mm. seuraavat toiminnot (suluissa toimintoja vastaavat pikanäppäimet):

- Siirry ensimmäiseen tietueeseen (Ctrl+Home)
- Siirry edelliseen tietueeseen (Ctrl+Up)
- Siirry seuraavaan tietueeseen (Ctrl+Down)
- Siirry viimeiseen tietueeseen (Ctrl+End)

- Tee uusi tietue (Ctrl+N)
- Tee uusi tietue ottamalla näytössä oleva pohjaksi (Ctrl+Y)
- Tallenna tehdyt muutokset (Ctrl+S)
- Peruuta tehdyt muutokset (Ctrl+Z)
- Poista näytössä oleva tietue **pysyvästi** (Ctrl+D)

- Lopeta tietojen käsittely (Esc)

Muokkaus-kielekkeellä nähdään esim. valittuna olevan siemenen tiedot ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa. Muutos kuitataan Tallenna-painikkeella.

Taulukko-kielekkeellä nähdään samanaikaisesti esim. useamman siemenen tietoja. Näytössä oleva **Käytössä**-rasti kertoo, saako ohjelma näyttää tämän kortin ohjelman valintalistoiissa, kun tallennetaan tietoja lohkoille. Käytössä-valinnat on helpointa tehdä Taulukko-toiminnolla. Kaikkia sarakkeita, jotka näkyvät vahvennettuna, voidaan muokata taulukossa.

Joillakin ylläpito näytöillä on lisäksi **Ominaisuudet**-kieleke. Esim. siementen käsittelyssä Ominaisuudet-kielekkeeltä löytyy useimmista lajikkeista markkinoijan ilmoittamia lajikeominaisuuksia. Kasvinsuojeluaineiden Ominaisuudet-kieleke sisältää torjunta-aineen käyttöohjeen. Haluttaessa ominaisuudet voidaan tulostaa myös paperille.

Pikavalintapalkin käyttö

Ohjelman yläreunassa valikon alla näkyy pikavalintapalkki, joka sisältää pikapainikkeita ohjelman useimmin käytettäviin toimintoihin. Kun painikkeen päällä pitää hiiren kohdistinta hetken aikaa, tulee ruudulle pieni ohjelaatikko, joka kertoo mikä toiminto painikkeesta käynnistyy.

	Nutikka Pro -karttaohjelman käynnistys/aktivointi ja tietojen linkitys
	Lohkotietojen käsittely -toiminnon käynnistys
	Suunnittelumallien käsittely
	Vuoden yleistietojen käsittely
	Tietojen varmuuskopiointi
	Internet-selaimen käynnistys
	Ohjetoiminnon käynnistys
	Käsiteltävän yrityksen valinta

Käytettävät tapahtumalajit

Tällä näytöllä määritellään ne tapahtumalajit, jotka halutaan olevan käytössä tehtäessä viljelysuunnitelmaa ja lohko kohtaista kirjanpitoa. Samalla voidaan määritellä oletusyksikkö tapahtumalle, oletusmäärä, oletushinta, kysytäänkö säätötietoja tapahtuman tallennuksen yhteydessä sekä näytetäänkö tapahtuma karttaohjelmassa. Tuloste-sarakkeessa voidaan valita tapahtumalajit, jotka halutaan kylvö- ja lannoitustapahtumat -tulosteeseen.

Painikkeella **Poista kaikki käytöstä** voidaan ottaa kaikista tapahtumista käytössä-rasti pois päältä ja merkitä sen jälkeen omalla tilalla käytettävät tapahtumalajit.

Käytössä	Tapahtumalaji	Tulo/meno	Tyyppi	Yksikkö	Määrä/ha	Euroa/yks.	Kysysäädöt	Kartalle
☒	CAP-TUKI	TULO	TUKI	KPL	1,000	0,0000	☐	☐
☒	HA-TUKI	TULO	TUKI	KPL	1,000	0,0000	☐	☐
☒	HARAUUS	MENO		H		0,0000	☐	☐
☒	HAVAINTO	MENO		H	0,000	0,0000	☐	☐
☒	HIVENLANN.	MENO		KG		0,0000	☒	☒
☐	IDÄTYS	MENO		H	0,000	0,0000	☐	☐
☒	ISTUTUS	MENO		H		0,0000	☒	☐
☒	JYRÄYS	MENO		H	0,000	0,0000	☐	☐
☒	KALKITUS	MENO		KG		0,0000	☐	☒
☐	KASTELU	MENO		L		0,0000	☐	☐
☒	KASVINS.	MENO		KG	0,000	0,0000	☒	☒
☒	KASVITUKI	TULO	TUKI	KPL	1,000	0,0000	☐	☐
☒	KEVYTMUOKK	MENO		H		0,0000	☐	☐

OK Peruuta Ota kaikki käyttöön Poista kaikki käytöstä

Viljeltävät kasvit ja lajikkeet

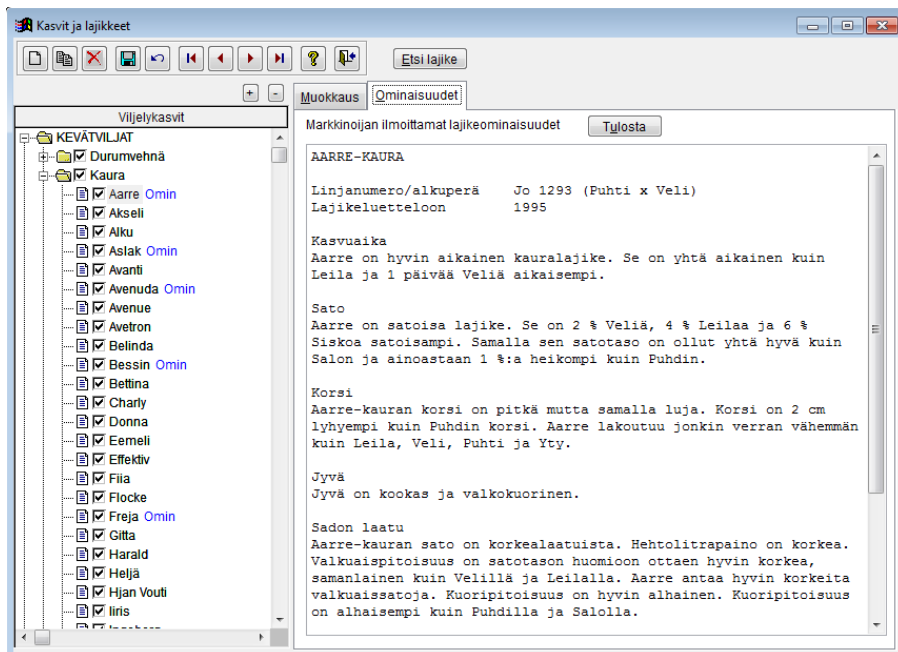
Tällä näytöllä määritellään tilalla viljeltävät kasvilajit ja lajikkeet. Tällä tavalla saadaan kasvinvalintänäytöllä olevat kasvinvalintalistat ja lajikelistat lyhyemmiksi ja siten helpommiksi ja nopeammaksi käyttää. Yleensä kannattaa ottaa ensin kaikki kasvit ja lajikkeet pois käytöstä painikkeella **Poista kaikki lajikkeet ja kasvit käytöstä**. Sen jälkeen puumaisessa rakenteessa rastitetaan ne kasvit ja lajikkeet, joita tilalla käytetään. **Etsi lajike** -painikkeella voidaan hakea lajike esille nimen perusteella.

Peltotuki-ohjelma sisältää kattavan rekisterin markkinoilla olevista siemenlajikkeista. Tarvittaessa käyttäjä voi lisätä uuden lajikkeen rekisteriin esim. jos se on niin uusi, ettei ohjelma vielä tunne sitä. Lisäys suoritetaan siten, että ensin näytön vasemmanpuoleisesta osasta valitaan kasvi, johon lajike halutaan lisätä. Tämän jälkeen pääruudun yläreunassa näkyvän painikepalkin **Lisää uusi**-painikkeella (📄 painikkeessa) luodaan tyhjä lomake lajikkeen tietojen antamiseksi.

Lajikkeen nimeä napsauttamalla voidaan Muokkaus-välilehdellä muuttaa lajikkeen kylvötiheystietoja, 1000 siemenen painoa, itävyysprosenttia sekä siemenen hintaa. Lajikkeelle on myös määritetty Ph-luokkavaatimus, jota voidaan tarvittaessa muuttaa. **Huom!** Ph-luokka tarkoittaa viljavuusluokkaa, ei suoraan Ph-arvoa. Normisato tarkoittaa lajikkeelle tyypillistä satotasoa, joka tulee ehdotuksena lohkon kasvinvalinnassa. Omat viljelykokemukset-kenttään voidaan kirjoittaa talteen mm. omia kokemuksia tästä lajikkeesta.

Jos tilalla käytetään ravinteita sisältävää ns. iSeed-siementä, rastitetaan kohta iSeed-siemen. Tällöin ohjelma laskee siemenessä olevan fosforin ja kaliumin määrän lannoitustapahtumien lisäksi. **Huom!** ohjelma ei automaattisesti päivitä olemassa olevia siementapahtumia lohkoilla iSeed-siemenen ravinnemäärillä, vaan käyttäjän täytyy käydä Lohkotietojen käsittelyn Suunnittelu- tai Toteutunut-välilehdellä, valita siementapahtuma ja painaa Muuta-painiketta.

Ominaisuudet-välilehdellä on useimmista lajikkeista jalostajan tai markkinoijan antamia ominaisuustietoja.

Lannoitteet

Kun valitset ylävalikosta toiminnon Perustiedot/Lannoitteet, pääset käsittelemään lannoitteiden perustietoja. Tällä toiminnolla voidaan merkitä omalla tilalla käytössä olevat lannoitteet. Ohjelma ehdottaa lohkoille oletusarvoisesti vain niitä lannoitteita, jotka on merkitty käytössä oleviksi.

Koska lannoitteita on paljon ja lannoitevalikoima muuttuu jatkuvasti, tällä ruudulla näytettävien lannoitteiden valikoimaa voidaan ohjata kahdella rastilla:

- Näytä vain käytössäolevat –rasti: Oletuksena pois päältä. Jos tämä rasti laitetaan päälle, näkyviin tulevat vain ne lannoitteet, jotka on merkitty omalla tilalla käyttöön Käytössä-rastilla.
- Näytä nykyvalikoimat –rasti: Oletuksena päällä, jolloin ohjelma näyttää vain ne lannoitteet, jotka kuuluvat valmistajan/markkinoijan nykyvalikoimaan.

HUOM! Edellä mainitut rastit vaikuttavat vain tällä ruudulla tällä hetkellä näytettävään lannoitevalikoimaan. Lohkolle lannoitetta valittaessa näytetään kaikki ne lannoitteet, joilla on Käytössä-rasti.

Peltotuki sisältää tiedot yleisimpien lannoitevalmistajien ja maahantuojien lannoitteista. Muokkaus-kielekkeellä voi muuttaa lannoitteen tonnihintaa. Omat käyttökokemukset -kohtaan voi kirjata ylös lisätietoja lannoitteesta. Ohjelmassa valmiina olevien lannoitteiden ravinnetietoja käyttäjä ei pääse muuttamaan.

Jos ohjelmasta ei löydy itsellä käytössä olevaa lannoitetta, voidaan lannoitteisiin OMA1, OMA2, OMA3 ja OMA4 antaa ravinnetiedot ja merkitä ne käytössä oleviksi. Oma-lannoitteet tulevat tällä ruudulla näkyviin, kun otetaan rastit pois kohdista Näytä nykyvalikoima ja Näytä vain käytössä olevat. Ennen Oma-lannoitteen käyttöä kannattaa tarkistaa, että käytössä on viimeisin ohjelmaversio, jossa on uusin lannoitevalikoima.

Jos lannoite on merkitty soveltuvaksi perunalle, tulevat ainoastaan nämä lannoitteet valintalistoilta, kun lohkon viljelykasvi on peruna. Hivenlannoite-merkinnällä olevat lannoitteet ovat käytettävissä hivenlannoitus-tapahtumia lohkoille tallennettaessa.

Käytössä-rastit saa asetettua helpoimmin ruudun yläreunasta käynnistyvällä Ota käyttöön nykyvalikoimat –toiminnolla. Toiminnolla voi merkitä kerralla käyttöön haluttujen valmistajien/markkinoijien nykyvalikoiman lannoitteet. Oletuksena käyttöön merkitään valituilta valmistajilta vain yleisimmät peltolannoitteet, mutta käyttöön voidaan merkitä myös valmistajan kaikki lannoitteet.

Lannoitevalikoimaa voi hienosäätää helpoiten Taulukko-kielekkeellä.

Vie hinta lohkoille –painikkeella voidaan päivittää lannoitehintaa haluttaessa helposti kaikille lohkoille.

Taulukko-kielekkeellä voidaan rastittaa itsellä käytössä olevat lannoitteet.

Markkinoija	Lannoite	Nimi	Typpi	Fosfori	Kali	Rikki	€/tonni	Oma €/tonni	Käytössä	Y
MUUT	ACH02	ACHEMA N 27-0-0-0	27,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	☐	
MUUT	ACH03	ACHEMA NS 27-0-0-4.5	27,00	0,00	0,00	4,50	0,00	0,00	☐	
MUUT	ACH01	ACHEMA UREA 46.5-0-0-0	46,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	☐	
MUUT	AGR03	AGROY CAN27 27-0-0-4	27,00	0,00	0,00	4,00	0,00	0,00	☐	
MUUT	AGR02	AGROY NPKS 22-3-10-2	22,00	3,00	10,00	2,00	0,00	0,00	☐	
MUUT	AGR01	AGROY NPKS 27-3-5-2	27,00	3,00	5,00	2,00	0,00	0,00	☐	
MUUT	AGR04	AGROY UREA 46-0-0-0	46,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	☐	
BELOR	BE20	BELOR PERUNA 13-4-18-7	12,93	3,82	17,80	7,29	509,00	0,00	☐	Y
BELOR	BE19	BELOR PERUNA 8-5-18-11	7,77	5,00	18,26	10,80	528,00	0,00	☐	Y
BELOR	BE06	BELOR PREMIUM 16-7-13	16,00	6,90	13,00	0,00	414,00	0,00	☒	Y
BELOR	BE07	BELOR PREMIUM 21-0-0-24	21,00	0,00	0,00	24,00	283,00	0,00	☒	Y
BELOR	BE03	BELOR PREMIUM 22-3-10	22,00	3,10	10,00	2,10	366,00	0,00	☒	Y
BELOR	BE01	BELOR PREMIUM 27-3-5	27,00	2,60	5,00	2,10	358,00	0,00	☐	Y
BELOR	BE18	BELOR PREMIUM KS 0-0-45-13	0,00	0,00	45,00	13,00	667,00	0,00	☐	Y
BELOR	BE04	BELOR PREMIUM N27	27,00	0,00	0,00	0,00	262,00	0,00	☒	Y
BELOR	BE08	BELOR PREMIUM N34	34,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	☐	
BELOR	BE05	BELOR PREMIUM NK 21-0-17	21,00	0,00	16,80	0,00	362,00	0,00	☒	Y
BELOR	BE15	BELOR PREMIUM STARTTIP 12-23-0-0	12,00	23,00	0,00	0,00	585,00	0,00	☐	Y
BELOR	BE14	BELOR STANDARD 21-0-0-24	21,00	0,00	0,00	24,00	240,00	0,00	☐	Y
BELOR	BE21	BELOR STANDARD TYPPI 25-0-0-8	25,00	0,00	0,00	8,00	269,00	0,00	☐	Y
BELOR	BE22	BELOR STANDARD TYPPI 26-0-0-4	26,00	0,00	0,00	4,00	269,00	0,00	☐	Y

Orgaaniset lannoitteet

Peltotuki sisältää taulukkoarvot yleisimmistä orgaanisista lannoitteista. Ohjelmaan voidaan myös perustaa kokonaan omia lannoitteita omilla lanta-analyysointiarvoilla. Nämä omat lannoitteet säilyvät myös ohjelmapäivitysten yhteydessä.

Oman lannan lisäys tehdään Peltotuen perusikkunan yläreunan painikevalikon Lisää uusi-painikkeella.

Ravinnetiedot annetaan kg/kuutiometri-muodossa, koska ravinneanalyysijä tekevät laitokset yleensä ilmoittavat ne näin. Tapahtumien tallennuksessa orgaanisen lannoitteen määrä annetaan litroina (esim. 10 m3 lantaa tallennetaan muodossa 10 000). Jos lannan ravinnetiedot on annettu kg/tonni-muodossa, tapahtumien tallennuksessa lannan määrä voidaan antaa kiloina.

Ohjelma laskee lannasta saatavan typpimäärän liukaisen typen määrän mukaan. Fosfori ja kali lasketaan kokonaismäärien mukaan. Fosforin ja kalin liukoilla määrillä ei ole merkitystä.

Omat käyttökokemukset -kohtaan voidaan kirjata ylös lisätietoja lannoitteesta.

Taulukko-kielekkeellä voidaan rastittaa itsellä käytössä olevat orgaaniset lannoitteet.

Kasvinsuojeluaineet

Ohjelmassa on Tukesin ylläpitämää kasvinsuojeluainerekisteriä vastaava tietokanta torjunta-aineista. Tukesin aineiden lisäksi ohjelmassa ovat mukana mm. kiinniteaineet, jotka eivät tarvitse rekisteröintilupaa. **HUOM! Ohjelmaan on pyritty ottamaan ohjelman tekohetkellä voimassa olevat Tukesin tiedot sellaisenaan, mm. valmisteen nimi ja rajoitukset. Softsalo Oy tai ohjelman tekijät eivät kuitenkaan vastaa tietojen oikeellisuudesta. Käyttäjä voi vapaasti muuttaa aineiden käyttörajoitustietoja.**

Aineet näkyvät puumaisessa rakenteessa aineiden käyttötarkoituksen mukaisesti ryhmiteltynä. Etsi valmiste -painikkeella voidaan ainetta etsiä valmisteen nimellä.

Muokkaus-kielekkeellä voidaan muuttaa aineen yksikköä ja hintatietoa. Omat käyttökokemukset -kohtaan voidaan tallentaa muistiin esim. tietoja aineen tehosta eri rikkakasveihin. Käytössä-rasti voidaan ottaa pois aineilta, joita ei omalla tilalla käytetä. Näin kasvinsuojeluaineiden valintalista tapahtumaa tehdessä on lyhyempi.

Valmisteella on valmiina tieto aineen mahdollisista peräkkäiskäyttö-, pohjavesi- tai vesistörajoituksista. Kasvinsuojelutapahtumaa tehtäessä ohjelma pyrkii huomauttamaan, jos valmistetta ei ole mahdollista käyttää lohkoilla. Edellytyksenä on, että peruslohkon perustiedoissa on kerrottu lohkon olevan pohjavesialueella tai vesistön läheisyydessä. Merkintöjä käytetään hyväksi myös silloin, kun ohjelma tarkistaa tallennettuja tietoja mm. ennen viljelykirjanpidon tulostamista.

Tukesin rekisteritiedot -painikkeella voidaan Internet-yhteyden avulla käydä tarkistamassa Tukesin julkaisemat tiedot valmisteesta. Linkki Tukeisiin on olemassa, jos painikkeen teksti näkyy lihavoituna. Myös lohkolle kasvinsuojeluainetapahtumaa tehtäessä voidaan pikaisesti tehdä vastaava käynti Tukesin tiedoissa.

Vie hinta lohkoille -painikkeella voidaan aineelle annettu hinta päivittää lohkoilla oleville nykyisen kasvukauden tapahtumille.

Jos käytössä on sellainen kasvinsuojeluaine, jota ohjelma ei tunne, voidaan se lisätä rekisteriin Peltotuen perusikkunan yläreunan painikevalikon Lisää uusi-painikkeella (painikkeessa).

Kasvinsuojeluaineet

RIKKAKASVIEN TORJUNTA

- ☒ Afalon-neste
- ☒ Agil 100 Ec
- ☒ Agrimarket Mcpa 750
- ☒ Agrimarket Trio
- ☒ Agritox
- ☒ Agromax 360
- ☒ Ally 20 Df
- ☒ Ally 50 St
- ☒ Ally Class 50 Wg
- ☒ Aramo
- ☒ Ariane S
- ☒ Attribut 70 Sg
- ☒ Attribut 70 Wg
- ☒ Axial
- ☒ Axial 50 Ec
- ☒ Barclay Gallup 360
- ☒ Barclay Gallup Hi-aktiv
- ☒ Basagran M 75
- ☒ Basagran Mcpa
- ☒ Basagran Sg
- ☒ Basta
- ☒ Betanal Progress Se
- ☒ Betanal Se
- ☒ Betasana 2000
- ☒ Betasana Duo Sc
- ☒ Biathlon 4d

Koodi: 00004

Tuotenimi: AFALON-NESTE

Valmisteen yksikkö: L ☒ Käytössä

Valmisteen a-hinta: 17,70 euroa/L ☐ Oma lisäys

Vie hinta lohkoille

☐ Nykyvalikoimassa (käyttölupa voimassa)

☐ Käyttö kielletty pohjavesialueella

☒ Käyttö kielletty peräkkäisinä vuosina

☒ Käyttö kielletty vesistön läheisyydessä

Tukesin rekisteritiedot

Käyttörajoitustietojen lähteenä käytetty Tukesin ylläpitämän Kasvinsuojeluainerekisterin tietoja. Tiedot ovat käyttäjän muutettavissa, Softsalo ei vastaa tietojen oikeellisuudesta.

Omat käyttökokemukset

Taulukko-välilehdellä voidaan valmisteiden rajoitustietoja tarkastella listamuodossa.

Tuotenimi	A-hinta €	Yksikkö	Pohjavesi-rajoitus	Peräkkäis-rajoitus	Vesistö-rajoitus
ACANTO	58,79	L	☐	☐	☒
ACANTO PRIMA	35,08	KG	☐	☒	☒
ACROBAT WG	16,36	KG	☐	☐	☒
AFALON-NESTE	17,70	L	☐	☒	☒
AGIL 100 EC	52,00	L	☐	☐	☒
AGRIROB	8,24	L	☐	☐	☐
AGRITOX		L	☒	☐	☒
AGROMAX 360	4,40	L	☐	☐	☒
ALLETTE 80 WG	43,29	KG	☒	☐	☒
ALLY 20 DF	0,89	G	☒	☐	☒

Kalkitusaineet

Kalkitusaineet-näytöllä voidaan muokata ohjelmassa olevien kalkitusaineiden tietoja sekä tarvittaessa lisätä uusia kalkitusaineita.

Jos ohjelmasta ei löydy omalla tilalla käytettävää kalkitusainetta, voidaan uusi aine lisätä Peltotuen pääruudun yläreunassa näkyvän painikepalkin Lisää uusi-painikkeella (painikkeessa).

Muokkaus-kielekkeellä voidaan muuttaa kalkin minimi- ja maksimikäyttömääriä, joita ohjelma käyttää laskennassa. Tarvittaessa voidaan myös muuttaa aineen neutralointikyvyn arvoa, hintaa sekä ravinnetietoja, jos kalkitusaineen arvot poikkeavat ohjelmassa olevasta. Omat käyttökokemukset - kohtaan voidaan kirjata lisätietoja kalkitusaineesta.

Kalkitusaineet☐ Näytä vain käytössäolevat

Muokkaus

Taulukko

Ominaisuudet

Kalkitusaineen nimi

BESTON MASUUNIKUONA KO. KOSTEA

Min. käyttömäärä t/ha

5,0

Max. käyttömäärä t/ha

10,0

☐ Käytössä

Neutralointikyky %(Ca)

33

Hinta euroa/tonni

0,00

☐ Oma lisäys

Ravinteet

Typpi kg/t 0,0000 Liukoinen N kg/t 0,0000 Natrium kg/t 0,0000 Kalsium kg/t 220,0000 Mangaani kg/t 0,0000	Fosfori kg/t 0,0000 Liukoinen P kg/t 0,0000 Magnesium kg/t 80,0000 Boori kg/t 0,0000 Sinkki kg/t 0,0000	Kali kg/t 0,0000 Liukoinen K kg/t 0,0000 Rikki kg/t 15,0000 Kupari kg/t 0,0000 Kuiva-aine-% 0
---	--	--

Omat käyttökokemukset

Taulukko-kielekkeellä on helpointa merkitä käyttöön tilalla käytettävät kalkitusaineet.

Kalkitusaineet

☐ Näytä vain käytössäolevat

Muokkaus

Taulukko

Ominaisuudet

Nimi	%(Ca)	P	K	Mg	€/tonni	Käytössä	Onn
BESTON MASUUNIKUONA KO, KOSTEA	33	0,0000	0,0000	80,0000	0,00	☐	☐
BESTON MASUUNIKUONA RA, KOSTEA	33			65,0000	0,00	☐	☐
BESTON TERÄSKUONA KO, KOSTEA	33	0,0000	0,0000	10,0000	0,00	☐	☐
BESTON TERÄSKUONA RA, KOSTEA	33	0,0000	0,0000	10,0000	0,00	☐	☐
ERKSAAR ALYKÄS KALKKI, KOSTEA	35	0,0000	0,0000	9,0000	21,00	☒	☐
ERKSAAR MURUKALKKI, KOSTEA	35	0,0000	0,0000	30,0000	20,00	☒	☐
HKT-YHTIÖ POLTETTU KALKKIKIVI	47				0,00	☐	☐
HYÖTYKALKKI IMATRA, KOSTEA	33	2,0000	0,0000	1,5000	0,00	☐	☐
HYÖTYKALKKI KOTÄ, KOSTEA	29	2,0000	0,0000	1,5000	0,00	☐	☐
HYÖTYKALKKI LAPPEENRANTA, KOSTEA	33	3,0000		1,5000	0,00	☐	☐
INTERROCK OY EUROKALKKI, KUIVA	34			20,0000	0,00	☐	☐
JUUAN DOLOMIITTIKALKKI, KOSTEA	30			70,0000	0,00	☐	☐
JUUAN PALTAMON DOLKALKKI, KOSTEA	30	0,0000	0,0000	70,0000	0,00	☐	☐
JUUAN PALTAMON DOLROUHE, KOSTEA	30	0,0000	0,0000	70,0000	0,00	☐	☐
JUUAN RUSKEALAN KALKKIROUHE, KOSTEA	30	0,0000	0,0000	30,0000	0,00	☐	☐
KAIPOLAN PELTOTUHKKA	23	6,0000	8,0000	0,0000	15,00	☒	☐
KONE-LAIHANEN MAANPARANNUSK, KUIVA	38			10,0000	0,00	☐	☐
KONE-LAIHANEN SPESIKALKKI, KUIVA	20	3,0000	5,0000	12,0000	0,00	☐	☐
KYMÄLÄINEN MAANPARANNUSK, KOSTEA	39	0,0000		5,0000	0,00	☐	☐

Ominaisuudet-kielekkeellä on joistakin kalkitusaineista lisätietoja.

Maanäytteet

Maanäytteiden tiedot tallennetaan ohjelmaan toiminnolla **Perustiedot/Maanäytteet**. Tiedot voidaan syöttää käsin näyte kerrallaan tai lukea suoraan tiedostona cd-levyltä, internetistä tms. Kaikki viljavuusanalyysijä tekevät laitokset toimittavat maa-analyysitietoja myös tiedostoina. Tietojen siirto tapahtuu napsauttamalla **Pura tiedosto** -painiketta. Valitse tämän jälkeen paikka josta haluat purkaa tiedoston. Tämä toiminto siirtää levykkeeltä ANALTUL.DAT-nimisen määrämuotoisen tiedoston Peltotuen käyttöön. Joillakin toimijoilla tiedoston nimi voi olla hieman erilainen, mutta kuitenkin dat-loppuinen.

Jos maanäytteet on analysoitu Viljavuuspalvelussa, voidaan maanäytetiedot noutaa Tuloslaarista internetin välityksellä **Nouda Tuloslaarista** -painikkeella.

Jos maanäytteet on analysoitu Suomen Ympäristöpalvelussa, voidaan maanäytetiedot noutaa sieltä internetin välityksellä **Nouda Suomen Ympäristöpalvelusta** -painikkeella. Seilabin ja Agroanalyysien tiedot voidaan noutaa **Nouda Seilabilta** -painikkeella.

Maanäytteen lisäys käsin tehdään Peltotuen perusikkunan yläreunan painikevalikon **Lisää uusi-**ainikkeella (□ painikkeessa).

Näytetietojen tallennus/siirto on kertaalleen tehtävä toimenpide, jonka jälkeen levykkeen voi arkistoida. Tietyille lohkolle kuuluvat näytteet valitaan Viljavuustietojen käsittelyssä, mutta levykettä ei siinä enää tarvita. Peltotuki Pro laskee lohkoille kuuluvista näytteistä keskiarvon, mutta lohkon ravinnekatot lasketaan näytekohtaisesti. Näytteiden painoarvoja voidaan haluttaessa muuttaa.

Myös vanhentuneet (yli 5 vuotta vanhat) maanäytteet kannattaa yleensä säilyttää. Ne on kuitenkin syytä merkitä pois käytöstä jolloin ne eivät tule valintalistalle valittaessa lohkolle kuuluvia näytteitä. Tämä tapahtuu helpoimmin Taulukko-kielekkeellä.

Varastojen käsittely

Toiminnolla **Perustiedot/Varasto** voidaan seurata käytettyjen siementen, teollisten ja orgaanisten lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden varastossa olevia määriä.

Kun varasto-näyttö käynnistetään, ohjelma laskee suunnitellut ja toteutuneet käytöt. Jos varastonimikkeitä ei ole perustettu, ohjelma luo ne "lennossa" ja sijoittaa niihin suunnitellut ja käytetyt määrät. Varastonimikkeet voidaan perustaa myös ennen suunnittelun aloittamista painikepalkin **Lisää uusi** -toiminnolla. Tällöin valitaan ensiksi oikea vuosi ja varastolaji (esim. siemen).

Siirryttäessä seuraavan kasvukauden suunnitteluun voidaan **Nouda alkuvarasto** -painikkeella siirtää edelliselle kasvukaudelle jääneet loppuvarastot (alkuvarasto+lisäys-hävikki-toteutunut käyttö=toteutunut loppuvarasto) uuden kasvukauden alkuvarastoksi. Siirto voidaan tehdä tarvittaessa uudelleen esim. silloin, jos on korjattu edellisen kasvukauden toteutuneiden tapahtumien määriä. Alkuvaraston nouto perustaa tarvittavat varastonimikkeet.

Tulosta-painikkeella voidaan tulostaa varaston inventaari. Tuloste sisältää ohjelman laskemat tarvikkeiden varastomäärät. Lisäksi siinä on valmiit kohdat käyttäjän tarkistamille inventaariomäärille.

Varastojen määrät näkyvät myös tarvikeyhteenvetoraporteissa.

Varasto

Noudea alkuvarasto Tulosta

Muokkaus Taulukko

2016 LANNOITUS

Lannoite	Alkuv.	Lisäys	Hävikki	S.käyttö	S.loppuv.	T.käyttö	T.loppuv.
KLOORIVAPAA Y-LANNOS 4	413	0	0	0	413	0	413
MAATILAN MANGAANILIUOS	5	0	0	0	5	0	5
RAISIO ASN 26-0-0-13	18	0	0	0	18	0	18
YARABELA SUOMENSALPIETARI 27-0-1	2604	3250	0	3830	2023	4088	1765
YARAMILA NK 2 22-0-12	0	0	0	0	0	0	0
YARAMILA PELLON Y 2 24-4-4	556	0	0	0	556	0	556
YARAMILA PELLON Y 3 23-3-8	3177	0	0	0	3177	2000	1176
YARAMILA PELLON Y 5 22-6-6	2565	0	0	0	2565	0	2565
YARAMILA PELLON Y 6 15-7-13	4383	0	0	3693	689	3693	689
YARAMILA Y1 (N26.6 P1.3 K4.3)	0	7150	0	3506	3643	1668	5481
YARAMILA Y2 (N25 P2.4 K5)	0	0	0	4495	-4495	0	0
YARAMILA Y2 (N25 P2.4 K5)	0	3900	0	0	3900	0	3900
YARAMILA Y3 (N23 P3 K8)	0	7150	0	4088	3062	1757	5392
YARAMILA Y5 (N22 P5 K5)	0	4550	0	1155	3394	0	4550
YARAMILA Y6 (N17 P4.6 K10)	0	3900	0	0	3900	0	3900

Suunnittelumallit

Suunnittelumallit tarkoittavat ohjelmassa oleville 'mallilohkoille' tehtyjä viljelytapahtumia. Mallien avulla voidaan mm.

- Tehdä erilaisia kokeiluja ja laskelmia ilman, että muutokset sotkevat minkään todellisen lohkon tietoja.
- Helpottaa viljelytapahtumien tallennusta lohkoille. Suunnittelumalli voi sisältää esim. normaalit ohran viljelyn viljelytapahtumat. Ensinnä jokaiselle lohkolle tallennetaan viljavuustiedot ja viljeltävän kasvin tiedot. Sen jälkeen siirrytään lohkon viljelytapahtumien tallennukseen. Sen sijaan, että jokainen tapahtuma tallennetaan erikseen, voidaan lohkon suunnittelun pohjaksi ottaa valmis suunnittelumalli ja siirtää kaikki mallin sisältämät tapahtumat kerralla käsiteltävälle lohkolle. Tämän jälkeen käsitellään vain ne viljelytapahtumat, jotka käsiteltävällä loholla poikkeavat mallin tapahtumista. Lannoitus on syytä aina laskea lohkoakohtaisesti!
- Tuottaa esim. tukitapahtumat tai kasvinsuojelun tankkiseoksen tapahtumat lohkolle. Erillinen tukioptimointiosa on vielä mallia monipuolisempi työkalu tukien laskentaan.

Suunnittelumallien käsittely tapahtuu toiminnolla **Tiedosto/Suunnittelumallit**.

Pvm	Tap.laji	Kerta	Selite	Määrä	Yks.€/yks	€/Ha
1	REHUOHRA	4500	KG/HA	Valmis malli, päivitty		
..	PAASATO	OHRAA	4500,000 KG	0,117	529,65	
..	SIEMEN	OHRA KYMPPI	244,444 KG	0,386	94,55	
..	LANNOITUS	PELLON Y 3 21-3-9	500,000 KG	0,244	122,25	
..	KASVINS.	EXPRESS 50 T	2,000 TAB	7,000	14,00	
..	KASVINS.	SITO-PLUS KIINNITE	0,200 L	6,000	1,20	
..	MUOKKAUS	MUOKKAUS	2,000 H	18,500	37,00	
..	KYLVÖ	KYLVÖ	1,500 H	18,500	27,75	
..	PUINTI	PUINTI	2,000 H	67,275	134,55	
..	KUIVATUS	KUIVATUS	4500,000 H	0,016	75,60	
..	KYNTÖ	KYNTÖ	2,000 H	18,500	37,00	

Katelaskelma	Euroa/ha
Tulot	529,65
Tuet	0,00
Menot	543,90
Kate	-14,25
Kate ilman tukia	-14,25

Ravinteet	Kg/ha
Typpi	105,00
Fosfori	15,00
Kalium	45,00
Rikki	15,00
Natrium	0,00

Ohjelma sisältää joukon valmiita suunnittelumalleja, mutta yleensä valmis malli kannattaa kopioida oman mallin pohjaksi. Ohjelman mukana tulleet mallit muuttuvat ohjelman päivityksen yhteydessä, mutta itse tehdyt mallit säilyvät pysyvästi.

Kun siirryt suunnittelumallien käsittelyyn, näytön yläreunan painikepalkkiin tulee muutama uusi painike, joiden avulla voit liikkua, perustaa ja poistaa malleja. Voit kopioida valmiin suunnittelumallin oman mallisi pohjaksi painikepalkin **Kopioi**-painikkeella. Anna mallille sitä kuvaava nimitys ja paina **OK**-painiketta. Mallin käsittelyssä voit luoda katelaskelman, joka sisältää esim. kaikki ne toimenpiteet, joita Sinun tilallasi yleensä tehdään ohralohkoille. Näin näet ohran viljelyn kannattavuuden. Samalla syntyy ohralohkoja koskeva viljelysuunnitelma, jonka voit ottaa jokaisen ohralohkon viljelyn pohjaksi.

Suunnittelumalli voi sisältää vapaamuotoisen ryhmän viljelytapahtumia. Tämä ryhmä voi olla millainen tahansa ja sisältää esim. pelkät tukitapahtumat tai sokerijuuriikkaan tietyn rikkakasviruiskutuksen tankkiseoksessa tarvittavat aineet. Mallien avulla voidaan kerralla luoda viljelylohkolle monta viljelytapahtumaa.

Tarpeettomat mallit voidaan merkitä pois käytöstä. Tämä kannattaa tehdä varsinkin tarpeettomille ohjelman mukana tulleille malleille. Vain käytössä olevat mallit näkyvät valittaessa mallia lohkolle. Käytettävien mallien valinta tapahtuu parhaiten Taulukko-välilehdellä.

Vuosi vaihe vaiheelta

Seuraavassa kerrotaan lyhyesti eri toimintojen normaali valintajärjestys. Tarkempi selvitys asiasta on muissa kappaleissa.

Jos ohjelma on uusi

1. Tallenna henkilökohtaiset lisenssitietosi ohjelmaan toiminnolla **Työkalut/Haltijatiedot**. Kun ohjelma käynnistetään uudelleen, ohjelma luo automaattisesti uuden yrityksen. Myös malliyritys jää edelleen ohjelmaan ja sen tietoja voidaan edelleen käsitellä tarvittaessa.
2. Tallenna tilan perustiedot toiminnolla **Perustiedot/Tilan perustiedot**. Tiedot voidaan noutaa hallinnolta toiminnolla **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely/Lohkot/Nouda hallinnon järjestelmästä**.
3. Määrittele tilalla viljeltävät kasvit ja lajikkeet toiminnolla **Perustiedot/Viljeltävät kasvit ja lajikkeet**.
4. Käynnistä **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely**. Tallenna tilan peruslohkot Lohkot-kielekkeen toiminnolla **Lisää lohko**. Jos ohjelma kysyy lisättävän lohkon tyyppiä, siirrä täplä kohtaan Peruslohko. Lohkoja ei tarvitse lisätä käsin, jos ne noutaa lohkot toiminnolla **Nouda hallinnon järjestelmästä**.
5. Tutustu suunnittelumallien käsittelyyn toiminnolla **Tiedosto/ Suunnittelumallit**. Suunnittelumallien avulla voi mm. laskea eri kasvien kannattavuuden ja helpottaa merkittävästi lohkon viljelysuunnitelman ja -kirjanpidon tekoa. Ohjelma sisältää joitakin valmiita suunnittelumalleja, mutta voit kopioida valmiin mallin myös omien malliesi pohjaksi ja muokata näin omalle tilallesi sopivat mallit.

Kun alat suunnitella uutta viljelyvuotta

6. Vaihda nykyinen kasvukausi toiminnolla **Perustiedot/Tilan perustiedot/Laskentaperusteet**. Haluttaessa voidaan myös lukita edellisten kasvukausien tiedot, jotta niitä ei vahingossa muuteta.
7. Tarkista siemenlajikkeiden tiedot toiminnolla **Perustiedot/Siemenet**. Muuta käyttämiesi siemenlajikkeiden 1000 siemenen paino, itävyysprosentti ja haluttu tiheys kpl/neliometri oikeaksi. Ohjelma ehdottaa näiden tietojen perusteella tarvittavan siemenmäärän ja laskee hehtaarikustannuksen.
8. Tarkista lannoitteiden hinnat toiminnolla **Perustiedot/Lannoitteet**. Voit muuttaa hintoja vielä myös lohkojen viljelysuunnittelun yhteydessä. Tämän näytön Lannoite käytössä -rastilla määritellään, mitä lannoitteita ohjelma saa ehdottaa myöhemmin lannoitelaskennassa.
9. Jos käytät lannoitukseen karjanlantaa, tallenna lannan ravinnepitoisuudet ja hinnat toiminnolla **Perustiedot/Orgaaniset lannoitteet**. Käytössä -rastilla määritellään, mitkä lantalajit näkyvät myöhemmin valintalistoissa.
10. Määrittele tilalla käytössä olevat kalkkilajit ja niiden hinnat toiminnolla **Perustiedot/Kalkitusaineet**. Ohjelma pyrkii ehdottamaan mahdollisimman edullista kalkkilajia, jonka Ca/Mg-suhde vastaa tarvetta.
11. Tarkista kasvinsuojeluaineiden hinnat toiminnolla **Perustiedot/ Kasvinsuojeluaineet**. Voit muuttaa hintoja vielä myös lohkojen viljelysuunnittelun yhteydessä.
12. Syötä tai nouda edelliseltä kasvukaudelta siementen, lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden alkuvarastot toiminnolla **Perustiedot/Varastojen käsittely**.
13. Jos tilalla on tehty uusi viljavuustutkimus tai tietoja ei ole aikaisemmin syötetty ohjelmaan, käynnistä toiminto **Perustiedot/Maanäytteet**. Näytetiedot voit syöttää käsin, hakea laboratoriodien verkkopalvelurajapinnoista (mm. Tuloslaarista) tai lukea analyysitiedostosta.
14. Aloita suunnittelu toiminnolla **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely**. Näytön vasemmalla osalla lohkolistassa näkyvät peruslohkot. Jos olet päättänyt jatkaa samalla lohkojaolla kuin aiempinakin vuosina, voit siirtää kasvulohkot uudelle kasvukaudelle toiminnolla **Kopioi kasvulohkot**. Samalla voit

siirtää kasvulohkojen viljavuustiedot, kasvitiedot, suunnitellut tapahtumat ja alkuvaraston. Muussa tapauksessa valitse peruslohko lohkolistasta ja paina **Lisää lohko** -painiketta. Kun kasvulohko on lisätty, se näkyy lohkolistassa peruslohkon alapuolella hieman oikealle sisennettynä.

15. Lohkotietojen käsittelyssä toiminnot kohdistuvat siihen lohkoon, joka näkyy lohkolistassa eri värillä kuin muut lohkot. Ikkunan otsikossa näkyy myös, mikä lohko on valittuna.

16. Valitse lohkolistasta kasvulohko, jota haluat käsitellä ja paina hiirellä **Viljavuus**-kielekettä. Jos viljavuustietoja ei ole siirretty edelliseltä kasvukaudelta, paina **Valitse Näytteet** -painiketta. Näytölle avautuu lista kaikista käytössä olevista maanäytteistä. Rastita Valittu-kohtaan lohkolle kuuluvat maanäytteet ja tallenna OK-painikkeella.

17. Määrittele lohkon viljelykasvi siirtymällä **Kasvit**-kielekkeelle. Kun olet syöttänyt kasvin tiedot, paina Laske-painiketta. Näytön alaosassa näkyvät kasvin ravinnekatot. Suunniteltu ja toteutunut -sarakkeet näyttävät tässä vaiheessa vielä nollaa. Perustele-painikkeella voit katsoa, miten näytöllä näkyviin ravinnekatot on päädytty. Paina lopuksi OK-painiketta.

18. Siirry viljelytapahtumien käsittelyyn siirtymällä **Suunnittelu**-kielekkeelle. Lisää sen jälkeen lohkolle viljelytapahtumat. Helpoiten viljelytapahtumien tallennus käy käyttämällä pohjana valmista suunnittelumallia (Lisätoiminnot/Nouda suunnittelumallin tapahtumat). Suunnittelumalli voi sisältää esim. kaikki ne viljelytapahtumat, jotka sinun tilallasi tyypillisesti tehdään ohralohkoille. Laske kuitenkin lannoitus aina lohko-kohtaisesti.

19. Oletuksena Suunnittelu-kieleke näyttää yhden kasvulohkon tapahtumat. Jos haluat, voit muuttaa näkymää ja käsitellä viljelytapahtumia myös tapahtumalaji kerrallaan. Paina Tap.laji painiketta. Näin näet esim. kaikkien lohkojen lannoitustapahtumat kerralla.

20. Tulosta siemen-, lannoite- ja torjunta-aineyhteenvedot kirjoittimelle **Tuloste**-valikon vastaavilla toiminnoilla. Kun aloitat kylvötyöt, tulosta siemen- ja lannoitustapahtumat -raportti kylvötraktoria varten. Kuittaa tähän listaan toteutunut siemen- ja lannoitemäärä ja kylvöpvm, jotta tiedot on helppo myöhemmin täydentää Peltotuki Pro -ohjelmaan.

21. Siirrä suunnittelun tiedot toteutuneen pohjatiedoiksi toiminnolla **Tiedosto/Suunnittelu--> toteutunut**. **Huom! Tämä toiminto poistaa ohjelmassa mahdollisesti ennestään tällä vuodella olevat toteutuneet viljelytapahtumat!**

22. Täydennä Toteutunut-tietoja pitkin kesää ja lisää tapahtumia tarpeen mukaan suoraan Toteutunut-välilehdelle. Näin syntyy lohkokirjanpito. Voit tallentaa myös suunnitelmia tapahtumia suoraan Toteutunut-välilehdelle ja jättää niistä pvm-tiedon tyhjäksi. Kun tapahtuma on tehty, voit tallentaa sille päivämäärän.

Tulosta erilaisia raportteja tarpeen mukaan. Voit mm. tulostaa katetuoton lohkoittain sekä tukien osuuden katteesta. Voit seurata kylvö- ja puintipäiviä, satoa ja katetta eri vuosina samalla loholla tai samana vuonna eri lohkoilla.

Jos omistat Nutikka Pro -karttaohjelman, voit luoda lohkot ja valita viljelykasvit myös kartan avulla. Voit tarkastella kartalla myös eri vuosien viljelykasveja, lohkojen ravinnetilaa ym.

Jos olet ottanut käyttöön Sirppi-mobiilisovelluksen, voit katsoa, muokata ja lisätä Toteutunut-välilehden tapahtumia suoraan kännykästä. Sirppi hyödyntää paikkatietoa ja osaa näyttää kännykässä sen lohkon tiedot, jolla itse olet. Tapahtumia voi kuitata tehdyksi yhdellä klikkauksella. Lisäksi voit katsoa Sirpissä karttoja, tehdä karttamerkintöjä ja nähdä arvioidut puintiajankohdat lohkoittain.

Kaikki vuodet ovat jatkuvasti käsiteltävissä. Voit esim. tallentaa uuteen ohjelmaan aluksi aiempien vuosien esikasvit, jotta saat heti täyden hyödyn ohjelmasta. Halutessasi voit lukita tietyn vuoden tiedot niin, ettei niitä voi vahingossa muuttaa. Lukitus tehdään toiminnolla **Perustiedot/Tilan perustiedot**.

Lohkotietojen käsittelyssä voit Lohkot-kielekkeellä tallentaa mm. sadon laatutietoja. Päävalikon toiminnolla **Tiedosto/Vuoden yleistiedot** voi tallentaa tietoja mm. säästä, töiden sujumisesta yms.

Lohkojen perustaminen Peltotukeen

Lohkojen perustaminen tapahtuu **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely** -toiminnon Lohkot-kielekkeellä. Jos käytössä on karttaosa, lohkot voidaan perustaa myös kartan avulla.

Helpoiten voidaan perustaa noutamalla ne **Nouda hallinnon järjestelmästä** -painikkeella. Noutamiseen tarvitaan voimassaolevat VIPU-tunnukset.

Peltotuki noutaa samalla myös hallinnon peruslohkokartan sekä kasvulohkokartan ja välittää ne Sirppi-pilvipalveluun seuraavan tietojen synkronoinnin yhteydessä. Näin Sirppi voi näyttää kännykässä myös kartat. Peltotuessa ei tarvitse olla valinnaista karttaosaa Sirpin karttojen käyttämiseksi.

Tietojen noutaminen hallinnon järjestelmästä

Toiminnolla **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely/Lohkot/Nouda hallinnon järjestelmästä** voidaan Peltotukeen noutaa viljelijän perustiedot, ympäristötuen lisätoimenpiteiden tiedot sekä peruslohkojen tiedot. Lisäksi voidaan noutaa lisälohkojen, mm. uusien vuokralohkojen tietoja. Tietojen noutaminen edellyttää, että käytettävissä on VIPU-tunnukset hallinnon järjestelmään.

Tietojen noutamiseen tarvitaan tilan hallinnon tilatunnus. Tämän jälkeen ohjelma kysyy VIPU-kirjautumiseen tarvittavat tiedot. Kun tiedot on noudettu, niitä voidaan tarkastella ennen Peltotukeen tallentamista.

[illegible]

Ohjelma vertaa Peltotuessa ennestään olevia peruslohkotietoja hallinnon tietoihin. Jos eroja löytyy, ne kirjoitetaan Eroavaisuudet-kielekkeelle. Peruslohkojen tietojen vertailussa käytetään hallinnon lohkotunnuksia.

Peltotuen tiedot voidaan päivittää vastaamaan hallinnon tietoja **Muuta Peltotuen tiedot** -painikkeella. Avautuvalla näytöllä voidaan valita mitä tietoja halutaan päivittää peruslohkotietojen lisäksi.

Hallinnon tiedot –kielekkeellä näkyvät kaikki hallinnolta saadut tiedot.

Lisälohkojen nouto -välilehdellä voidaan noutaa peruslohkojen tietoja riippumatta siitä, kenen hallinnassa ne ovat. Toiminnolla voidaan noutaa esim. uudet vuokralohkot Peltotukeen ja lähettää sitten tukihakuun. Noudettavien lohkojen lohkotunnisteet lisätään välilehden taulukkoon.

Kasvulohkot-välilehdellä voidaan noutaa hallinnon kasvulohkotiedot sellaisina kuin ne on tallennettu Vipu-palveluun tukihauksessa tai kylvöalailmoitusta tehtäessä.

Tietojen siirto on reaaliaikainen:

- Jos teet kasvulohkoihin muutoksia Vipu-palvelussa, voit heti sen jälkeen noutaa tiedot Peltotukeen tällä toiminnolla.
- Jos lähetät kasvulohkotiedot Peltotuesta tukihakuun ja tuot tiedot sitten takaisin Peltotukeen tällä toiminnolla, kasvulohkojen erolistalla ei pitäisi olla mitään, koska hallinnon ja Peltotuen tiedot vastaavat toisiaan. Halutessasi voit näin tarkistaa, että kaikki Peltotuesta lähettämäsi tiedot ovat todella tallentuneet hallinnon järjestelmään.

Kasvulohkot-välilehti

Ohjelma vertaa Peltotuessa ennestään olevia kasvulohkotietoja ja hallinnon tietoja keskenään. Jos eroja löytyy, ne kirjoitetaan Kasvulohkojen eroavaisuudet -välilehdelle. Peruslohkojen tietojen vertailussa käytetään hallinnon lohkotunnuksia ja kasvulohkokirjaimia.

Peltotuen kasvulohkotiedot voidaan päivittää vastaamaan hallinnon tietoja Kasvulohkoihin tehtävät muutokset -välilehden **Muuta Peltotuen tiedot** -painikkeella.

Hallinnon kasvulohkot -välilehdellä näkyvät kaikki hallinnolta saadut tiedot.

Jos haluat noutaa hallinnon kasvulohkokartat Peltotuen karttaosaan, suorita ensin tämä kasvulohkojen haku Peltotukeen. Kun Peltotuen ja hallinnon lohkotiedot vastaavat toisiaan, myös karttatiedot linkittyvät automaattisesti oikeisiin lohkokortteihin.

HUOM! Jos olet tukihauksessa yhdistänyt useita Peltotuen kasvulohkoja yhdeksi (sama kasvi, vierekkäiset lohkot) antamalla niille lohkon perustiedoissa saman viranomaistunnisteen, ne näkyvät myös hallinnon kasvulohkojen noudossa yhtenä lohkona, eivät Peltotuen mukaisina osina. Vuodesta 2015 alkaen kasvulohkojen yhdistäminen tai ristiin ohjaaminen tukihauksessa ei ole missään tapauksessa suositeltavaa, koska tiedonvälitys hallinnon ja Peltotuen välillä on kaksisuuntaista. Kaksisuuntainen tiedonvälitys edellyttää, että molemmissa on käytössä sama lohkojako.

Peruslohkot

Lohkojen perustaminen tapahtuu Tiedosto/Lohkotietojen käsittely -toiminnon Lohkot-kielekkeellä. Jos käytössä on karttaosa, lohkot voidaan perustaa myös kartan avulla.

Helpoiten lohkot saadaan hakemalla ne Nouda hallinnon järjestelmästä -painikkeella. Noutamiseen tarvitaan voimassaolevat VIPU-tunnukset.

Peruslohkot tarkoittavat maatalousviranomaisten määrittelemiä peruslohkkoja.

Määrittele Peltotuki Pro -ohjelmassa ensimmäiseksi peruslohkot, jotka sitten jaetaan kasvulohkoihin. Samalla voit määritellä lohkon sijainnin, joka vaikuttaa ravinnesuosituksiin ja ympäristökorvauksen ravinnekattoihin.

Peruslohkon lisäys käsin tapahtuu painamalla Lisää lohko-painiketta. Jos ohjelma kysyy lisättävän lohkon tyyppiä siirrä täplä kohtaan Peruslohko. Ohjelma antaa automaattisesti lohkoille juoksevan numeron. Tämän näytön Tukitiedot-välilehdellä määritellään mm., onko lohko tukioikeutettu ja millä tukialueella se sijaitsee. Nämä tiedot vaikuttavat tukien laskentaan, jos ohjelma sisältää tukioptimointiosan. Sijainti-valinta vaikuttaa ravinnelaskentaan. Lisäksi määritellään, onko lohko oma vai vuokrattu. Jos valinta Muodosta A-kasvulohko on päällä, ohjelma perustaa samalla peruslohkolle peruslohkon kokoisen ja nimisen A-kasvulohkon. Kun olet käsitellyt kaikki tiedot, paina OK-painiketta. Lisätty lohko tulee näkyviin näytön vasemmassa reunassa näkyvään lohkolistaan. Tarvittaessa voit päivittää lohkolistan hiiren oikeanpuoleisella näppäimellä.

Peruslohkojen lisäys on yhden kerran tehtävä toiminto. Jos peruslohkolle on määritely kasvulohkoja, sitä ei voida enää poistaa ennen kuin kasvulohkotkin on poistettu. Peruslohkon tietoja voidaan kuitenkin muuttaa valitsemalla peruslohko lohkolistasta ja napsauttamalla **Muuta lohkoa** -painiketta.

Ne peruslohkot (esim. vanhat vuokramaat), joita ei enää tarvita, voidaan merkitä pois käytöstä ottamalla rasti pois kohdasta *Lohko käytössä*. Nämä peruslohkot siirtyvät lohkolistassa listan loppuun ja ne voidaan haluttaessa piilottaa kokonaan toiminnolla Työkalut/Ohjelman asetukset ottamalla rasti pois kohdasta *Näytä käytöstä pois merkityt lohkot*.

Kasvulohkot

Kasvulohkot täytyy perustaa, vaikka peruslohko jakaantuisi vain yhdeksi kasvulohkoksi. Kun peruslohkot on perustettu, tarkista, että näytöllä näkyvä kasvukausi on oikea. Valitse lohkolistasta peruslohko, jolle haluat perustaa kasvulohkoja ja paina **Lisää lohko** -painiketta. Ohjelma ehdottaa automaattisesti kasvulohkolle tunniste. Anna kasvulohkolle nimi ja pinta-ala. Kun poistut pinta-ala -kentästä, näkyy ylempänä kuinka paljon peruslohkoa on vielä jakamatta.

Kasvulohkon muutos, kasvukausi: 2007

Lohkonro: 1 Peruslohko: Päikki 0,99 ha
Peruslohkoa jakamatta 0,00 ha

Tunniste: A Viranomaistunniste: A

Nimi: Päikki

Pinta-ala: 0,99 ha Viljelytapa:
☐ Tavanomainen
☐ Siirtymävaihe 1.vuosi
☐ Siirtymävaihe 2.vuosi
☐ Luomuviljely

Suojakaistan pituus (kork. 3 metriset): 0 m

Suojakaistan pinta-ala (kork. 3 metriset): 0,0000 ha

Kaltevuus-%: 0,0 Lannoitustapa: [dropdown]

OK Peruuta

Kun peruslohkolle on lisätty kasvulohkoja, ne näkyvät ruudun vasemman reunan lohkolistassa peruslohkon alapuolella hieman oikealle sisennettynä.

- 1 Päikki
 - A Päikki Kaura Salo
- 2 Rinnepelto
 - A Rinnepelto Ohra Prisma
- 3 Navetan takana olevat pello
 - A Rihipelto Ohra Prisma
 - B Navettapelto Monivuotin
 - C Uusipelto etuosa Monivuotin
- 4 Puron takana olevat pellot
 - A Uusipelto takaosa Ohra
 - B Kankare Ohra Prisma
 - C Ojaranta Monivuotinen \
 - D Hakalantie Kaura Salo
 - E Kilpisen pelto Rypsi Valio

Kasvulohkot tallentuvat ohjelmaan kasvukausikohtaisena tietona. Jos siirryt käsittelemään seuraavaa vuotta, lohkolistassa näkyvät ainoastaan peruslohkot. Kasvulohkoja ei kuitenkaan tarvitse enää perustaa yksitellen, vaan lohkot voidaan kopioida edelliseltä vuodelta napsauttamalla Lohkot-kielekkeeseen **Kopioi kasvulohkot** -painiketta. Voit valita listasta ne lohkot, jotka tarvitaan uudelle kasvukaudelle. Myös kasvulohkojen viljavuustiedot voidaan siirtää samalla toiminnolla. Kun lohkotiedot on siirretty uudelle kasvukaudelle, tarkista mm. lohkojen pinta-alatietojen oikeellisuus.

Lohkot-kielekkeellä näkyvästä Lohkohistoria-tilistä nähdään esim. lohkojen viljelykierto. Tietoja ei voi muuttaa historialistassa, vaan muuttaminen tapahtuu vaihtamalla käsiteltävä vuosi vasemman yläkulman **Kasvukausi**-valinnalla. Jos käytössä on karttaosa, lohkoja voidaan tarkastella ja perustaa myös kartalla.

Lohkon viljavuustietojen käsittely

Kasvulohkon viljavuustietojen käsittely tehdään **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely** -toiminnon **Viljavuus**-välilehdellä.

1. Valitse vasemman reunan lohkolistasta kasvulohko, jota haluat käsitellä ja napsauta hiirellä **Viljavuus**-kielekettä.
2. Jos viljavuustiedot on kopioitu edelliseltä kasvukaudelta, tarkista tiedot. Muussa tapauksessa paina Viljavuus-kielekkeellä olevaa **Valitse näytteet**-painiketta. Näytölle avautuu ikkuna, josta voit rastittaa lohkolle kuuluvat näytteet. Listalla näkyvät ainoastaan päävalikon toiminnolla **Perustiedot/Maanäytteet** käyttöön merkityt maanäytteet.
3. Rastita Valittu-kohtaan lohkolle kuuluvat maanäytteet ja paina **OK**-painiketta.

Jotta em. toimintoa voidaan käyttää, maanäytetiedot pitää olla tallennettuna päävalikon toiminnolla **Perustiedot/Maanäytteet**.

Lohkot	Viljavuus	Kasvi	Suunnittelu	Toteutunut	Plus-paketti
--------	-----------	-------	-------------	------------	--------------

Lohkolta otetut maanäytteet

Tutkimusnro	Näyttenro	Tunniste	Pvm	Painoarvo	Maalaji	Multav.	Ph	Fosfori	K
110107948	1	7760056277 Palkki	20.10.2011	0,96	HeS	rm	hyvä	hyvä	t

Lohkon keskiarvo Näyte 1

Ympäristötuen typi- ja fosforikatot lasketaan kasvukaudesta 2009 alkaen yksittäisten maanäytteiden perusteella.

Johtoluku							
Ph	6,50	hyvä					
Kalsium	2300,00	mg/l	tydyttävä				
Fosfori	14,00	mg/l	hyvä				
Kalium	210,00	mg/l	tydyttävä				
Magnesium	220,00	mg/l	tydyttävä				
Kupari	3,40	mg/l	tydyttävä				
Boori	0,00	mg/l	tuntematon				
Mangaani	29,00	mg/l	tydyttävä				
Sinkki	1,96	mg/l	välttävä				
Molybdeeni	0,00	mg/l	tuntematon				
Rikki	7,80	mg/l	välttävä				
Natrium	0,00	mg/l	tuntematon				

Valitse näytteet

Poista näyte

Nouda toiselta kasvukaudelta

Ohjelma laskee typen ja fosforin ravinnekatot maanäytekohtaisesti. Näytekohtaisista katoista lasketaan lohkon ravinnekatot maanäytteen painoarvoilla painotettuna. Oletuksena ohjelma käyttää jokaisella maanäytteellä painoarvona lohkon pinta-alaa. Painoarvoa voidaan muuttaa **Lohkolta otetut maanäytteet** taulukossa.

Maanäytteistä lasketaan lohkon keskiarvo jota ohjelma käyttää mm. lannoitteen ja kalkituksen laskennassa.

Jos haluat käyttää loholla samoja viljavuustietoja kuin edellisenä vuonna, paina **Nouda toiselta kasvukaudelta** -painiketta.

Käytettäessä ohjelmaa karttaohjelman kanssa, voidaan lohkolle kuuluvat maanäytteet tuoda karttaohjelman viljavuustasolta.

Viljelykasvin valinta ja ympäristökorvauksen ravinnekatot

Kasvulohkon viljelykasvin määrittely tapahtuu **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely** -toiminnon **Kasvi**-kielekkeellä. Jos käytössä on karttaosa, kasvivalinta voidaan tehdä myös kartalla Peltotuki-kielekkeen toiminnolla **Kasvi**. Tätä ennen kartalle pitää perustaa kasvulohkot.

Kasvi-kielekkeellä määritellään mm. viljelykasvi, esikasvi ja edellisten vuosien perusteella odotettava satotaso. Näytön **Selite**-kenttään voi tallentaa vapaamuotoisen lisäselitteen viljelykasvista. **Satotaso**-kenttä tarkoittaa tilan aiempien vuosien satotasoa, joka vaikuttaa ympäristötuen sallimaan enimmäislannoitustasoon. i-painikkeella voidaan tarkistaa lohkon edellisten vuosien satotasot ja ottaa korkein niistä haluttaessa käyttöön.

Lohkot	Viljavuus	Kasvi	Suunnittelu	Toteutunut	Plus-paketti																																																																		
Kasvi: KAURA Lajike: SALO Satotaso: 4500 Esikasvi: OHRA Lajike: PRISMA Esikasvit Kasvin viljelyvuosi: 1 Selite: Ympäristötuen periytyvät ravinteet kg/ha Fosforin kumulatiivinen alkutase: 0,00 ☐ Noudetaan automaattisesti Kaliumin kumulatiivinen alkutase: 0,00 ☐ Noudetaan automaattisesti ☒ Fosforin tasausjaksoa ei käytetä Esikasvin oljet/naatit maahan ☐ Nurmen suojavilja ☐ Hyödynnä karjanlantapoikkeusta ☐ Satoa ei korjattu ☐ Kerääjäkasvi OK Peruuta Laske Perustele Kylvöalat Pakota Joukko-muokkaus																																																																							
<table><thead><tr><th colspan="3">Ravinnekatot</th><th colspan="2">Suunniteltu</th><th colspan="2">Ero kattoon</th><th colspan="2">Toteutunut</th><th colspan="2">Ero kattoon</th></tr><tr><th>2018</th><th>Ymp.korvaus</th><th>Nitraattias.</th><th>Orgaaninen</th><th>Kaikki</th><th>Ymp.</th><th>Nitraatti</th><th>Orgaaninen</th><th>Kaikki</th><th>Ymp.</th><th>Nitraatti</th></tr></thead><tbody><tr><td>Typpi</td><td>110,00</td><td>160,00</td><td>0,00</td><td>99,75</td><td>-10,25</td><td>-60,25</td><td>5,50</td><td>100,00</td><td>-10,00</td><td>-60,00</td></tr><tr><td>Fosfori</td><td>6,50</td><td>65,00</td><td>0,00</td><td>4,87</td><td>-1,62</td><td>-60,12</td><td>5,00</td><td>5,00</td><td>-1,50</td><td>-60,00</td></tr><tr><td>Kalium suositus</td><td>20,00</td><td></td><td>0,00</td><td>16,12</td><td>-3,87</td><td></td><td>16,00</td><td>19,50</td><td>-0,50</td><td></td></tr><tr><td>Rikki suositus</td><td>10,00</td><td></td><td>0,00</td><td>12,37</td><td>2,37</td><td></td><td>0,00</td><td>14,00</td><td>4,00</td><td></td></tr></tbody></table>						Ravinnekatot			Suunniteltu		Ero kattoon		Toteutunut		Ero kattoon		2018	Ymp.korvaus	Nitraattias.	Orgaaninen	Kaikki	Ymp.	Nitraatti	Orgaaninen	Kaikki	Ymp.	Nitraatti	Typpi	110,00	160,00	0,00	99,75	-10,25	-60,25	5,50	100,00	-10,00	-60,00	Fosfori	6,50	65,00	0,00	4,87	-1,62	-60,12	5,00	5,00	-1,50	-60,00	Kalium suositus	20,00		0,00	16,12	-3,87		16,00	19,50	-0,50		Rikki suositus	10,00		0,00	12,37	2,37		0,00	14,00	4,00	
Ravinnekatot			Suunniteltu		Ero kattoon		Toteutunut		Ero kattoon																																																														
2018	Ymp.korvaus	Nitraattias.	Orgaaninen	Kaikki	Ymp.	Nitraatti	Orgaaninen	Kaikki	Ymp.	Nitraatti																																																													
Typpi	110,00	160,00	0,00	99,75	-10,25	-60,25	5,50	100,00	-10,00	-60,00																																																													
Fosfori	6,50	65,00	0,00	4,87	-1,62	-60,12	5,00	5,00	-1,50	-60,00																																																													
Kalium suositus	20,00		0,00	16,12	-3,87		16,00	19,50	-0,50																																																														
Rikki suositus	10,00		0,00	12,37	2,37		0,00	14,00	4,00																																																														

Näytön alareunassa näkyvät suurimmat ympäristökorvauksen sallimat ravinnemäärät. Jos haluat nähdä nämä ravinnekatot heti tietojen tallennuksen yhteydessä, paina näytön **Laske**-painiketta. Tämän jälkeen voit **Perustele**-painikkeella tutustua laskennan perusteluihin. Vaikka et painaisi **Laske**-painiketta, ohjelma laskee ravinnekatot, kun poistut tältä näytöltä painamalla **OK**-painiketta. Jos palaat uudelleen tälle näytölle, ravinnekatot on laskettu valmiiksi.

Jos ohjelma löytää valittua viljelylajiketta, maalajia ja lannoituskertaa koskevat viralliset ravinnekatot, nämä tiedot näkyvät ruudun alareunassa. Laskennan perusteet näkyvät toiminnolla **Perustele**.

Ympäristökorvauksen ravinnekattojen laskenta perustuu mm. Mavin julkaisemaan Ympäristökorvauksen sitoumusehdot -julkaisuun. **Tarkista aina ravinnekatot!** Ohjelmaa kehitetään jatkuvasti saatavien uusien tietojen mukaan, mutta ohjelman tekijät eivät ota vastuuta laskennan oikeellisuudesta. Kaikille viljelyskasveille ei ole tiedossa ravinnekattoja.

Jos edellisellä kasvukaudella on merkintä fosforin tasausjakson jatkumisesta käsiteltävälle vuodelle, ohjelma merkitsee automaattisesti lohkoa perustettaessa tai kopioitaessa edelliseltä vuodelta, että periytyvä fosfori siirretään automaattisesti. Muutoin lohkolle tehdään merkintä Fosforin tasausjaksoa ei käytetä. Kaliumin edellisen vuoden lopputase siirretään alkutaseeksi, jos viljavuusnäytteet ovat pysyneet ennallaan. Uusilla näytteillä alkutase nollataan.

Fosfori ja kali käsitellään kumulatiivisena alkutaseena, ts.yhtenä lukuna, johon on laskettu yhteen kaikki aiemmilta vuosilta huomioitavat ravinnepäämäärät ja -alijäämät. Ohjelma tuo automaattisesti alkutaseen, kun lohkoa käsitellään ensimmäistä kertaa. Nämä tiedot otetaan huomioon, kun lasketaan ympäristökorvauksen ravinnekattoja. Voit muuttaa tietoja tällä näytöllä. **Tarkista aina ohjelman**

ehdotukset! Ohjelman automatiikka ei milloinkaan siirrä vastuuta käyttäjältä ohjelman tekijöille!

Rastittamalla kohta **Fosforin tasauksen ensimmäinen vuosi** voidaan ohjelmalle kertoa, että uusi fosforin tasausjakso alkaa. Jos edelliseltä vuodelta periytyy positiivinen fosforin alkutase, ei tätä kohtaa voida rastittaa. Ohjelma ei automaattisesti varoita tässä vaiheessa, jos fosforin tasauskausi on venymässä yli viiden vuoden, joka on tasauksen maksimiaika. Jos ei ole tarvetta fosforin tasaukseen, voidaan rastittaa kohta **Fosforin tasausjaksoa ei käytetä**.

Karjanlantaa koskeva fosforipoikkeus saadaan käyttöön rastittamalla kohta "Hyödynnä karjanlantapoikkeusta".

Ruudun yläreunan viljelykasvi, lajike, esikasvi ja esikasvilajike -kentissä saadaan valintalista painamalla hiirellä alanuoli-painiketta. **Kylvöalat**-painike tulostaa ruutuun yhteenvedon vuodelle valituista viljelykasveista.

Pakota-painikkeella voi käyttäjä antaa kasville ympäristötuen katon typelle ja fosforille, jos ohjelma ei tiedä kattoa.

Joukkomuokkaus-painikkeella kasvin valinta voidaan tehdä samanaikaisesti usealle lohkolle. Valinta tehdään pitämällä CTRL-painike pohjassa ja napsauttamalla Lohkolistasta halutut lohkot.

Lohkolla useita esikasveja

Jos peruslohko jaetaan eri tavalla kasvulohkoihin kuin edellisenä kasvukautena, voidaan Esikasvit-painikkeella avata näyttö, jossa on mahdollista määritellä useita esikasveja. Esikasveille annetaan pinta-alat, joiden suhteessa ohjelma laskee periytyvät ravinnesiirtymät nykyiselle kasvukaudelle. Pääesikasviksi merkitään yleensä se kasvi, jonka pinta-ala on suurin. Esikasvien yhteispinta-alan tulisi vastata nykyisen kasvulohkon pinta-alaa.

Pääesikasvi	Tunnus	Esikasvi	Lajike	Pala	N-tase	P-tase	K-tase	Satov.P
	A	KEVÄTVEHNÄ	LENNOX	1,73	0,00	-0,77	-33,94	0,00
	B	KEVÄTVEHNÄ	LENNOX	2,72	0,00	-5,11	-4,65	12,00

Esikasvien pinta-ala yhteensä: 4,45

Satoa ei korjattu -rasti tarkoittaa, että satoa ole korjattu kyseiseltä lohkolta. Ympäristökorvauksen (2015 -) sitomusehtojen mukaan "Jos sato jää korjaamatta, peltoon levitetty fosfori on huomioitava seuraavana vuonna täysimääräisesti lannoituksessa."

Esimerkki:

Jos rasti laitetaan päälle kasvukaudella 2015, ohjelma kysyy korjaamattoman ha-alan ja 2015 lohkokortille tulee Satoa ei korjattu -merkintä. V. 2015 ravinnekatto ei muutu. V. 2016 tämän lohkon ravinnekatoa vähennetään esikasvilohkon korjaamattoman alan fosforimäärä (näkyv. 2016 ravinnekaton perusteluissa). Jos korjaamaton ala ei ole koko lohkon kokoinen, fosfori liudennetaan koko esikasvilohkolle (kg/ha).

Jos 2016 on monta esikasvilohkoa, laskennan periaate on seuraava:

1. Jokaiselta 2016 esikasvilohkoksikin valitulta vuoden 2015 lohkolta haetaan satovahinkofosforin määrä kg/ha-muodossa suhteutettuna koko ed. vuoden kasvulohkolle. Tämä luku näkyy v. 2016 esikasvilohkojen valintaruudulla esikasvilohkon rivillä viimeisenä sarakkeena.
2. Lasketaan pinta-alapainotettu keskiarvo kaikilta esikasvilohkoilta em. esikasviruudun luvuista (pinta-alana v. 2016 esikasvilohkojen valintaruudulla annettu pinta-ala (oletus koko ed. vuoden kasvulohko). Tämä esikasvilohkojen keskiarvoluku näkyy v. 2016 ravinnelaskennassa vähennyseränä.

Viljelytapahtumien tallennus

Kun olet määrittänyt lohkon viljavuuden ja valinnut viljelykasvin, voit siirtyä viljelytapahtumien suunnitteluun. Voit valita suunnittelun näkymäksi lohkon tai tapahtumalajin. **Lohko-näkymä tarkoittaa, että näytetään tietyn lohkon kaikki viljelytapahtumat. Tap.laji -näkymä tarkoittaa, että näytetään kaikki tietyn tapahtumalajin tapahtumat riippumatta siitä, mitä lohkoa ne koskevat.** Yleensä suunnittelu on helpointa tehdä lohko kerrallaan, mutta toteutuneiden tapahtumien täydennys voi olla helpompaa tapahtumalaji-näkymänä. Tarkasteluun voidaan ottaa esim. kaikkien kasvulohkojen lannoitustapahtumat.

Tapahtumien lisäys, muutos ja poisto

Kasvuksausi 2010

Lohkot Viljavuus Kasvi Suunnittelu Toteutunut Lisätoimenpiteet

Lohkolista Suodata + -

- 1 Palkki
 - A Palkki Kaura Salo
- 2 Rinnepelto
 - A Rinnepelto Ohra Prisma
- 3 Navetan takana olevat pellot
 - A Rihipelto Ohra Prisma
 - B Navetapello Monivuotinen Vihe
 - C Uusipello etuosa Monivuotiset
- 4 Puron takana olevat pellot
 - A Uusipello takaosa Ohra Prisma
 - B Kankare Ohra Prisma
 - C Ojaranta Monivuotinen Viherke
 - D Hakalantie Kaura Veli
 - E Kilpisen pelto Rypsi Valo

Pvm	Tap.laji	Kerta	Selite	Osa-ala	Määrä/ha	Yks.€/yks	€/ha
	PÄÄSATO		KAURA SALO	4500,000	KG	0,1093	491,85
..	TILATUKI		TILATUEN TASATUKI	1,000	KPL	190,0000	190,00
..	LFA-TUKI		LFA-TUKI	1,000	KPL	200,0000	200,00
..	LFA-TUKI		LFA-TUEN KANS. LISÄOSA	1,000	KPL	20,0000	20,00
..	YMP.TUKI		YMP.TUEN KANSALL. LISÄ1	1,000	KPL	5,2100	5,21
..	YMP.TUKI		TARKENNETTU LANNOITUS	1,000	KPL	13,4600	13,46
..	YMP.TUKI		PERUSTUKI ELÄINTILA	1,000	KPL	116,8900	116,89
..	SIEMEN		KAURA SALO	204,082	KG	0,3700	75,51
..	LANNOITUS		PELLON NP 26-4-1	423,000	KG	0,2494	105,50
..	KASVINS.	1	RATIO 50 T	2,000	TAB	6,0200	12,04
..	KASVINS.	1	SITO-PLUS KIINNITE	0,100	L	6,0000	0,60

Katelaskelma	Euroa/ha	Euroa/lohko	Ravinteet	Ero ymp.tuen kattoon
Tulot	1 037,41	1 027,03	Typpi	109,98 -0,02
Tuet	545,56	540,10	Fosfori	16,92 11,42
Menot	193,65	191,71	Kalium	4,23 -15,77 (suositus)
Kate	843,76	835,32	Rikki	12,69 2,69 (suositus)
Kate ilman tukia	298,20	295,21	Natrium	0,00

Näkymä: Lohko Tap.laji

Lisää Muuta Poista Tankkiseos Joukko-muokkaus

Lisätoiminnot

Tällä näytöllä voit lisätä lohkolle erilaisia viljelytapahtumia. Osa tapahtumista on tuloja, osa menoja. **Helpoiten viljelytapahtumien tallennus käy käyttämällä pohjana valmista suunnittelumallia.** Suunnittelumalli voi sisältää esim. kaikki ne viljelytapahtumat, jotka Sinun tilallasi tyypillisesti tehdään ohralohkoille. Näin jokaista viljelytoimenpidettä ei tarvitse tallentaa erikseen joka lohkolle, vaan pelkästään muuttaa mahdollisia poikkeavia tapahtumia.

Jos pohjana käytetään suunnittelumallia, yleensä riittää, että **lannoitus-, hivenlannoitus- ja kalkitustapahtumat tarkistetaan lohkoittain.** Peltotuki Pro sisältää joitakin valmiita suunnittelumalleja, joita voit tarvittaessa muuttaa tai ottaa omien suunnittelumallien pohjaksi. Suunnittelumallien avulla näet helposti myös eri kasvien viljelyn kannattavuuden, ennen kuin päätät viljeltävistä kasveista. Suunnittelumalleja voi muokata toiminnolla **Tiedosto/Suunnittelumallit.**

Jos et halua käyttää suunnittelumalleja, voit lisätä lohkolle kuuluvat viljelytapahtumat yksitellen Lisää-painikkeella. Tee ensin tapahtuma Pääsato (esim. ohraa 4000 kg), sitten tapahtuma Siemen ja tapahtuma Lannoitus. Tämän jälkeen voit halutessasi lisätä hivenlannoituksen ja kalkituksen tekemällä kalkitus-tapahtuman. Myös muita tapahtumia voi tehdä vapaasti.

Tapahtuman voi poistaa valitsemalla tapahtumataulukosta tapahtuman ja painamalla **Poista-** painiketta. Viljelytapahtumasta voi myös kirjoittaa ylös lisätietoja taulukon alla olevaan muistiokenttään esim. jos haluat esim. kertoa syyn erikoiseen lannoitevalintaan tms.

Yksittäisen viljelytapahtuman käsittelyssä voit myös kopioida vastaavan viljelytapahtuman muille lohkoille ja näin nopeuttaa tallennustyötä. Kopiointi sopii tapahtumille, jotka toistuvat vastaavina eri lohkoilla. Esim. lannoitus on aina syytä suunnitella lohkokokoaisesti.

Voit tehdä joko pelkän siemen- ja lannoitelaskennan tai tallentaa kaikki lohkon viljelyyn liittyvät tulot ja

menot. Näytön alareunassa näkyy koko ajan odotettavissa oleva kate/hehtaari ja kate/lohko. Jos Peltotuki Pro sisältää tukioptimointiosan, sen avulla voidaan luoda jokaiselle lohkolle automaattisesti kaikki ne tukitapahtumat, jotka kullekin lohkolle kuuluvat. Voit tehdä viljelytapahtumasta myös muistion, jos haluat esim. kertoa syyn erikoiseen lannoitevalintaan tms.

Toteutuneiden tietojen tallennus toimii täysin vastaavasti kuin suunniteltujen tapahtumienkin tallennus. Tapahtumatietoja pidetään erikseen kahdessa paikassa, suunnittelussa ja toteutuneessa. Lohkokohtaiset vuoden perustiedot (lohkon koko, nimi, viljelykasvi ym.) ovat sen sijaan aina samat riippumatta siitä, katsotaanko niitä suunnittelun tai toteutuneen näkökulmasta.

Suunnittelumallien käyttö viljelysuunnittelussa

Voit noutaa suunnittelumallin tapahtumat lohkolle toiminnolla **Lisätoiminnot/Nouda suunnittelumallin tapahtumat**. Kaikkia mallin sisältämiä tapahtumia voi sen jälkeen vapaasti muokata, kuten suoraan lohkolle tallennettuja tapahtumia. Ota muutettaviksi ensin lannoitus-, sitten hivenlannoitus- ja kalkitus-tapahtumat, sillä nämä tarpeet pitää aina laskea lohkoittain. Lannoitetapahtuman muokkaus tapahtuu valitsemalla hiirellä tapahtuma taulukosta ja painamalla **Muuta**-painiketta, jolloin tapahtuma tulee muokkaustilaan uuteen ikkunaan.

Tapahtumien pikalisäys/-muokkaus

-painikkeella voit käynnistää tapahtumien pikalisäyksen tai -muokkauksen. Tällä toiminnolla voidaan nopeasti perustaa tai muokata pääsato-, siemen-, org.lannoitus-, lannoitus-, hivenlannoitus- ja kalkitustapahtumat. Toiminto ohittaa normaalin tapahtuman muutos-ikkunan ja käyttää esim. siementapahtumalla Siemenmäärän laskenta -näyttöä ja vastaavasti lannoitustapahtumalla Laske lannoite -näyttöä. Toiminto on käytettävissä ainoastaan Suunnittelu-kielekkeellä.

Tankkiseos

Lohkotietojen käsittely –näytön Suunnittelu ja Toteutunut –välilehdillä olevalla Tankkiseos-painikkeella voit lisätä kerralla kaikki saman ruiskutuskerran kasvinsuojeluaineet ja lannoitukset yhdelle tai usealle lohkolle. Samalla voidaan lisätä myös ruiskutuksen perusteena olevat Havainto-tapahtumat. Seoksen tiedot ja niihin liittyvät havainto voidaan tallentaa pysyvästi Tankkiseos-rekisteriin. Näin sama seos on helposti valittavissa myöhemmin uudelleen.

Vaikka aineet lisätään tankkiseoksena, jokainen kasvinsuojeluainetapahtuma on itsenäinen ja myöhemminkin vapaasti muokattavissa. **Tapahtumien yhdistävänä tekijänä on ruiskutuskertatieto.** Yleensä ruiskutuskerta-tietoa kannattaa hyödyntää samalla tavalla kaikilla lohkoilla, ts. esim. seuraavasti:

1. kerta: ennen kevätkylvöä tehtävä ruiskutus
2. kerta: rikkakasviruiskutus + tauti 1
3. kerta: tautiruiskutus 2
4. kerta: tautiruiskutus 3
-
9. kerta. syksyn juolavehnriskutus

Ruiskutuskerta on omaan käyttöön tarkoitettu, tapahtumien muokkaamista ja havainnointia helpottava tieto. Siksi numeroinnin ei tarvitse olla aukoton tai ainekohtainen ja esim. syksyn juolavehnriskutus voi olla aina kerta 9. Kertatietojen käyttötapana on kuitenkin vapaasti käyttäjän valittavissa.

Kasvinsuojeluaineseos

Ohjelman valmistaja ei vastaa seoksen sopivuudesta tai käyttörajoituksesta. Tukes-painike avaa Kasvinsuojeluainerekisterin.

Seosrekisteriin tallennetut seokset
 Ohra rikkakasviruiskutus Trio

Seoksen tallennus pysyvästi seosrekisteriin
 Lisää Tallenna Tallenna nimellä Poista

Seoksen tiedot
 Pinta-ala 0.96 ha Seos lohkon osa-alueella Ruiskutuskerta 2. RUISKUTUS Pvm . . .

Valmiste	Huom!	Määrä/ha	Yks.	€/yks.	€/ha	Määrä/lohko	€/lohko	Tiedot	Teho
DUPLOSAN SUPER		1,750	L	7,60	13,30	1,680	12,76	Tukes	8
TILT 250 EC		0,250	L	66,34	16,58	0,240	15,92	Tukes	8

Lisää valmiste Poista valmiste Yhteensä 29.88 € 28.68 €

☒ Lisää lohkolle myös havainto-tapahtuma seuraavalla tekstillä:
 Laaja rikkakasvilajiisto. Alkavaa verkkolaikkua.

☐ Poista kohdelohkoilta ilman pvm-tietoa olevat saman ruiskutuskerran kasvinsuojelutapahtumat

Lisää seos valituille lohkoille Sulje

Seosrekisterin painikkeet, eivät vaikuta lohkoihin:

Lisää: Uuden tyhjän seoksen lisäys seosrekisteriin. Kysyy seoksen nimen.

Tallenna: Tallentaa näytössä näkyvään seokseen tehdyt muutokset pysyvästi seosrekisteriin.

Tallenna nimellä: Tallentaa näytössä näkyvän seoksen uudella nimellä seosrekisteriin. Kysyy seoksen nimen.

Poista: Poistaa näytössä näkyvän seoksen seosrekisteristä

Seoksen kasvinsuojeluaineisiin liittyvät painikkeet:

Lisää valmiste: Luo seosnäytölle tyhjän rivin, jolle voidaan valita haluttu kasvinsuojeluaine ja käyttömäärä

Poista valmiste: Poistaa aktiivisen ainerivin seoksesta

Lohkoihin vaikuttavat painikkeet:

Lisää seos valituille lohkoille: Vie näytössä näkyvän seoksen aineet valituille lohkoille

Poista kohdelohkoilta ilman pvm-tietoa olevat kasvinsuojelutapahtumat –rasti

Seos lohkon osa-alueella: Tankkiseoksen tapahtumat kohdistuvat vain osaan lohkon kokonaisalasta

Jos haluat lisätä seoksen kerralla usealle lohkolle, valitse halutut lohkot lohkonvalintalistasta ennen Tankkiseos-toiminnon käynnistämistä. Lohkovalinta tehdään pitämällä Ctrl-näppäin pohjassa ja napsauttamalla hiirellä haluttuja lohkoja.

Seuraavalla tankkiseoksen käyttökerralla viimeksi käytetty seos avautuu automaattisesti ruudulle. Näin sama seos voidaan lisätä helposti usealle lohkolle myös lohko kerrallaan.

Jos et tallenna ruiskutuspäivää heti, voit tallentaa sen myöhemmin koko seokselle menemällä Toteutuneet-välilehdellä pvm-kentän kohdalle ja napsauttamalla hiiren oikeaa painiketta.

Tapahtumien joukkolisäys

Joukkolisäys-toiminnolla voit tehostaa ohjelman käyttöä erittäin paljon.

Joukkolisäys-toiminnolla voit kopioida haluamasi tapahtumat muille lohkoille. Toiminto tuo ruudulle ikkunan, jossa ensin valitaan kopioitavat tapahtumat ja sitten lohkot, joille tapahtumat kopioidaan.

Jos kopiointihetkellä on käytössä lohkojen suodatus, kohdelohkoiksi voi valita vain suodatukseen sisältyviä lohkoja. Näin saat kopiointiin lisää tehoa: Jos haluat esim. kopioida ohran kasvinsuojelutapahtumat muille ohralohkoille, suodata ensin ohralohkot ja tee sitten tapahtumien joukkolisäys.

Joukkolisäys ei muuta tai poista kohdelohkojen tapahtumia, pelkästään lisää halutut tapahtumat niille.

Tapahtumien kopiointi valitulta lohkolta toisille lohkoille

Kopioitavat tapahtumat. Vuosi 2016, lohko 1-A Pääkki (0,99 ha)

Valittu	Pvm	Laji	Kerta	Selite	Osa-ala	Määrä	Yks. €/yks	€/ha
☒	...	PÄÄSÄTO		KAURA SALO		4500,000 KG	0,10	491,85
☒	...	PERUSTUKI		Perustuen tasatuki	0,00	1,000 KPL	117,63	117,63
☒	...	LH-KORVAUS		Luonnonhaittakorvaus	0,00	1,000 KPL	87,00	87,00
☒	...	LH-KORVAUS		LHK:n kansallinen lisäosa	0,00	1,000 KPL	130,00	130,00
☒	...	YMPKORVAUS		Ymp.korvaus perusosa	0,00	1,000 KPL	54,00	54,00
☒	...	HA-TUKI		Nuoren viljelijän tuki	0,00	1,000 KPL	50,00	50,00
☒	...	SIEMEN		KAURA SALO		204,082 KG	0,37	75,51
☒	...	LANNOITUS		PELLON NP 26-4-1		423,000 KG	0,24	105,50
☒	...	KASVINS.	1	RATIO 50 T		2,000 TAB	6,02	12,04
☒	...	KASVINS.	1	SITO-PLUS KIINNITE		0,100 L	6,00	0,60

Lohkot, joille tapahtumat kopioidaan. Voit rajoittaa lohkojen määrää Suodata-toiminnolla.

Valittu	Lohko	Tunniste	Lohkonimi	Pinta-ala	Kasvi	Lajike
☐	2	A	Rinnepelto	3,52	OHRA	PRISMA
☐	3	A	Riihipelto	0,86	OHRA	PRISMA
☐	3	B	Navettapelto	0,39	MONIVUOTINEN VIHHERKESANTO	MUU LAJIKE
☐	3	C	Uusipelto etuosa	1,57	MONIVUOTISET REHUNURMISEOKSET	KOIRANH/APIL
☐	4	A	Uusipelto takaosa	3,13	OHRA	PRISMA
☐	4	B	Kankare	1,60	OHRA	PRISMA
☐	4	C	Ojaranta	0,42	MONIVUOTINEN VIHHERKESANTO	MUU LAJIKE
☒	4	D	Hakalantie	2,24	KAURA	VELI
☐	4	E	Kilpisen pelto	4,17	RYPSI	VALO

OK Peruuta

☐ Tyhjennä tapahtumien päivämäärät
☐ Tyhjennä tapahtumien muistiot

Valitse kaikki tapahtumat
Poista valinnat
Valitse kaikki lohkot
Poista valinnat

Tapahtumien joukkomuokkaus

Tapahtumien joukkomuokkaus -toiminnolla voidaan samanaikaisesti muokata samankaltaisia tapahtumia eri lohkoilla. Esim. lannoitustapahtumat usealta lohkolta voidaan muuttaa yhdellä toimenpiteellä. Toimintoon päästään oltaessa **Lohkotietojen käsittely-näytön Suunnittelu tai Toteutunut** -välilehdellä ja painamalla Joukkomuokkaus-painiketta. Joukkomuokkaus-toiminto käynnistys löytyy myös tapahtuman Muutos-näytöltä.

Ennen Joukkomuokkaus-painikkeen painamista valitaan Lohkolistasta ne lohkot, joiden tapahtumia halutaan joukkomuokata. Valinta tehdään pitämällä CTRL-näppäin alhaalla ja valitsemalla hiirellä lohkot. CTRL+A valitsee kaikki lohkot listalta. Tämän jälkeen valitaan viimeksi valitulta lohkolta se tapahtuma, jonka tietoja halutaan monistaa muille lohkoille. Muuta-painikkeella voidaan ensin tälle tapahtumalle tehdä halutut muutokset ja sitten Muutos-näytöltä valita Joukkomuokkaus.

Tämän jälkeen avautuvalla näytöllä näkyy ensimmäisenä punaisella värillä väritettynä se tapahtuma jonka tietoja monistetaan. Tämän alla näkyvät muiden valittujen lohkojen saman tapahtumalajin tapahtumat nykyisillä tiedoilla. Ne tapahtumat, joille muutos halutaan kohdistaa, voidaan valita itse rastittamalla listalta tai käyttämällä valintalistan valmiita vaihtoehtoja, esim. ne lohkot joilla on sama kasvi ja lajike.

Karjanlanta ja muut orgaaniset lannoitteet

Kun olet lisäämässä tai muuttamassa orgaanista lannoitustapahtumaa, painamalla Valitse-painiketta saadaan näytölle orgaanisen lannoitteen valintaikkuna. Ikkunan alaosassa näkyvät käytössä olevat orgaaniset lannoitteet. Ikkunan yläosassa näkyy se osuus pääravinteista, joka huomioidaan ravinnelaskennassa. Ohjelman ehdottama osuus vastaa normaalitilanteessa ympäristökorvauksen ehtoja, mutta huomioitavan ravinnemäärän osuutta voidaan tarvittaessa muuttaa. Lannoituksen levitysjankkohta tulee myös merkitä.

Orgaaninen lannoite

Lannoite **BROILERIN KUIVIKELANTA**

Ravinteista huomioidaan

Liukoinen typpi	2,700	kg/m3	100 %
Fosfori	3,600	kg/m3	100 %
Kali	4,500	kg/m3	100 %

Ravinteet

Levitysjankkohta	Kaikki	Ympäristökorvaus	Nitraatti
0,00	0,00	-45,00	-60,00
0,00	0,00	-10,00	-65,00
0,00	0,00	-60,00	

Erät kattoihin

1 kuutio = 1000 litraa

Määrä/ha litraa

Levitysjankkohta ☐ Syyslevitys ☒ Kevätlevitys

Näytä listalla ☒ Kaikki ☐ Käytössä olevat

Huom! Lannoitevalmisteilla levitysmäärä annetaan kiloina!

Nimi	Liuk.typpi	Fosfori	Kalium	€/m3	Vennen	Välkeen	Käytössä
BROILERIN KUIVIKELANTA	2,7000	3,6000	4,5000	0,00	0	0	☒
ECOLAN AGRA ORGANIC 8-4-2	25,0000	40,0000	20,0000	0,00	0	0	☒
EKOLANNOITE PLUS 8-3-5-3	78,0000	32,0000	49,0000	0,00	0	0	☒
HEVOSEN KUIVIKELANTA	0,4000	0,5000	2,0000	0,00	0	0	☒
NOVARBO ARVO 4-1-2	40,0000	10,0000	20,0000	0,00	0	0	☒
SIAN VIRTSA	1,3000	0,2000	1,5000	0,00	0	0	☒
CEMAGRO AGROEKO PK	0,0000	17,0000	240,0000	0,00	0	0	☒
ECOLAN AGRA KALIUMSULFAATTI	0,0000	0,0000	460,0000	0,00	0	0	☒
ECOLAN AGRA ORGANIC 13-0-0	0,0000	2,5000	4,0000	0,00	0	0	☐
ECOLAN AGRA ORGANIC 8-4-4	0,0000	30,0000	40,0000	0,00	0	0	☐
ECOLAN AGRA ORGANIC 8-4-8	0,0000	40,0000	80,0000	0,00	0	0	☐
ECOLAN AGRA PATENTTIKALI	0,0000	0,0000	250,0000	0,00	0	0	☐

OK Peruuta

Jos haluat käyttää Y-lannoksen lisänä yksiravinteista lannoitetta tai karjanlantaa, **tallenna ensin yksiravinteinen lannoite/karjanlanta ja anna sitten ohjelman laskea sopiva Y-lannos.**

Karjanlannan syyslevitys tallennetaan aina sille vuodelle, jona sato korjataan. Jos levität vuoden 2015 syksyllä karjanlantaa, tallenna se orgaanisen lannoituksen tapahtumana kasvukaudelle 2016. Näin lannan ravinnevaikutus otetaan huomioon vuoden 2016 ravinnelaskennassa kevätlannoitusta vähentävänä tekijänä ja tapahtuma näkyy v. 2016 lohkokirjanpidossa. Levityspäivämäärä (tapahtuman pvm) on silti oltava todellinen syksyn 2015 päivämäärä, jotta ravinteet voidaan tarkistaa myös suhteessa nitraattidirektiiviin.

Ympäristökorvauksen ravinnelaskenta on kasvukausikohtaista ja kasvukausi katkeaa sadonkorjuuseen. Nitraattidirektiivin ravinnelaskenta on kalenterivuosi-kohtaista. Siksi karjanlannan syyslevitys on syytä tallentaa seuraavan esimerkin mukaisesti:

Esimerkki, lannan levitys syksyllä 2015 sadonkorjuu jälkeen:

- Perusta vuoden 2016 kasvulohko
- Lisää org.lannoitus -tapahtuma kasvukaudelle 2106. Tallenna tapahtuman päivämääräksi oikea syksyn 2015 pvm.
- Voit halutessasi tarkistaa ravinteiden yhteismääriä Tapahtuman lisäys/Tapahtuman muutos -ikkunan alareunan Nitraatti -välilehdeltä
- Ohjelma tarkistaa mm. ravinnekattojen ylityksiä aina mentäessä lohkokirjanpidon tulostukseen. Tämän tarkistuksen voi käynnistää myös Toteutuneet-välilehden Lisätoiminnot-painikkeen toiminnolla Tallennettujen tietojen tarkistus.

Lannoituksen laskenta

Tapahtuman lisäys lohko 1A-Testilohko 1

Laji: LANNOITUS Laske lannoite

Lannoite: ...

Säädöt

Selite: LANNOITUS

Määrä/ha: 0 Euroa/yks: 0.0000

Yksikkö: KG Pvm: ..

Määrä/lohko: 0.000 Tapahtuma osa-alalla

Euroa/ha: 0.00 Euroa/lohko: 0.00

Varasto ennen: 0 Varasto jälkeen: 0.000

Ravinteet: Muistio Nitraatti

		Ero ymp.kattoon	Ero nitraattikattoon
Typpi	0,00	-45,00	-60,00
Fosfori	0,00	-10,00	-65,00
Kalium	0,00	-60,00	
Rikki	0,00	0,00	
Natrium	0,00		

OK Peruuta Joukkomuokkaus

Kun olet lisäämässä tai muuttamassa lannoitetaapahtumaa, voidaan lannoite valita valintalistasta tai antaa ohjelman laskea ehdotus painamalla **Laske lannoite**-painiketta. Valintalistalla näkyvät kaikki ne lannoitteet, jotka olet merkinnyt käytössä oleviksi ylävalikon toiminnolla Perustiedot/Lannoitteet.

Lannoitteen valinta Lannoitelaskenta-toiminnolla:

Kun napsautat *Tapahtuman lisäys* tai *Tapahtuman muutos* -ruudulla *Laske lannoite* -painiketta, näyttöön tulee Lannoitelaskenta-ikkuna. Ikkunan yläreunassa ovat lannoitteen valinnan perustiedot, mm. haluttu lannoitevalikoima. Ruudun keskellä näkyy haluttu/suosittelava ravinteiden määrä.

Lannoitelaskenta-näytön alareunan taulukkoon on listattu lannoitteet sen mukaan, paljonko kutakin lannoitetta tarvitaan hehtaarille, jotta siitä saadaan haluttu määrä typpeä. Taulukossa näkyy tällä lannoitemäärällä saatava fosfori, kalium ja rikki, tarvittava lannoitemäärä kg/ha ja lannoitteen hehtaarikustannus.

Ohjelma voi ehdottaa lannoitetta kahdella eri perusteella, joko ravinteet+hinta huomioiden tai pelkkien ravinteiden perusteella.

Ravinteet + hinta huomioiva valinta:

- Oletusarvoisesti lannoitteet on listattu taulukkoon hintajärjestykseen (€/ha), halvin lannoite ylimpänä ja kallein lannoite alimpana. Ohjelma pyrkii löytämään mahdollisimman halvan lannoitteen, jossa on typpeä haluttu määrä ja muut ravinteet ovat mahdollisimman sopivia. Fosfori ei saa kuitenkaan ylittää ympäristötuen fosforikattoa. Valintapalkki pysähtyy sen lannoitteen kohdalle, joka ohjelman mielestä täyttää parhaiten edellä mainitut ehdot.

Vain ravinteet huomioiva valinta:

- Lannoitteet on listattu taulukkoon ravinnejärjestykseen niin, että typpeä on haluttu määrä,

vähiten fosforia sisältävä lannoitevaihtoehto ylimpänä ja eniten fosforia sisältävä lannoite alimpana. Ohjelma pyrkii löytämään sopivimman lannoitteen. Fosfori ei saa kuitenkaan ylittää ympäristötuen fosforikattoa. Valintapalkki pysähtyy sen lannoitteen kohdalle, joka ohjelman mielestä täyttää parhaiten edellä mainitut ehdot.

Taulukossa punaisella näkyvä rivi on ohjelman ehdotus, mutta lopullisen valinnan tekee aina käyttäjä. Perusteale-painike perustelee ohjelman ehdotuksen. Tarvittaessa voit muuttaa lannoituksen tyyppitasoa.

Kun liikut lannoitetaulukossa, ohjelma näyttää aina sen lannoitteen ravinne-erot suhteessa ympäristötuen kattoon, jonka lannoitteen kohdalla olet.

Taulukossa näkyvät oletuksena ne lannoitteet, jotka on merkitty käytössä oleviksi ylävalikon toiminnolla Perustiedot/Lannoitteet tai joilla on varastosaldoa. Lannoitevalikoima-kohdassa voidaan haluttaessa laskenta kohdistaa eri valmistajien valikoimiin.

Käyttöön merkittyjen lannoitteiden valikoimaa voit muuttaa joko ylävalikon Perustiedot/Lannoitteet-toiminnolla tai lannoitelaskennan Muuta käyttöön merkittyjä –painikkeella.

Lannoitelaskenta lohko 1A-KOTIPELTO

Kasvi: OHRA Lajike: BARKE Satotaso: 4200
 Esikasvi: SYYSVEHNÄ Lajike: SKAGEN

☒ Halutaan ympäristötuki ← 1. ☐ Käytetään laonestoa ← 3.
☐ Lukitse valinta ← 2.

4. Lannoitevalikoima (valmistaja-valinnoilla nykyinen valikoima)
☐ Yara ☐ Belor ☐ Cemagro ☐ Muut
☒ Käyttöön merkityt ☒ Varastolannoitteet

5. Halutut/tarvitavat ravinteet
 Ravinnekatto ylittyy+/alittuu-

6. Valintaperuste
☒ Ravinteet + hinta
☐ Ravinteet

7. Hinnat
☒ Oletushinnat
☐ Oma, jos annettu

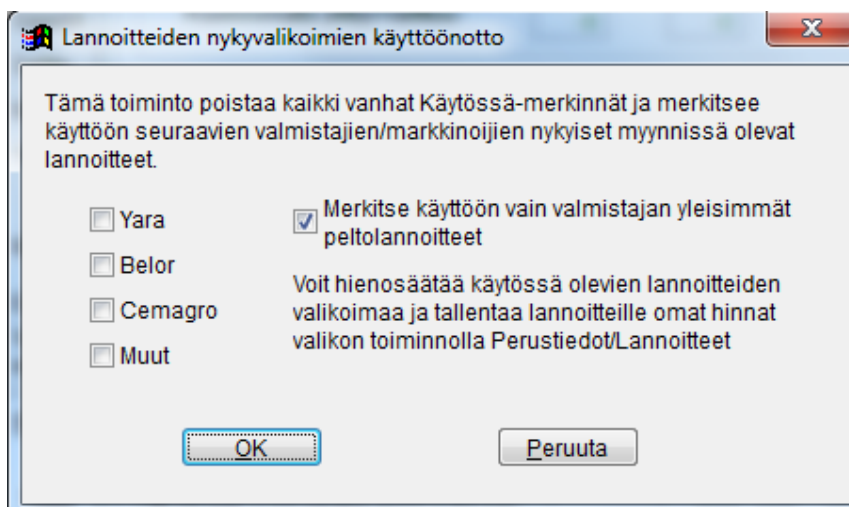
Ehdotus on halvin lannoite, jossa tyyppiä on haluttu määrä, fosfori ei ylitä ja P ja K ovat mahdollisimman sopivat.

LANNOITE	Valikoima	Kg/Ha	N	P	K	S	Na	€/ha	Kg/lohko	Vennen	Välkeen
YARAMILA PELLON Y 3 23-3-8		408	94	12	33	12	0	158,30	1269	0	-1269
YARAMILA NK 2 22-0-12		427	94	0	51	13	0	163,97	1328	0	-1328
BELOR PREMIUM 22-3-10		427	94	13	43	9	0	168,67	1328	0	-1328
BELOR PREMIUM NK 21-0-17		447	94	0	75	0	0	173,44	1390	0	-1390
YARAMILA HIVEN Y 23-3-6		408	94	12	24	24	0	174,62	1269	0	-1269
YARAMILA NURMEN HIVEN Y 20-3-5		470	94	14	24	14	14	175,31	1462	0	-1462
YARAMILA PELLON Y 4 20-2-12		470	94	9	56	9	0	187,06	1462	0	-1462
YARAMILA PELLON Y 5 22-6-6		427	94	26	26	13	0	196,42	1328	2800	1472
BELOR PREMIUM 18-3-8		522	94	16	42	73	0	203,58	1623	0	-1623
YARAMILA HIVEN Y 2 19-2-11		489	94	10	54	18	20	210,76	1521	0	-1521
YARALIVA KALKSALPETER 15-0-0		606	94	0	0	0	0	222,40	1885	0	-1885
BELOR PREMIUM 16-7-13		587	94	41	76	0	0	246,54	1826	0	-1826
YARAMILA PELLON Y 6 15-7-13		626	94	44	81	19	0	297,35	1947	0	-1947
BELOR STANDARD 20-4-8	VANHA	470	94	10	28	0	0	0,000000	1462	4000	2620

Lannoitelaskennan toiminnot:

1. Halutaan ympäristötuki –rasti. Rasti on oletuksena päällä, jolloin ravinteet lasketaan kasvin tarpeen mukaan, mutta määriä leikataan tarvittaessa niin, että ympäristötuen katto ei ylitä. Jos rasti otetaan pois, ympäristötuen ravinnekattoja ei huomioida.
2. Lukitse valinta –rasti. Jos rasti laitetaan päälle, ohjelma ei vaihda lannoite-ehdotusta, vaikka tyyppimäärää muutetaan. Oletuksena rasti on pois päältä, jolloin ohjelma laskee lannoite-ehdotuksen uudelleen aina, kun valintoja muutetaan.
3. Käytetään laonestoa –rasti. Jos rasti laitetaan päälle, typen määrä saattaa kasvaa. Jos myös Halutaan ympäristötuki –rasti on päällä, laonesto ei yleensä käytännössä nosta lannoitusmäärää, koska ympäristötuki leikkaa joka tapauksessa ravinteiden määriä.
4. Lannoitevalikoima-rastit: Oletuksena päällä Käyttöön merkityt ja Varastolannoitteet (jos ohjelma sisältää varastoseurannan). Käyttöön merkittyjä voi muuttaa Muuta käyttöön merkittyjä -painikkeella tai ylävalikon toiminnolla Perustiedot/Lannoitteet. Valmistajakohtaisilla rasteilla alareunan taulukossa näytetään kaikki ao. valmistajan/markkinoijan nykyisen valikoiman lannoitteet. Valmistaja-rasti on voimassa vain tämän laskennan ajan. Pysyvästi valikoimaa voi muuttaa asettamalla käytössä-rastit haluamallaan tavalla.

5. Halutut/tarvittavat ravinteet: Ylemmällä rivillä näkyy tarvittavien/ympäristötuen sallimien ravinteiden määrä. Tämän rivin perusteluja voi katsoa Perustele-painikkeella. Typpimäärää voi itse muuttaa. Jos haluaa pysyvästi pienemmät typpiehdotukset esim. tietylle ohralajikkeelle, muutos onnistuu toiminnolla Perustiedot/Viljeltävät kasvit ja lajikkeet. Alemmalla rivillä näkyy ravinnemäärien ero ympäristötuen kattoon (ei kasvin ravinnetarpeeseen).
 6. Valintaperuste: Oletuksena Ravinteet+hinta, jolloin ohjelma pyrkii löytämään halvimman lannoitteen, jonka ravinnemäärät ovat mahdollisimman sopivat. Jos valitaan Ravinteet, pyritään löytämään sopiva lannoite hinnasta riippumatta. Tarkempi toimintaselostus on tässä ohjeessa ylempänä.
 7. Hinnat-valinta: Jos valittuna Oletushinnat, kaikkien lannoitteiden ha-kustannus lasketaan lannoitteen "oletushinnan" perusteella. Jos valittuna Oma, jos tiedossa, ohjelma laskee ha-kustannuksen käyttäjän itse antaman lannoitehinnan mukaan niille lannoitteille, joille oma hinta on annettu. Muille lannoitteille käytetään oletushintaa. Koska kaikille lannoitteille ei tiedetä/julkisteta oletushintaa, osa oletushinnoista saattaa olla nolla tai "99999". Tarkan lopputuloksen saamiseksi käyttäjän pitäisi tallentaa hinta kaikille niille lannoitteille, jotka hän merkitsee käyttöön. Koska tämä ei ole aina mahdollista, laskenta voidaan tehdä oletushinnoilla tai hintaa huomioimatta (kohta 6). Hintojen tallennus tapahtuu ylävalikon toiminnolla Perustiedot/Lannoitteet.
- Laske-painike: Ohjelma laskee uudelleen lannoite-ehdotuksen.
 - Perustele-painike: Ohjelma perustelee ravinnetarpeen. Huomaa, että tässä perustellaan kasvin ravinnetarve, Kasvi-kielekkeen toiminnolla Perustele perustellaan ympäristötuen ravinnekatto.
 - Muuta käyttöön merkittyjä -painike: Pikainen käytössä olevien lannoitteiden valikoiman muutos niin, että käyttöön merkitään haluttujen valmistajien nykyvalikoima. Oletuksena käyttöön merkitään valmistajilta vain yleisimmät peltolannoitteet, mutta haluttaessa käyttöön voidaan merkitä myös valmistajan kaikki lannoitteet. Lannoitevalikoimaa voi hienosäätää ylävalikon toiminnolla Perustiedot/Lannoitteet.

Huomaa, että ohjelma laskee Kasvi-kielekkeellä viljelykasvia valittaessa ympäristökorvauksen salliman ravinnekaton, nyt lasketaan kasvin ravinnetarvetta. Joissakin tapauksissa varsinkin korkeilla satotasolla ympäristökorvaus voi sallia ravinteita enemmän kuin ohjelma ehdottaa ravinnetarpeeksi. Tässä tapauksessa lopullinen lannoitustaso jää käyttäjän harkintaan. **Lannoitelaskennan Perustele-painike perustelee ravinnetarpeen, Kasvi-kielekkeellä oleva Perustele-painike perustelee ympäristötuen ravinnekaton laskennan.**

Ohjelma tekee tarvittavien ravinteiden laskennan kaksivaiheisesti. Ensin lasketaan ravinnetarve huomioimatta ympäristökorvausta. Tämän jälkeen typen ja fosforin määrää verrataan ympäristökorvauksen ravinnekattoon ja **leikataan tarvittaessa** ravinnemäärä ympäristökorvauksen mukaiseksi. Ympäristökorvauksen kattojen laskenta perustuu Mavin julkaisemiin tietoihin. Perustele-painikkeella näet ravinnelaskennan perusteet. Ravinnekatto ylittyy+/alittuu- kohdassa näkyy **vertailu ympäristökorvauksen kattoon**. Joskus kasvin ravinnesuositus voi olla pienempi kuin ympäristökorvauksen katto.

Samalle lohkolle voidaan tehdä useita lannoitustapahtumia, esim. nurmen 1. lannoitus, 2. lannoitus ja 3. lannoitus. Jos haluat käyttää Y-lannoksen lisänä yksiravinteista lannoitetta tai karjanlantaa, **tallenna ensin yksiravinteinen lannoite/karjanlanta ja anna sitten ohjelman laskea sopiva Y-lannos.**

Hivenlannoituksen laskenta

Lannoitustapahtumien teon jälkeen voidaan ohjelman avulla tarkistaa kasvulohkon hiventilanne. Kun tapahtuman lisäys -näytöllä valitaan tapahtumalajiksi hivenlannoitus, päästään **Laske hivenlannoitus** -painikkeella Hivenlaskenta-näytölle. Jos ohjelma huomaa puutteita hivenravinteissa, se ehdottaa lisättäviä hiveniä näytön yläosassa. Jos kaikkia ehdotettuja hivenravinteita ei haluta lisätä lohkolle, voidaan ottaa rasti pois hivenen edestä. Näytön alaosassa näkyvät eri kielekkeillä hivenlannoitteet, joita ohjelma ehdottaa lohkolle. Tase-painikkeella voidaan katsoa lohkon hiventase.

Hivenlaskenta

Lisätään rastitetut hivenet

☐ Ei Boorisuositusta (viljavuustietoja ei ole annettu)

☒ Kupari : Kokonaistarve 4,200 kg/ha, lisätarve 4,200 kg/ha

☒ Mangaani: Kokonaistarve 5,000 kg/ha, lisätarve 5,000 kg/ha

☒ Sinkki : Kokonaistarve 8,000 kg/ha, lisätarve 7,728 kg/ha

☐ Ei Molybsuositusta (viljavuustietoja ei ole annettu)

OK

Peruuta

Tase

Lannoitteet

Boori Kupari Mangaani Sinkki Molybdeeni

Lannoite	Mangaani-%	Tarve kg/ha	€/kg	€/ha	Vennen	Vjälkeen
MAATILAN MANGAANILIUOS	15,00	33,33	0,00	0,00	5	-64
YARA Y4 HIVEN (N19.6 P2 K10.)	0,40	1250,00	0,00	0,00	0	-2650
YARA HIVENSALPIET. SE+ H (N	0,40	1250,00	0,00	0,00	0	-2650
YARAVITA MANTRAC PRO	50,00	10,00	0,00	0,00	0	-21
FERTICARE KOMBI 3 14-5-21	0,10	5000,00	0,00	0,00	0	-10600
YARAVITA REXOLIN LPN 3-0-0	1,30	384,61	0,00	0,00	0	-815

Kalkituksen laskenta

Jos teet Kalkitus-tapahtuman, voit valita haluamasi kalkin valintalistasta tai antaa ohjelman laskea kalkitussuositus. Jos viljelykasvi ei vaadi kalkitusta, ohjelma ei laske kalkin määrää. Ohjelma huomioi laskennassa maan pH-tilan, aiemmat kalkitukset, viljelykasvin pH-vaatimuksen ja maan Ca/Mg-suhteen. Jokaisen lajikkeen pH-tarve voidaan tallentaa toiminnolla **Perustiedot/Siemenet. PH-tarve tallennetaan pH-luokkana, ei pH-lukuna**. Tämä johtuu siitä, että periaatteessa samaa lajiketta voidaan viljellä happamalla turvemaalla, vaikka se happamalla savimaalla vaatii kalkitusta. Tarkempia tietoja pH-lukujen muuntamisesta pH-luokiksi eri maalajeilla ja multavuuksilla saa mm. Viljavuuspalvelun julkaisemista oppaista.

Kalkituslaskenta lohko 17A-Sn Kotopelto

runsasmultainen savimaa

Viljavuustutkimuksen pvm: 20.10.2011

Viljavuustutkimuksen pH: 5,70

20.10.2011 jälkeen tehdyt kalkitukset: 0,00

Lohkon oletettu pH tällä hetkellä: 5,70

Lajikkeen pH tarve tällä maalajilla: 6,32

pH:n nostotarve: 0,62

pH tavoite: 6,32

Ainesuusitus: kalkkikivijauhe

OK

Peruuta

Kalkitusaine	%(Ca)	MgKg	Tarve/ha	€/tonni	€/ha
YARA MG-PITOINEN KALKKI	24	474	15,8	0	0
YARA BIO-APATIITTI	18	1687	21,0	0	0
YARA BIOTIITTI	13	2921	29,2	0	0
NORDKALK KALSIITTI KOKKOLA, KOSTEA	37	0	10,2	0	0
NORDKALK KALSIITTI LAPPEENR., KOSTEA	27	0	14,0	0	0
NORDKALK KALSIITTI LOUHI, KOSTEA	35	0	10,8	0	0
NORDKALK MAGNESIUM LOUHI, KU JA KC	30	632	12,6	0	0
NORDKALK KALSIITTI PARAIN., KU JA KO	33	0	11,5	0	0
NORDKALK MAGNESIUM SIIK., KU JA KO	31	857	12,2	0	0
NORDKALK MAGNESIUM SIPOO, KU JA KC	33	345	11,5	0	0
NORDKALK KALSIITTI SIPOO, KOSTEA	37	0	10,2	0	0
NORDKALK KALSIITTI TTYTRI, KUIVA	33	0	11,5	0	0

Tukien haku

Tiedosto/Lohkotietojen käsittely -toiminnon **Lohkot**-kielekkeen **Tukien haku**-painikkeella saadaan esille näyttö, jossa voidaan antaa lisätietoja tukihakemuksen kasvulohkolomaketta tai sähköistä tukihakua varten.

Suurin osa tiedoista kuten lohkojen numerot, nimet, pinta-alat ja kasvit on annettu jo viljelysuunnitelmaa tehtäessä. **Huomaa, että joissakin tapauksissa myös tukilomakkeen kasvitietoja pitää muuttaa tai täydentää tällä näytöllä.**

OK-painike sulkee ikkunan. Sitä ei kuitenkaan ole pakko sulkea lohkolta toiselle siirryttäessä. Seuraavalle lohkolle voidaan siirtyä valitsemalla alla olevasta *Lohkotietojen käsittely* -ikkunasta toinen kasvulohko. Rastittamalla kohta *Tallenna automaattisesti* ohjelma ei kysy tallennusta erikseen, vaan tallennus tapahtuu automaattisesti siirryttäessä seuraavalle lohkolle. *Käytetyn kylvösiemenen laatu* -kohdan **Kopioi**-painikkeella voidaan tarvittaessa monistaa valinta toisille lohkoille.

Lisätietoja-kohtaan voidaan tallentaa käsiteltävää lohkoa koskevia sanallisia lisätietoja. Eri lohkojen lisätiedoista ohjelma koostaa erillisen liitelomakkeen paperille. Tiedot lähtevät lohkon mukana myös sähköiseen tukihakuun.

Lomakkeen jatkokäsittely tapahtuu painikkeella **Kasvulohkolomake 102B**. Tämän jälkeen lomake nähdään esikatselutilassa, josta se voidaan tulostaa paperille tai lähettää sähköiseen tukihakuun.

Kasvulohkolomake 102B tai kylvöalailmoitus 117 (vuoden 2015 tiedot)

Lähetä sähköisesti Tulosta Lisätiedot Pdf-tallennus Ohje Sulje Mitätöintiviiva käytössä

TUKIHAKEMUKSEN KASVULOHKOLOMAKE 2015

Toimita lomake maatilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 30.4.2015.
Täytä lomake kuulakärkikynällä tai muulla pysyvällä tavalla. Mitäöi tyhjät rivit poikkiviivalla.
Tarkista, että peruslohkolle ilmoittamasi kasvulohkojen yhteispinta-ala on yhtä suuri kuin peruslohkon pinta-ala.

Tuomaja: Mauno Maamies Tilatunnus: 123456789 Lomaketta 102B on palautettu yhteensä: 1 Tämän lomakkeen järjestysnumero: 1

Maidan allekirjoitus: _____ Lomake 102B

Viranomaisen merkinnät:
Lomake saapunut, pvm: _____ Aloituspäivä: _____ Vastaanottaja: _____

1. KASVULOHKOTIEDOT				2. VIILJELYTIEDOT								
Rivinvno	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Peruslohkon tunnus	Peruslohkon nimi	Kasvulohkon tunnus	Kasvulohkon pinta-ala, ha (2 desim. tark.)	Viiljelyt kasvi, perunan kasvintuotanto tai erityiskasvi	Laatike	Kylvösuunnitelma	Luvut ja siltat	Viiljelyt kasvi, perunan kasvintuotanto tai erityiskasvi	Vuoden 2014 alku	Viiljelyt kasvi, perunan kasvintuotanto tai erityiskasvi	Jos viiljelyt, vuodentoukka
1	776-00562-77	PÄLKKI	A	0,99	KAURA	SALO						1
2	776-00563-78	RINNEPELTO	A	3,52	REHUOHRA	PRISMA						1
3	776-00564-79	NAVETAN TAKANA OLE	A	0,86	REHUOHRA	PRISMA						1
4	776-00564-79	NAVETAN TAKANA OLE	B	0,39	VIHERKESANTO							1
5	776-00564-79	NAVETAN TAKANA OLE	C	1,57	MONIVUOT. KUIVAHEINÄ-SÄILÖREHU-JA TUOR.							1
6	776-00565-80	PURON TAKANA OLEV	A	3,13	REHUOHRA	PRISMA						1
7	776-00565-80	PURON TAKANA OLEV	A	1,60	REHUOHRA	PRISMA						1

x 0.9 1 / 3 Valmis

Lomakkeen lähettäminen sähköisesti käynnistyy **Lähetä sähköisesti** -painikkeella esikatseluruudulta. Toimintojen vaiheet:

1. Kirjautuminen hallinnon VIPU-palveluun.
2. Peruslohkojen vertaaminen hallinnon lohkotietoihin.
3. Kasvulohkolomakkeen 102B tietojen lähetys hallinnon järjestelmään.
4. Lähetettyjen tietojen käyttöönotto ja tarkastelu hallinnon järjestelmässä internet-selaimella.

Jos hallinnon järjestelmässä olevat peruslohkot eroavat Peltotuessa olevista, ohjelma listaa eroavaisuudet ennen 102B-lomakkeen lähettämistä. Lohkoja verrataan toisiinsa hallinnon lohkotunnuksen perusteella.

Kirjautuminen VIPU-palveluun

Tällä toiminnolla kirjaudutaan Mavin sähköiseen VIPU-palveluun.

Paina Aloita tunnistautuminen -painiketta, jolloin avataan internet-selain ja suoritetaan tunnistautuminen Vipu-palveluun esim. pankkitunnuksilla. Peltotuki-ohjelma jää odottamaan, kunnes tunnistautuminen on valmis.

Vipu-tunnusluvut on poistettu käytöstä vuoden 2014 alussa. Nyt kirjautuminen tehdään aina pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisellä varmennekortilla.

Kieli: Suomi

Aloita tunnistautuminen Lopeta

Sähköisesti lähetettyjen tietojen muuttaminen

Jos ennen tukihaun päättymispäivää on tarpeen tehdä muutoksia kasvulohkomake 102B:n tietoihin, em. prosessi voidaan suorittaa uudelleen ja muuttuneet Peltotuen tiedot lähettää uudelleen hallinnon järjestelmään. Toimi seuraavasti:

1. Tee tarvittavat muutokset Peltotuen tietoihin.
2. Lähetä kasvulohkolomake 102B normaalisti VIPU-järjestelmään.
3. Tarkista lomakkeen tiedot ja palauta lomake.

Toiminta uusien vuokralohkojen kanssa

Jos hallintaasi on tullut tai hallinnasta on poistunut lohkoja, ja hallinnan siirtoa ei ole vielä käsitelty kunnassa:

1. Nouda uudet lohkot Peltotukeen toiminnolla Nouda hallinnon järjestelmästä (Lisälohkojen nouto -välilehti).
2. Täydennä lohkoille Peltotuessa viljelykasvit ym.
3. Jos hallinnasta on myös poistunut lohkoja, poista niiltä peruslohkon perustiedoissa Käytössä-rasti. Poistuneilla lohkoilla ei saa olla kasvulohkoja enää kuluvana vuonna.
4. Lähetä kasvulohkolomake 102B normaalisti VIPU-järjestelmään ja vahvista VIPU-sivustolla hallinnan siirrot.
5. Tarkista lomakkeen tiedot ja palauta lomake.

Lohkojen jakoja ja yhdistämisä ei voi tehdä em. tavalla. U1-tyyppisiä lohkotunnuksia ei voi lähettää sähköiseen tukihakuun vaan kunnan on perustettava uusille lohkoille viralliset lohkotunnukset ennen tukien hakua.

Sadon laatutiedot

Lohkotietojen käsittelyn **Lohkot**-välillä voidaan kynäpainikkeen toiminnolla kirjata muistiin sadon laatuun liittyviä tietoja kuten mm. kosteus-%, valkuais-% ja hlp.

Tulosta-painikkeella voidaan tulostaa Sadon laatutiedot. Ohjelma laskee annettujen tietojen perusteella myös ns. peltotaseen, jos pohjatietoja on annettu riittävästi.

Viljelykierron suunnittelu

Viljelykierron suunnittelulla voi luoda tuleville vuosille tarkan, lohkoille pysyvästi talteen jäävän suunnitelman, jota voi tarkentaa tulevana vuosina. Lohkojako voi muuttua vuosittain, kasvivalinnat jäävät talteen pysyvästi ja lohkoille voi halutessaan tehdä myös viljelytapahetkien suunnittelua.

Viljelykierron suunnittelu on vaihtoehtoinen tapa suunnitella lohkojakoa. Toiminto löytyy kohdasta **Tiedosto/Viljelykierron suunnittelu**. Yleisimmin viljelysuunnitelma tehdään toiminnolla **Tiedosto/Lohkotietojen käsittely**. Ainakin peruslohkot ja ensimmäisen vuoden kasvulohkot kannattaa perustaa toiminnolla Lohkotietojen käsittely. Ohjelma ei sisällä kiinteitä viljelykiertoja vaan eri vuosien kasvit voidaan vapaasti valita tai kopioida aiemmilta kasvukausilta.

Toiminto avaa näytön, jossa on samassa näkymässä viiden vuoden viljelykasvit. Näkymän vuosia voidaan -painikkeella vierittää taaksepäin ja -painikkeella eteenpäin.

Lohkon nimi, pinta-ala ja kasviyhteenveto näkyvät siltä vuodelta, joka on taulukossa valittuna. Samoin lisäys- ja muutostoinnot kohdistuvat valittuna olevaan kenttään. Jos kasvulohko puuttuu joltakin kasvukaudelta, se näkyy taulukossa tyhjänä kenttänä.

Suunnittelu kannattaa aloittaa siten, että uudelle kasvukaudelle kopioidaan lohkot **Kopioi kasvulohkot toiselta kasvukaudelta** -toiminnolla. Kasvukaudeksi, jolta kopiointi tehdään, kannattaa valita sellainen vuosi, jonka lohkojako ja kasvit mahdollisimman hyvin soveltuvat viljelykierron osaksi. Myös lohkojen maanäytetiedot kannattaa yleensä kopioida.

Kun kasvulohko halutaan jakaa kahteen osaan, lisätään uusi kasvulohko **Lisää kasvulohko** -painikkeella. Tämän jälkeen muutetaan ensiksi olleen lohkon pinta-ala **Muuta kasvulohkoa** -painikkeella.

Kasvulohkojen synkronointi -toiminnolla voidaan varmistaa, että kasvukauden kasvulohkoilla on mm. oikea esikasvitieto, kasvin viljelyvuosi ja uusimmat maanäytteet. Toiminto tarkistaa myös peruslohkon kasvulohkojen yhteispinta-alat ja muuttaa tarvittaessa A-lohkon pinta-alaa.

Ohjelman toiminnolla **Tiedosto/Muistilista** käynnistetään Muistilista-toiminto. Tällä toiminnolla voidaan määritellä Peltotuki-ohjelma muistuttamaan tulevista muistettavista asioista. Tällaisia asioita voivat olla esim. seuraavien maanäytteiden ottaminen, kasvinsuojeluruiskun testaus jne. Muistutusten aiheet voivat olla myös muita kuin peltoviljelyyn liittyviä, esim. puolison syntymäpäivä.

Uusi muistutus tehdään **Lisää**-painikkeella. Muistutukselle määritellään vapaamuotoinen selite, päivämäärä josta alkaen ohjelma alkaa muistuttamaan, muistutusväli päivinä ja päivämäärä johon mennessä muistutettava asia on viimeistään suoritettava. **Poista**-painikkeella voidaan tarpeettomaksi käynyt muistutus tai vanha muistutus poistaa. **Tallenna ja sulje** tallentaa tehdyt muutokset ja sulkee toiminnon.

Kun Peltotuki-ohjelma käynnistetään, ohjelma tarkistaa onko Muistilistalla sellaisia muistutuksia, joiden muistutusaika on alkanut ja edellisestä muistutuksesta on kulunut vähintään muistutusvälin verran. Jos muistutusväliksi annetaan nolla, muistutus näytetään aina jos muut ehdot täyttyvät.

Huom! Muistilistan tarkistus tehdään ainoastaan ohjelman käynnistyessä. Jos Peltotuki-ohjelmaa ei käytetä pitkään aikaan, ohjelma ei pysty näyttämään muistutuksia ennen kuin seuraavalla käynnistyksellä. Moniyrittäjäversiossa tarkistus suoritetaan aina, kun asiakkaan tietoja siirrytään käsittelemään.

Kun muistutuksen aihe on suoritettu tai muistutus käy muuten tarpeettomaksi, merkitään Muistutukset-näytön Suoritettu-kohtaan rasti. Tämän jälkeen ohjelma ei enää muistuta tästä aiheesta. Näytön Muokkaa-painikkeella päästään Muistilista-näytölle määrittelemään uusia tai poistamaan vanhoja muistutuksia.

Mobiilikäyttö ja etäkäyttö

Mobiilikäytön vaihtoehdot

Peltotuki-ohjelmaa ja sen tietoja voi käyttää mobiilisti eri tavoin esim. pellolla, traktorissa tai konehallilla.

Sirppi-pilvipalvelu

Helpoin ja nykyaikaisin käyttötapa viljelytietojen mobiilikäyttöön on Sirppi-pilvipalvelu. Sirppi-mobiilisovellus toimii kännykässä ja tablet-laitteessa. Sen saa Android ja iPhone-laitteisiin ilmaiseksi puhelimen sovelluskaupasta.

Sirpissä Peltotuen viljelytiedot ovat koko ajan taskussa. Kännykän ruudulla näkyvät sen lohkon tiedot, jolla olet. Viljelytapahtumia voi kuitata yhdellä klikkauksella. Voit myös tehdä kuvallisia karttamerkintöjä ja halutessasi jakaa niitä sähköpostilla, WhatsAppilla ym. Sirppi näyttää myös säähavainnot ja ennustaa puintiajankohdat lohkoittain. Sirppi sisältää myös luomutiloille soveltuvan varastokirjanpidon.

Sirpin voi ottaa käyttöön Peltotuen ylävalikon toiminnolla Lisäosat/Sirppi-pilvipalvelu. Sirppiä ei tarvitse erikseen tilata.

Softsalo ei vastaa Sirppi-pilvipalvelun tilauksista, toiminnasta tai käyttäjätuesta. Kaikki Sirppiin liittyvät asiat hoitaa asiakaspalvelu@sirppi.fi. **Lisätietoja Sirppi-pilvipalvelusta löytyy sivulta www.sirppi.fi.**

Muut etäkäyttövaihtoehdot ovat:

1. Koko ohjelman etäkäyttö esim. TeamViewer-etäkäyttöohjelmalla
2. Viljelytapahtumien katselu ja muokkaus Excelin XLS-tiedostomuotoa tukevilla taulukkolaskentaohjelmilla. Tietojen synkronointi esim. pilvipalvelun kautta (Google Drive, SkyDrive, OneDrive tms.).
3. Ohjelman asennus toiselle Windows-tietokoneelle tai Windows 8 –tabletilaitteelle ja tietojen siirto varmuuskopioilla esim. pilvipalvelun kautta (Google Drive, SkyDrive, OneDrive ym.) tai muistitikulla.

Koko ohjelman etäkäyttö TeamViewer-etäkäyttöohjelmalla:

TeamViewer on ei-kaupallisessa käytössä ilmainen, kaupallisessa käytössä maksullinen etäkäyttöohjelma, jonka avulla voit käyttää kotitietokonettasi etänä toisella tietokoneella, tabletilla tai puhelimella. Ohjelma toimii eri käyttöjärjestelmissä (mm. Windows, Android ja iPhone) ja eri kokoisilla laitteilla. Windows-koneisiin TeamViewerin löytää esim. kirjoittamalla Google-hakuun "TeamViewer". Android-tabletteihin ja puhelimiin ohjelman voi noutaa Googlen Play-kaupasta. iPhone-version saa noudettua Applen ohjelmakaupasta. Lisätietoja löytyy TeamViewerin internetsivuilta.

Jotta etäkäyttö onnistuu, TeamViewer pitää olla asennettuna sekä Peltotuen sisältävälle tietokoneelle että siihen laitteeseen, josta halutaan etäkäyttää ohjelmaa. Voit etäkäyttää tarvittaessa kaikkia tietokoneella olevia ohjelmia. Kokemusten perusteella TeamViewer on hyvin helppokäyttöinen ja toimintavarma ohjelma.

Edut:

- Täysi tietokoneen etäkäyttö mistä tahansa
- Tiedot aina turvassa omalla koneella
- Toimii lähes kaikilla käyttöjärjestelmillä
- Tiedot päivittyvät reaaliaikaisesti
- Nettikatkojen aikana Peltotuki on käytettävissä normaalisti siltä tietokoneelta, jonne se on asennettu

Haitat:

- Sujuva ohjelman käyttö vaatii vähintään 7" tabletin. Käyttö onnistuu kuitenkin kohtuullisesti myös kännykällä.

Viljelytapahtumien käsittely taulukkolaskentaohjelmalla:

Peltotukeen tallennetut viljelytapahtumat voi siirtää XLS-tiedostoksi. XLS-tiedostoja voi käsitellä kaikilla laitteilla, jotka sisältävät Excelin tai muun vastaavan taulukkolaskentaohjelman. Käytännössä tiedostoja voi käsitellä lähes kaikilla puhelimilla, tableteilla ja tietokoneilla.

Tiedosto voi sisältää joko kaikki tapahtumat tai vain esim. lannoitus- ja siementapahtumat. Tietoja voi katsella ja täydentää mobiililaitteella ja päivittää tiedot sen jälkeen takaisin Peltotukeen. XLS-tiedostoon voi täydentää esim. kylvöpäivät, lannoitemäärät ja kasvinsuojeluhavainnot.

Edut:

- Taulukkomuoto on tiivis ja kätevä käyttää myös pienellä näytöllä
- Toimii lähes kaikissa laitteissa
- Ei vaadi nettiyhteyttä
- Tietojen siirto onnistuu lähes automaattisesti ilmaisen pilvipalvelun kautta (Google Drive, SkyDrive, OneDrive ym.)

Haitat:

- Vain viljelytapahtumien käsittely, ei esim. ravinnelaskentaa tai karttojen käyttöä
- Ei reaaliaikaista päivitystä "pääkoneelle"

Sirppi-pilvipalvelu ja Sirppi mobiilisovellus

Sirppi-mobiilisovellus toimii kännykässä ja tablet-laitteessa. Sen saa Android ja iPhone -laitteisiin puhelimen sovelluskaupasta.

Sirpissä Peltotuen viljelytiedot ovat koko ajan taskussa. Kännykän ruudulla näkyvät sen lohkon tiedot, jolla olet. Voit kuitata viljelytapahtumia yhdellä klikkauksella heti, kun saat työn valmiiksi. Voit myös tehdä kuvallisia karttamerkintöjä ja halutessasi jakaa niitä sähköpostilla, WhatsAppilla ym. Sirppi näyttää myös säähavainnot ja ennustaa puintiajankohdat lohkoittain.

Huom! Softsalo ei vastaa Sirppi-pilvipalvelun tilauksista, toiminnasta tai käyttäjätuesta. Kaikki Sirppiin liittyvät asiat hoitaa asiakaspalvelu@sirppi.fi. **Lisätietoja Sirppi-pilvipalvelusta löytyy sivulta www.sirppi.fi.**

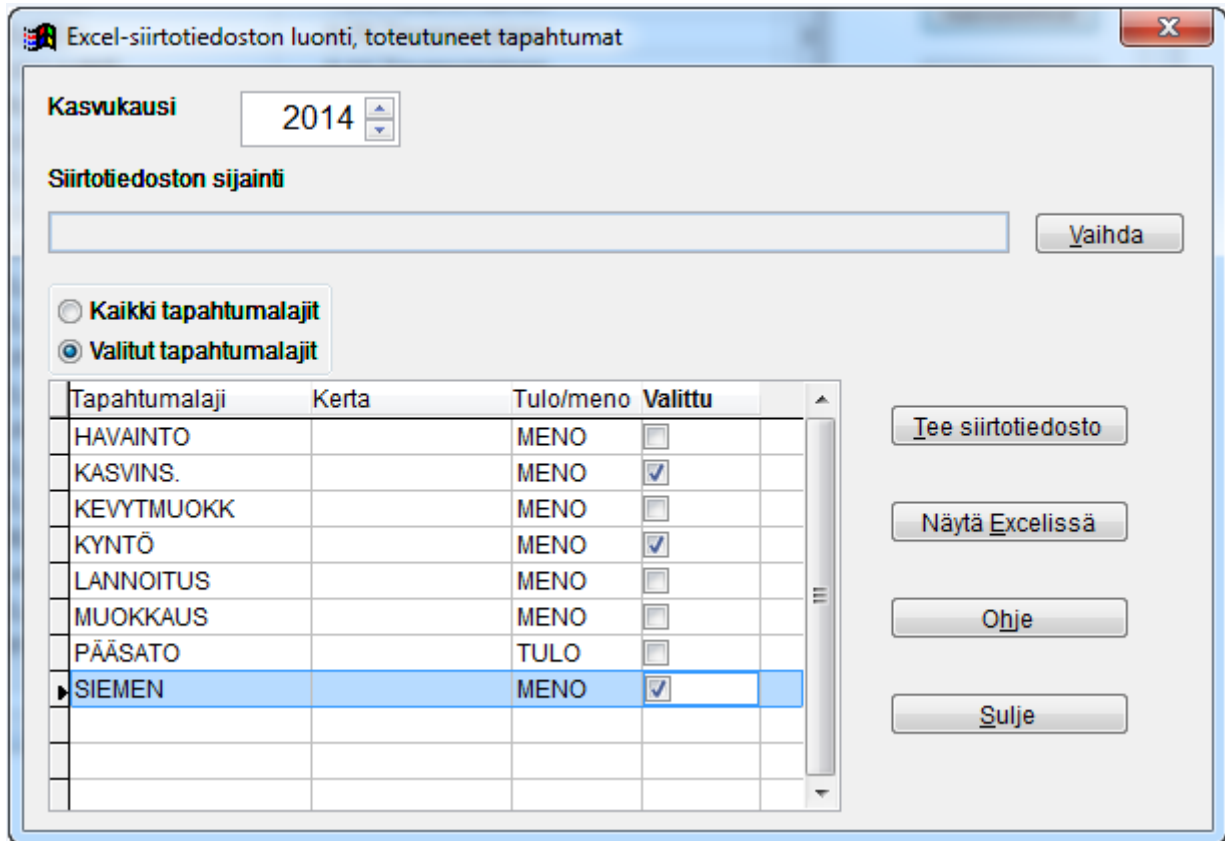
Tietojen siirto taulukkolaskentaan

Ylävalikon toiminnolla Lisäosat/Excel-siirto/Vie tiedot voidaan Peltotuen TOTEUTUNEITA tapahtumatietoja siirtää käsiteltäväksi Microsoft Excelin XLS-tiedostomuotoa tukeviin taulukkolaskentaohjelmiin esim. mobiililaitteeseen. Jos Toteutunut-tapahtumia ei ole vielä olemassa, suunnitellut tapahtumat voi siirtää toteutuneiden pohjatiedoiksi toiminnolla Tiedosto/Suunnittelu -> Toteutunut.

Huom! Tietokoneessa pitää olla asennettuna Microsoft Excel 97 tai uudempi, jotta Peltotuki voi luoda taulukkolaskentaohjelmien käyttämän XLS-tiedoston. Mobiililaitteissa Excel-ohjelmaa ei tarvita vaan käytössä voi olla mikä tahansa XLS-tiedostomuodon tunteva taulukkolaskentaohjelma.

XLS-tiedostoon voidaan viedä joko kaikki tapahtumalajit, jotka löytyvät lohkoilta tai käyttäjän valitsemat

tapahtumalajit, esim. pelkät kasvinsuojelutapahtumat. Jos lohkoille on tehty tukitapahtumia, niitä ei tuoda valintalistalle.

Excel-siirtotiedoston luonti, toteutuneet tapahtumat

Kasvukausi: 2014

Siirtotiedoston sijainti: Vaihda

☐ Kaikki tapahtumalajit
☒ Valitut tapahtumalajit

Tapahtumalaji	Kerta	Tulo/meno	Valittu
HAVAINTO		MENO	☐
KASVINS.		MENO	☒
KEVYTMUOKK		MENO	☐
KYNTÖ		MENO	☒
LANNOITUS		MENO	☐
MUOKKAUS		MENO	☐
PÄÄSÄTO		TULO	☐
SIEMEN		MENO	☒

Tee siirtotiedosto
Näytä Excelissä
Ohje
Sulje

Taulukkolaskentaohjelmalla XLS-tiedostoon muutetuista tiedoista voidaan päivittää takaisin Peltotukeen tapahtumien Pvm, Määrä/ha, Määrä/lohko, Selite ja Muistio. Peltotuessa tapahtumalle kirjoitettua muistio-tietoa ei kirjoiteta vientivaiheessa XLS-tilukkuoon, mutta XLS-tilukkuoon kirjoitettu muistioteksti voidaan tietoja takaisin tuotaessa haluttaessa lisätä Peltotuen tapahtuman muistion perään. Näin esim. kasvinsuojeluun liittyvät havaintotiedot voidaan tehdä mobiililaitteella ja tuoda sieltä Peltotuki-ohjelmaan.

HUOM! Lohkoilla, joilla lannoitustapahtumalle on annettu kertatieto, ohjelma ei erottele eri kasviryhmien lannoituksia. Siten esim. nurmien ja syysviljojen lannoitustapahtumat tulevat mukaan samalla valinnalla.

Havaintojen teko mobiililaitteella, toiminnan peruskuvauk:

1. Luo Peltotuessa lohkoille tyhjät Havainto-tapahtumat
2. Tallenna Peltotuella XLS-tilukku pilveen
3. Täydennä mobiililaitteella havaintoihin pvm ja muistioteksti
4. Tuo haluttuna ajankohtana tiedot takaisin Peltotukeen

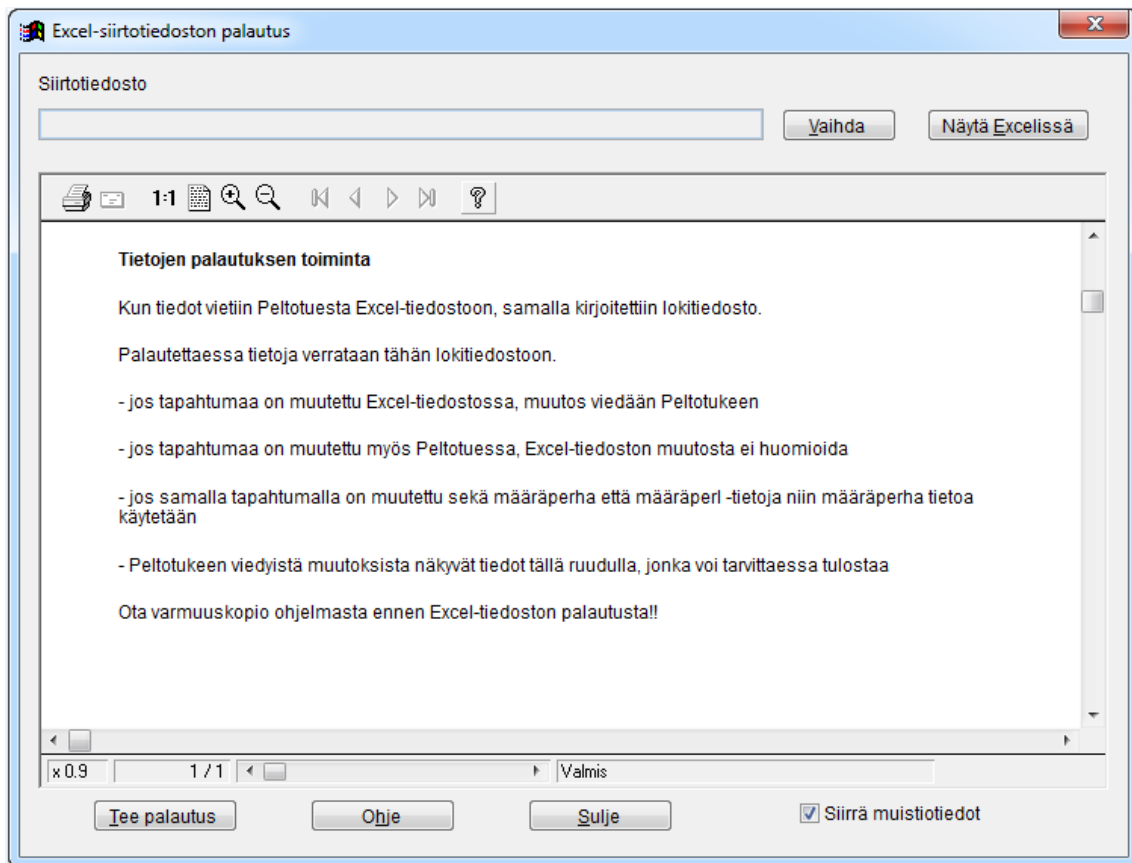
Tietojen siirrosta tietokoneen ja mobiililaitteen välillä on kerrottu kohdassa Pilvipalvelun käyttö tietojen siirrosta.

Tietojen tuonti taulukkolaskennasta

Ylävalikon toiminnolla Lisäosat/Excel-siirto/Tuo tiedot voidaan taulukkolaskentaohjelmalla muutettujen toteutuneiden tapahtumien pvm, määrä/ha, määrä/lohko tai selite päivittää Peltotukeen. Myös XLS-

tiedostoon tapahtumalle kirjoitettu muistio-tieto voidaan haluttaessa lisätä Peltotuen muistion perään.

Huom! Koneessa pitää olla asennettuna Excel 97 tai uudempi, jotta toimintoa voidaan käyttää.

Tietojen palautuksen toiminta:

Kun tiedot vietiin Peltotuesta taulukkolaskentaohjelmien käyttämään xls-tiedostoon, samalla ohjelma kirjoitti lokitiedoston. Palautettaessa tietoja verrataan tähän lokitiedostoon ja toimitaan seuraavasti:

- jos tapahtumaa on muutettu XLS-tiedostossa, muutos viedään Peltotukeen
- jos samaa tapahtumaa on muutettu myös Peltotuessa, XLS-tiedoston muutosta ei huomioida
- Peltotukeen viedyistä muutoksista tulee ruudulle listaus, jonka voi tarvittaessa tulostaa

Näytä Excelissä –painikkeella voit halutessasi katsoa XLS-tiedostoa ennen tietojen palauttamista.

Kaiken varalta ota aina varmuuskopio Peltotuesta ennen XLS-tiedoston palautusta!!

Pilvipalvelun käyttö tietojen siirrossa

Peltotuessa muodostettu XLS-tiedosto voidaan siirtää mobiililaitteeseen ja takaisin itse kopioimalla, mutta vaivattomimmin se onnistuu pilvipalvelun avulla. Yleensä Android-mobiililaitteiden käyttäjien kannattaa käyttää Google Drive -pilvipalvelua ja Windows Phone –mobiililaitteiden käyttäjien Microsoftin SkyDrive-pilvipalvelua (uudelta nimeltään OneDrive). Molemmat pilvipalvelut ovat ilmaisia.

Google Drive -pilvipalvelun käyttö:

1. Asenna tietokoneelle Google Drive -ohjelma. Ohjelma luo tietokoneelle Google Drive -kansion. Kaikki tiedostot, jotka tallennat Google Drive -kansioon, päivittyvät automaattisesti myös

Google Drive -pilvipalveluun. Voit käyttää samoja tiedostoja miltä tahansa tietokoneelta tai mobiililaitteelta. Tietokoneen Google Drive -kansio ja pilvipalvelun tiedot päivittyvät automaattisesti keskenään.

2. Asenna Android-mobiililaitteeseen Google Drive –sovellus. Se löytyy Androidin Play-kaupasta. Näin voit käyttää Driveen tallennettuja tietoja mobiililaitteeltasi.
3. Luo Peltotuessa XLS-tilukkolaskentatiedosto ja määrittele sen tallennuskansioksi tietokoneen Google Drive -kansio.
4. Kun haluat käyttää XLS-tiedostoa mobiililaitteelta, käynnistä sen Drive-sovellus ja valitse sieltä Peltotuessa luomasi tiedosto. Tiedot avautuvat Googlen tilukkolaskentaohjelmaan.
5. Tee haluamasi täydennykset XLS-tilukkoon ja tallenna tiedosto. Tiedot päivittyvät pilvipalveluun ja tietokoneen Google Drive –kansioon.
6. Kun haluat tuoda tiedot takaisin Peltotuki-ohjelmaan, valitse tuotava XLS-tiedosto tietokoneen Google Drive –kansiosta ja suorita Tee palautus –toiminto.

Microsoftin SkyDrive (OneDrive) -pilvipalvelun käyttö:

Microsoftin SkyDrive-pilvipalvelu, uudelta nimeltään OneDrive, toimii samalla periaatteella kuin Googlen Google Drive -pilvipalvelu. Ainoa oleellinen ero on, että se muuttaa automaattisesti XLS-tiedoston XLSX-tiedostoksi, kun tiedosto avataan mobiililaitteella. XLSX on XLS-tiedoston uudempi tiedostomuoto.

Tiedostomuodon muutos ei vaikuta muuhun kuin siihen, että Peltotuesta vietävä tiedosto on muotoa XLS mutta takaisin tuotava muotoa XLSX. Tietojen siirto toimii molemmilla tiedostomuodoilla, kunhan tietokoneen Excel on riittävän uusi, jotta se tuntee myös XLSX-tiedostomuodon.

Taulukon käyttö mobiililaitteissa

Jos käytettävissä on mobiililaitte, jolla voi käsitellä XLS-muotoisia tilukkolaskentaohjelman tiedostoja, voidaan Peltotuen ylävalikon toiminnolla Lisäosat/Excel-siirto/Vie tiedot muodostettua tilukkoa muokata suoraan mobiililaitteella. Toiminnolla Lisäosat/Excel-siirto/Tuo tiedot voidaan mobiililaitteessa muutetut tiedot tuoda takaisin pöytäkonetta Peltotuki-ohjelmaan.

XLS-tiedostoja käsittelevä tilukkolaskentaohjelma sisältyy mm. Android-mobiililaitteisiin ja Windows Phone –laitteisiin, mutta myös moniin halvempiin puhelimiin.

Huom! Kaikki mobiililaitteet eivät tue solujen suojausta. Älä muuta XLS-tiedostossa muita tietoja kuin Pvm, Määrä/ha, Määrä/lohko, Selite ja Muistio. Muita tietoja käytetään avaimina, joiden avulla tarkistetaan tietoja takaisin tuotaessa.

Vinkkejä:

- Android-laitteissa tapahtumalle saa lisättyä päivämäärän helposti kaksoisnapsauttamalla pvm-kohtaa.
- Koska mobiililaitteissa näytön koko on rajallinen, kannattaa tapahtumat yleensä jakaa eri XLS-tiedostoihin, esim. kylvötapahtumat, ruiskutustapahtumat, puintitapahtumat jne. Tällöin niitä on huomattavasti helpompi käsitellä.
- Voit halutessasi antaa tiedostolle eri nimen, kun olet muokannut sitä mobiililaitteella. Näin sinulla säilyy tallessa sekä Peltotuesta tuotu alkuperäinen tiedosto että mobiililaitteella muokattu tiedosto. Jos käytät pilvipalvelua, myös tietokoneen pilvikansiossa (Google Drive, SkyDrive, OneDrive) näkyvät molemmat tiedostot.
- Windows Phone muuttaa automaattisesti XLS-tiedoston XLSX-tiedostoksi, kun tiedosto

avataan mobiililaitteella. XLSX on XLS-tiedoston uudempi tiedostomuoto. Tiedostomuodon muutos ei vaikuta muuhun kuin siihen, että Peltotuesta vietävä tiedosto on muotoa XLS mutta takaisin tuotava muotoa XLSX. Tietojen siirto toimii molemmilla tiedostomuodoilla, kunhan tietokoneen Excel on riittävän uusi, jotta se tuntee myös XLSX -tiedostomuodon.

- Myös mobiililaitteissa voidaan muuttaa sarakkeiden leveyttä ja usein myös "jäädyttää" haluttu tieto vasempaan reunaan. Näin pieni näyttö toimii paremmin taulukon käytössä.

Plus-paketti

Yleistä Plus-paketista

Peltotuki Pro -ohjelmaan on mahdollista hankkia Plus-paketti –niminen ohjelman laajennus.

Peltotuki Pron Plus-paketti sisältää seuraavat toiminnot:

Ravinnetaseen laskenta

- Lähes automaattinen ravinnetaseen laskenta
- Lohkolla käytetyt ravinteet tulevat automaattisesti lohkokirjanpidosta, satotuotteiden (= sadon mukana poistuneiden ravinteiden) generointi tapahtuu lohkokirjanpidon pääsato-tapahtumien perusteella.
- Sadon ravinnepitoisuuksina voidaan käyttää taulukkoarvoja, analyysitietoja tai yhdistelmiä
- Ravinnetaseen ja satotuotteiden tulostus

Biosidikirjanpito

- Biosidejä ovat mm. jyrsijämyrkyt ja desinfiointiaineet
- Biosidien käytöstä on pidettävä kirjaa ja kirjanpito on pyydettäessä näytettävä tarkastajalle
- Ohjelmaan voidaan tallentaa esim. rotanmyrkyt käytöstä syötin asetusaika, paikka, aineen nimi, käyttö määrä ja syötin poistopäivä. Kirjanpidon tulee sisältää nämä tiedot.
- Ohjelma tuottaa tarvittavan biosidikirjanpitoluosteen

Muut Plus-paketin toiminnot

- Mm. säätiötojen seuranta ja mahdollisuus linkittää valokuvia viljelytapahtumiin
- Plus-pakettia täydennetään muuttuvien tarpeiden mukaan

Karttaosan käyttö

Yleistä karttaohjelmasta

Peltotuki Pro -ohjelman karttaosana toimii Nutikka Pro -karttaohjelma, joka voidaan käynnistää Peltotuki Prosta napsauttamalla hiirellä vasemmassa yläreunassa näkyvää maapallopainiketta. Paluu karttaosasta Peltotukeen tapahtuu samoin Nutikan vasemmassa yläreunassa olevalla painikkeella.

Huom! Vaikka Peltotuki Pro -ohjelmassa ei olisi valinnaista karttaosaa (Nutikka Pro), karttoja voi silti käsitellä Sirppi-mobiilisovelluksella. Sirppi näyttää lohkokartat maanmittauslaitoksen karttapohjan päällä ja sillä voi tehdä kuvallisia karttamerkintöjä sekä halutessaan jakaa niitä sähköpostin, WhatsApp-sovelluksen ym. kautta. Lisätietoja Sirpistä löytyy sivulta www.sirppi.fi.

Nutikka Pro -karttaosa on erikseen hankittava lisäosa.

Nutikalla voidaan tehdä erilaisia karttoja maatalan eri käyttötarkoituksiin, mm.

- viljelyskarttoja
- salaojakarttoja
- maalajikarttoja
- hukkakauran torjuntatietokarttoja
- asemapiirroksia
- metsätalousskarttoja

Lohkotiedot ja niihin liittyvät ilmakuvat ja maastokartat voi noutaa Nutikka Pro -ohjelmaan hallinnon Vipu-palvelusta. Muu kartta-aineisto voidaan tehdä joko paperikartoista digitoimalla tai mittaamalla gps-laitteella tai takymetrillä suoraan maastosta. Kartta voi sisältää kivet, maalajirajat, ojansyvyudet, vesijohdot, sähkökaapelit yms. kohteet. Nutikka Pro -ohjelmalla voidaan myös suoraan piirtää ja muokata kaikkia karttatietoja.

Nutikka-ohjelmaan voidaan noutaa kartta-aineisto myös suoraan hallinnon Vipu-palvelusta, jos käyttäjällä on olemassa Vipu-tunnukset.

Nutikalla voi mm. laskea pinta-aloja ja mitata etäisyyksiä. Kartalle voidaan perustaa peruslohkot sekä usean vuoden kasvulohkot. Viljavuusnäytteepisteet voidaan myös merkitä kartalle. Kartat voi tulostaa paperille kaikilla Windowsin tuntemilla kirjoitintyypeillä.

Karttaohjelman avulla on mahdollista tehdä viljelysuunnittelua karttamuodossa. Esim. kartalla voidaan perustaa uusi kasvulohko, joka syntyy samalla myös Peltotukeen. Kartalla voidaan käsitellä myös lohkon viljavuustietoja, valita viljelykasvi ja tallentaa viljelytapahtumia Peltotukeen.

Vastuukysymykset

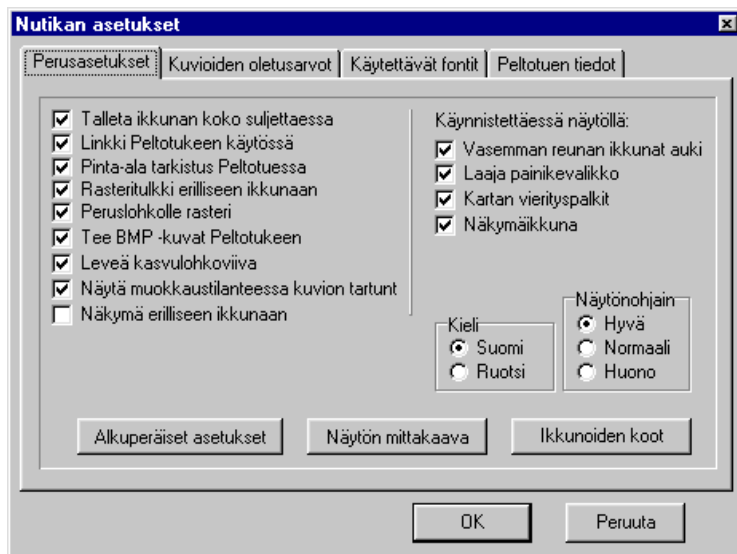
Ohjelman valmistaja tai markkinoija ei vastaa millään tavalla mistään ohjelmaa käytettäessä syntyneestä suoranaisesta tai välillisestä vahingosta. Ohjelman tai käyttöohjeen mahdollisten virheellisyyksien osalta vastuu rajoittuu aina enintään ohjelman hintaan. Jos ohjelman ostaja ei katso voivansa hyväksyä tätä ehtoa, hänen tulee palauttaa ohjelma 14 vrk:n kuluessa sen saamisesta osoitteella Softsalo Oy, Peltotulentie 1, 25130 Muurla. Muussa tapauksessa hänen katsotaan hyväksyneen em. ehdot.

Ohjelmaa kuitenkin kehitetään jatkuvasti ja kaikki parannusehdotukset ovat tervetulleita.

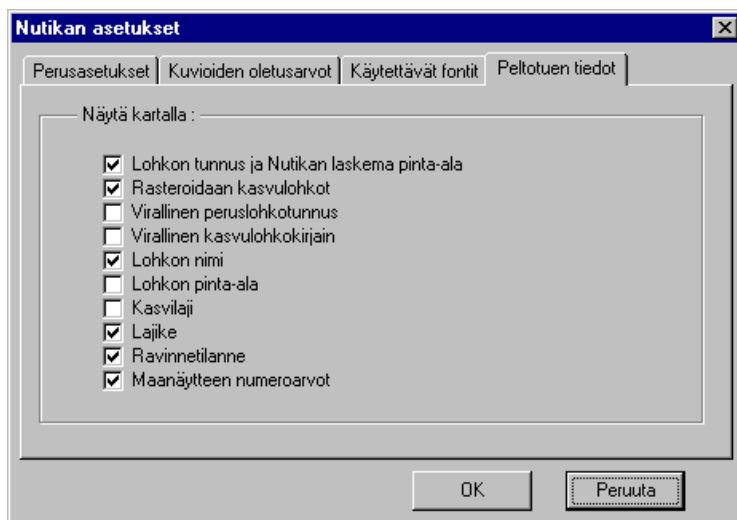
Ohjelma toimitetaan aina haltijan nimellä varustettuna ja sen luovutus muodon käyttöön on ilman valmistajan lupaa ehdottomasti kielletty!

Karttaohjelman asetukset

Toiminnolla **Työkalut/Ohjelman asetukset** voit määritellä karttaohjelman toimintaa eri tilanteissa. Voit valita mm., käytätkö suppeata vai laajaa toimintopalkkia. Suppealla toimintopalkilla ovat vain tärkeimmät toimenpiteet. Laajaa toimintopalkkia tarvitset, jos haluat muokata karttaa. Voit muuttaa vapaasti myös vasemman reunan ikkunoiden kokoa.

Peltotuen tiedot -kielekkeellä voidaan määritellä, mitä tietoja Peltotuesta tuodaan kartalle.

Uuden kartan perustaminen

Yleistä kartan perustamisesta

Uusi kartta voidaan perustaa Nutikka Pro -ohjelmaan useilla eri tavoilla:

- Maataloushallinnon Vipu-palvelusta noutamalla
- DXF-muotoisesta karttatiedostosta siirtämällä
- vanhemmasta Nutikka-ohjelmaversiosta siirtämällä (NTK ja STM -tiedostot)
- siirtämällä salaojatekniikkojen käyttämästä Kama-ohjelmasta (KAR-tiedostot)
- TIKEn ShapeFile-tiedostomuodosta siirtämällä
- vapaasti hiirellä piirtämällä esim. skannatun karttakuvan avulla

Kartan perustaminen maataloushallinnon Vipu-palvelusta noutamalla on yleensä helpoin ja suositeltavin kartan perustamistapa. Näin kartan pinta-alatiedot ja tukien haussa käytettävät pinta-alat vastaavat toisiaan ja karttaa voidaan helposti päivittää digitointimuutosten yhteydessä.

DXF-tiedosto voi sisältää joko maastossa mitatun tai paperikartasta digitoidun kartta-aineiston. Maastossa mittauksia tekevät mm. paikalliset salaojateknikot ja muut kartoitusyrittäjät.

DXF-tiedoston siirto sujuu helpoiten, jos kartan sisältämät pellot on piirretty alueina. Alue muodostuu, kun lohkot piirretään suljetulla polyline-viivalla (viivan alku- ja loppupiste sama). Tiet yms. olisi hyvä olla DXF-tiedostossa eri tasolla kuin peruslohkojen viivat.

Uudelle kartalle perustetaan automaattisesti peruslohkotaso, yksi kasvulohkotaso, tekstitaso, tiet-taso ja salaojat-taso. Tasoja voi vapaasti lisätä ja poistaa. Sama kartta voi sisältää oman kasvulohkotason jokaiselle viljelyvuodelle.

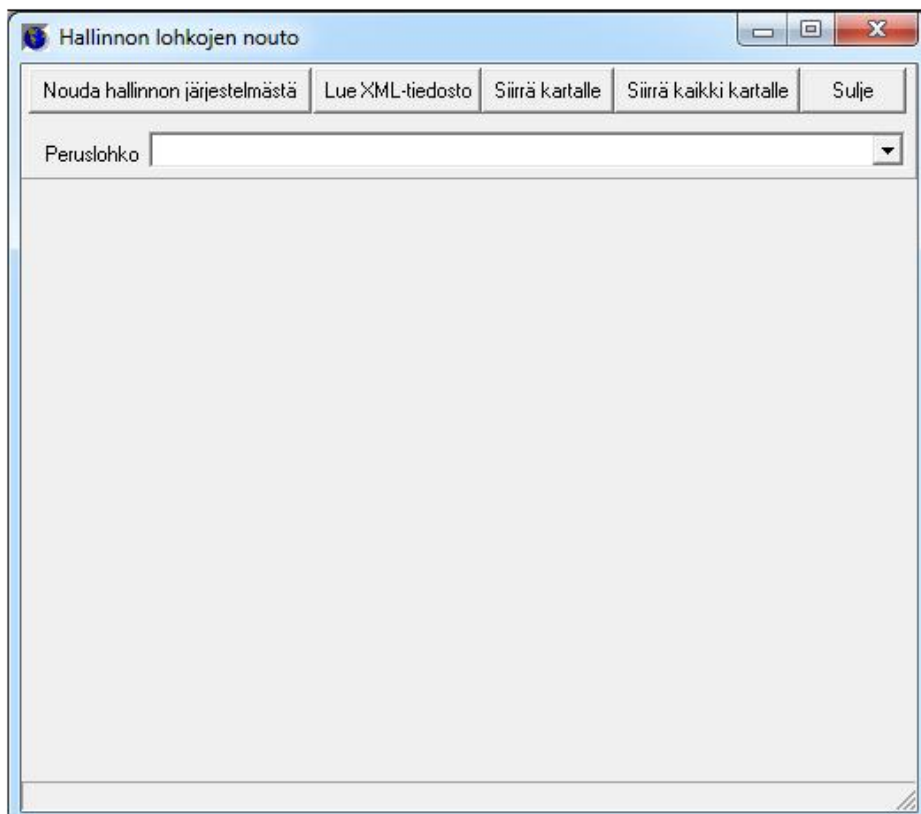
Kartan nouto hallinnon järjestelmästä (VIPU-palvelusta)

Mavi ylläpitää Internetissä VIPU-palveluksi kutsuttua viljelijätietojen selailupalvelua. VIPU-palvelussa viljelijä voi mm. selata aiempien vuosien tukihakemuksiaan ja noutaa hallinnon digitoiman lohkokartta-aineiston.

Tällä toiminnolla voidaan noutaa tietyn tilatunnuksen hallinnassa olevat lohkot tai minkä tahansa muun peruslohkon tiedot, mm. uudet vuokralohkot.

Kartta-aineiston tuonti hallinnon VIPU-palvelusta

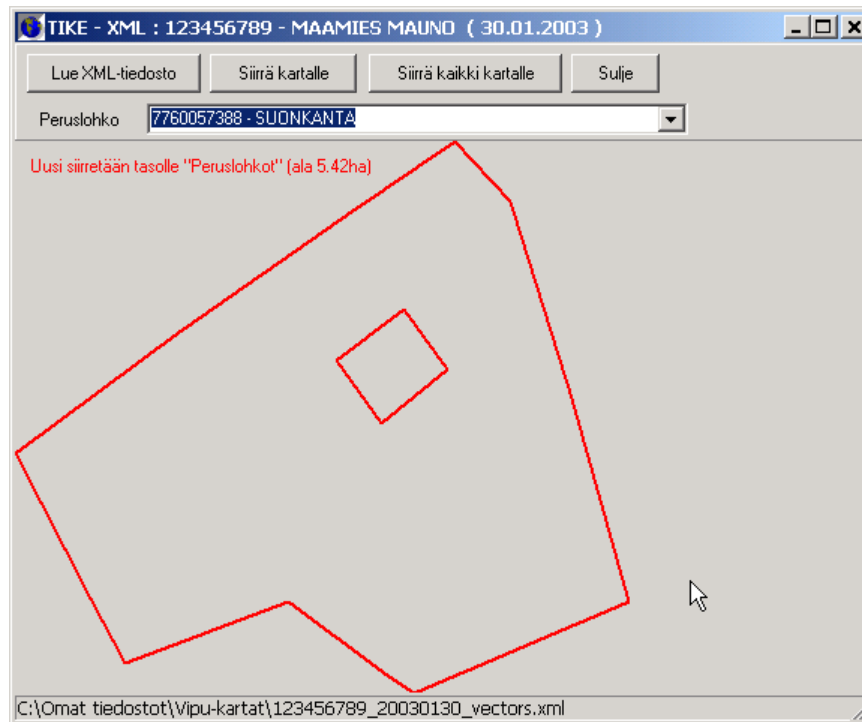
1. Käynnistä Peltotuki Pro ja sieltä vasemman yläreunan maapallopainikkeella Nutikka Pro. Jos ruudun vasemmassa reunassa ei ole pikkuikkunoita, ota ne näkyviin toiminnolla **Näytä/Vasemman reunan ikkunat**.
2. Perusta uusi kartta toiminnolla **Tiedosto/Uusi kartta**. Anna näyttöön tulevan *Uusi kartta* -ikkunan kohtaan *Tiedostonimi* se nimi, jonka haluat antaa kartalle. Pelkkä nimi riittää, tiedostopäätetä ei tarvita.
3. Ohjelma kysyy uuden kartan ensimmäisen kasvulohkotason viljelyvuotta. Aseta vuodeksi sama vuosi, jota olet Peltotuessa käsittelemässä. Valitse **OK**.
4. Aseta peruslohkotaso muokkaustilaan napsauttamalla *Tasot*-ikkunassa (vasemmassa reunassa keskellä näkyvässä ikkunassa) peruslohkotason nimeä. Vastaa varmistuskysymykseen **OK**. Nimen vasemmalle puolelle tulee käden kuva muokkaustilan merkiksi.
5. Valitse kartta-ikkunan **Lisää PerusL**-välilehdeltä toiminto **Nouda hallinnon järjestelmästä**. Ohjelma tuo näyttöön *Hallinnon lohkojen nouto* -ikkunan. Valitse siitä uudestaan toiminto **Nouda hallinnon järjestelmästä**.

6. Ohjelma kysyy, haluatko noutaa edellisen kevään karttatilanteen vai kesän aikana mahdollisesti muuttuneet lohkot. Kevät vastaa hallinnon ennen tukihakua toimittamia kartoja. Jos lohkoja on keväällä esim. jaettu tai yhdistetty, seuraavana syksynä noudettaessa karttojen kesätilanne voi tuoda jo uudet lohkot. Huomaa, että kesätilanne ei välttämättä ole lopullinen vahvistettu karttatilanne. Jos noudat

kesätilanteen, tarkista lohkot aina seuraavan kevään tukihaun aikaan.

7. Jos noudat omassa hallinnassa olevien lohkojen karttatiedot, tarkista seuraavalta näytöltä että Peltotuen tilatunnus on oikein. Jos noudat muita lohkoja, valitse Lisälohkot-välilehti ja lisää näiden lohkojen lohkonumerot taulukkoon. Valitse vuosi jolta tiedot noudetaan ja paina **Nouda lohkotiedot**. Anna seuraavalla näytöllä VIPU-tunnukset. Jos lohkojen nouto onnistui, ohjelma palaa aikaisemmalle *Hallinnon lohkojen nouto* -näytölle. Tällä näytöllä voit valita, siirretäänkö tietty peruslohko kartalle vai siirretäänkö kaikki lohkot kerralla.
8. Uudet lohkot kytkeytyvät automaattisesti Peltotuen lohkotietoihin. Talleta kartta toiminnolla **Tiedosto/Talleta kartta**. Jos Peltotuen lohkokorteilla on eri pinta-ala kuin kartalla, ohjelma kysyy talletuksen yhteydessä, saako Peltotuessa olevan pinta-alan muuttaa kartan mukaiseksi.

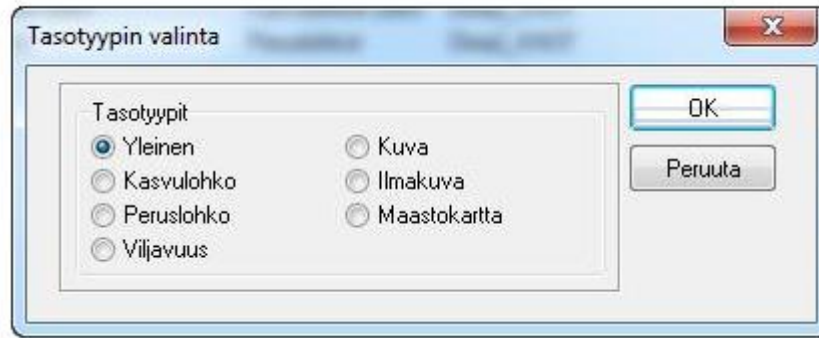
9. Voit tuoda ohjelmaan vastaavalla tavalla Vipu-kartan kasvulohkot. Siirry ensin kasvulohkotason muokkaukseen ja nouda sitten tasolla hallinnon kasvulohkotiedot.

Ilmakuvan tai maastokartan tuonti hallinnon VIPU-palvelusta

Peruslohkoille voidaan noutaa ilmakuvia tai maastokarttoja hallinnon järjestelmästä. Näiden noutaminen edellyttää että käytettävissä on VIPU-tunnukset hallinnon järjestelmään. Tiedot voidaan noutaa kirjautumalla suoraan VIPU-tunnuksilla hallinnon järjestelmään.

Ennen kuvien noutamista on oltava peruslohkojen rajaviivat haettu hallinnon järjestelmästä, jotta ne ovat oikeissa koordinaateissa. Kerralla voidaan noutaa korkeintaan 50 kpl 1000x1000 metrin kokoista kuvaa. Jos lohkoja on laajalla alueella, kannattaa luoda useampi kuvataso.

1. Käytä valikon toimintoa Työkalut/Tason asetukset. Lisää taso ja valitse tasotyyppi Ilmakuva tai Maastokartta.

2. Seuraavalla näytöllä valitaan haetaanko kuvat koko kartan alueelle tai näytön alueelle. Näytön aluetta voi säätää zoomaamalla karttaa sopivaan kokoon.
3. Tämän jälkeen tunnistaudutaan hallinnon järjestelmään ja aloitetaan kuvien noutaminen. Jos kuvapalasia tarvitaan paljon, nouto saattaa kestää useita minuutteja, riippuen internet-yhteyden nopeudesta. Nouto voidaan tarvittaessa keskeyttää ESC-näppäimellä.
4. Jos nouto onnistui normaalisti, noudettu kartta avautuu ruudulle.

Uusi kuvataso nimetään automaattisesti pvm-perusteella. Jos kuvia on paljon, kuvien lataaminen ohjelman muistiin kestää jonkin aikaa. Tämän tehdään kuitenkin vain kerran ohjelman käytön aikana. Kuvatasoja voi olla useita näkyvillä yhtä aikaa.

Ilmakuvat sijoitetaan ohjelman Kartat-kansion alle WMS-kansioon ja maastokarttakuvat WMS2-kansioon, jonne luodaan aina uusi alakansio jokaisesta karttanoudosta (eli jokaisesta tasosta). Näin kuvatiedostot tulevat automaattisesti Peltotuen varmistukseen mukaan. On syytä huomata, että iso määrä kuvia kasvattaa varmistuksen kokoa huomattavasti.

Siirto DXF-tiedostosta

DXF-tiedostomuoto on ehkä yleisin teknisessä piirroksessa käytetty tiedostomuoto, mutta ei kuitenkaan varsinainen standardi. Siksi eri ohjelmien DXF-tiedostot eivät suoraan välttämättä vastaa toisiaan. DXF-tiedostomuoto kertoo muutenkin vain tavan tallentaa tietoa, mutta **varsinainen tiedoston sisältö riippuu siitä, miten kartan piirtäjä on kartan tehnyt.**

Viivoista piirretty lohko saattaa näyttää samalta kuin alueena piirretty lohko, mutta silti kysymyksessä on kaksi täysin eri asiaa. Aluekuvio on kokonaisuus, jolle voidaan mm. laskea helposti pinta-ala ja määritellä täyttöväri sekä rasterointi. Erillisistä viivoista piirretty lohko voi näyttää samalta, mutta on vain joukko viivoja. Nutikka käsittelee peruslohkoja aina alueena.

1. Käynnistä Peltotuki Pro ja sieltä vasemman yläreunan maapallopainikkeella Nutikka Pro. Jos ruudun vasemmassa reunassa ei ole pikkuikkunoita, ota ne näkyviin toiminnolla **Näytä/Kartta ja Tasoikkunat**.

2. Perusta uusi kartta toiminnolla **Tiedosto/Uusi kartta**. Anna näyttöön tulevan *Uusi kartta* -ikkunan kohtaan *Tiedostonimi* se nimi, jonka haluat antaa kartalle. Pelkkä nimi riittää, tiedostopäättettä ei tarvita.

3. Ohjelma kysyy uuden kartan ensimmäisen kasvulohkotason viljelyvuotta. Aseta vuodeksi sama vuosi, jota olet Peltotuessa käsittelemässä. Valitse **OK**.

4. Valitse valikosta toiminto **Asetukset/Tason asetukset**. Napsauta näyttöön tulevan *Tasojen käsittely* -ikkunan painiketta **Lisää taso**. Määrittele tason tyypiksi **Yleinen** ja anna tason nimeksi esim. *DXF-taso*. Valitse **OK**. Napsauta DXF-tason nimeä (kohtaa jossa nyt lukee *DXF-taso*) niin että sen väri muuttuu. Siirrä oikeassa reunassa näkyvällä punaisella alaspäin osoitavalla nuolella DXF-taso alimmaksi riviksi (tasot tehdään kartalle samassa järjestyksessä kuin ovat täällä). Paina **OK**-nappia.

5. Aseta DXF-taso muokkaustilaan napsauttamalla Tasot-ikkunassa (vasemmassa reunassa keskellä näkyvässä ikkunassa) DXF-tason nimeä. Nimen vasemmalla puolelle tulee käden kuva.

6. Valitse valikosta toiminto **Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue DXF-tiedosto** ja etsi siirrettävä DXF-tiedosto. Ruutuun tulee *DXF-tiedoston siirto* -ikkuna, jossa voidaan tehdä erilaisia siirtoa koskevia asetuksia. Ensimmäinen siirto kannattaa tehdä ohjelman ehdottamilla, yleisimmin sopivilla asetuksilla ja valita suoraan **OK**. Jos siirto ei onnistu, voit kokeilla erilaisia asetuksia.

7. Kun siirto on päättynyt, valitse **Kartta**-välilehdeltä toiminto **Koko kartta**, jotta koko kartta tulee näkyviin ruudulle.

8. Talleta kartta toiminnolla **Tiedosto/Talleta kartta**.

9. Jos DXF-aineisto sisältää peruslohkot suoraan aluekuviolina (suljettu Polyline), voit siirtää lohkot myös suoraan peruslohkotasolle. Voit testata DXF-tiedoston sisällön asettamalla peruslohkotason muokkaustilaan ja tekemällä siirron vastaavasti kuin 6. kohdassa. Jos lohkot on piirretty alueina, ne tulevat suoraan näkyviin peruslohkotasolle. Muussa tapauksessa siirto peruslohkotasolle ei tuo näkyviin mitään. Jos siirto suoraan alueina ei onnistu, peruuta yritys valitsemalla toiminto **Muokkaa/Peruuta toiminnot**.

Jos kohdassa 9 tehty siirto alueina onnistui, jatka seuraavasti:

10. Aseta peruslohkotasoa lukuunottamatta kaikki muut tasot pois näytöstä napsauttamalla vihreää valoa tasoikkunassa.

11. Aseta peruslohkotasoa muokattavaksi napsauttamalla hiirellä tämän tason nimeä tasoikkunassa. Kun ohjelma kysyy, haluatko varmasti muokata peruslohkoja, valitse **OK**.

12. Lisää jokaiselle peruslohkolle tunnus **Lisää perusl.**-välilehden toiminnolla **Lisää tunnus**. Ohjeet näkyvät vasemman alareunan pikkuikkunassa Ohje-kielekkeellä. Jos Peltotuki-linkitys on käytössä, jokainen lohko pyydetään valitsemaan Peltotuen rekisteristä tai perustamaan samalla myös sinne.

13. Kun olet lisännyt tunnukset kaikille peruslohkoille, aseta kasvulohkotaso muokattavaksi ja luo kasvulohkot **Lisää kasvul.**-välilehden toiminnolla **Peruslohkosta kasvulohko**. Tämän jälkeen voit tarvittaessa jakaa kasvulohkoja pienempiin osiin toiminnolla **Jaa kasvulohko**. Jos Peltotuki-linkitys on käytössä, kasvulohkot pyydetään valitsemaan Peltotuen rekisteristä tai perustamaan samalla myös sinne.

14. Talleta kartta

Jos kohdassa 9 tehty siirto ei onnistunut, jatka seuraavasti:

10. Aseta peruslohkotasoa ja DXF-tasoa lukuunottamatta kaikki muut tasot pois näytöstä napsauttamalla vihreää valoa tasoikkunassa.

11. Aseta peruslohkotasoa muokattavaksi napsauttamalla hiirellä tämän tason nimeä tasoikkunassa. Kun ohjelma kysyy, haluatko varmasti muokata peruslohkoja, valitse **OK**.

12. Muodosta peruslohkot näytöllä näkyvistä viivoista **Lisää perusl.**-välilehden toiminnolla **Muodosta peruslohko**. Kun olet napsauttanut tätä painiketta, kierrä myötöpäivään sen alueen ympäri, jolla näkyvistä viivoista haluat muodostaa peruslohkon. Ohjeet näkyvät vasemman alareunan pikkuikkunassa Ohje-kielekkeellä. Jos muodostus onnistuu, lohko pyydetään valitsemaan Peltotuen rekisteristä tai perustamaan samalla myös sinne. Lohkon sisällä oleva metsäsaareke pitää yhdistää viivalla lohkon ulkoreunan viivaan ennen peruslohkon muodostamista, jos DXF-aineisto ei sisällä tätä yhdysviivaa.

13. Jos 3-kohdassa mainittu muodostus ei onnistu, yritä kiertää lohko vastapäivään. Voit tehdä peruslohkon myös piirtämällä sen näytössä näkyvän DXF-tiedoston mukaan peruslohkotasolle. Tämä tapahtuu **Lisää perusl.**-välilehden toiminnolla **Piirrä peruslohko**. Jos haluat piirtäessäsi tarttua DXF-tasolla näkyviin viivoihin ja pisteisiin, voit ottaa tarttumisominaisuuden käyttöön ScrollLock-näppäimellä

14. Kun olet luonut kaikki peruslohkot, aseta kasvulohkotaso muokattavaksi ja luo kasvulohkot **Lisää kasvul.** -välilehden toiminnolla **Peruslohkosta kasvulohko**. Tämän jälkeen voit tarvittaessa jakaa kasvulohkoja pienempiin osiin toiminnolla **Jaa kasvulohko**. Jos Peltotuki-linkitys on käytössä, kasvulohkot pyydetään valitsemaan Peltotuen rekisteristä tai perustamaan samalla myös sinne.

15. Talleta kartta

Siirto KAR-tiedostosta

KAR-tiedostot ovat KAMA-kartoitusohjelmalla tehtyjä karttatiedostoja. Kama-ohjelmisto on mm. salaojateknikoiden yleisesti kartoituksessa käyttämä ohjelmisto. Koska KAMA ja Nutikka kuuluvat samaan ohjelmistoperheeseen, Kama-ohjelmalla tehtyt KAR-tiedostot on yleensä helppo siirtää Nutikka Pro -ohjelmaan. KAR-tiedosto soveltuu myös rakenteensa puolesta esim. takymetrilaitteistolla mitattujen karttojen siirtoon huomattavasti DXF-tiedostoa paremmin.

KAR-tiedostomuoto muistuttaa GT-kartoitustiedoston muotoa. Muutamat kartoittajat käyttävätkin KAR-tiedostomuotoa siirtäessään tietoja takymetriaineistoista Nutikka Pro -ohjelmaan, vaikka itse kartoitus olisikin tehty muulla kuin KAMA-kartoitusohjelmalla.

KAR-tiedoston siirto Nutikka Pro -ohjelmaan tapahtuu seuraavasti:

1. Perusta uusi kartta Nutikan toiminnolla **Tiedosto/Uusi kartta**
2. Siirry peruslohkotason muokkaukseen napsauttamalla hiiren vasemmalla näppäimellä peruslohkotason nimeä tasoikkunassa. Vastaa varmistuskysymykseen Kyllä.
3. Valitse toiminto **Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue KAR-tiedosto**. Ruutuun tulee Kar-tiedoston valinta -ikkuna. Etsi siirrettävä Kar-tiedosto ja paina Avaa-painiketta.
4. Ruutuun tulee Valitse siirrossa käytettävä muunnostiedosto -ikkuna. Valitse käyttöön Peruslohkot.k2n-muunnostiedosto ja paina Avaa-painiketta. Ohjelma siirtää hetken kartta-aineistoa ja tuo sen jälkeen lohkot ruutuun.
5. Siirry Tiet-tason muokkaukseen napsauttamalla hiiren vasemmalla näppäimellä Tiet-tason nimeä tasoikkunassa. Valitse toiminto **Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue KAR-tiedosto**. Etsi siirrettävä Kar-tiedosto uudelleen ja paina Avaa-painiketta. Kun ruutuun tulee Valitse siirrossa käytettävä muunnostiedosto -ikkuna, valitse käyttöön Kivet, tiet, rakennukset.k2n-muunnostiedosto ja paina Avaa-painiketta. Ohjelma siirtää hetken tälle tasolle kuuluvaan kartta-aineistoa ja tuo sen jälkeen tiedot kartalle.
6. Toista samaan tapaan muille karttatasoille tulevat tiedot sen mukaan, mitä tietoja Kar-tiedosto sisältää. Jos haluat siirtää kaikki kar-tiedoston tiedot kerralla samalle karttatasolle, voit käyttää Kaikki karttamerkit.k2n -muunnostiedostoa.

Muunnostiedostot ovat tekstitiedostoja, joita voi vapaasti muokata omien tarpeidensa mukaan. Muunnostiedosto määrittelee tietyille karttatasolle siirrettävät karttamerkinnot ja niihin liittyvät värit, muodot ja rasteroinnit. **Muunnostiedoston sisältö riippuu siitä, miten Kar-tiedosto on aikanaan luotu.** Yleensä jokaisella kartoittajalla ovatkin omat muunnostiedostonsa. Nutikka Pro -ohjelman mukana toimitettavat muunnostiedostot ovat yleiskäyttöisiä mallitiedostoja, jotka eivät välttämättä suoraan sovi jokaisen kartoittajan tekemien karttojen siirtoon.

Jos tilan pellot on salaojakartoituksen yhteydessä mitattu takymetrilaitteistolla, kartat on yleensä mahdollista saada tilan käyttöön joko valmiina Nutikka Pro -karttoina tai KAR-tiedostoina, joista ne voidaan siirtää Nutikka Pro -ohjelmaan. Muunnostiedoston kartoittajakohtaisuudesta johtuen valmiin Nutikka Pro -muotoisen kartan hankkiminen on yleensä suositeltavampi tapa.

Siirto ShapeFile-tiedostosta

Mavi on aiemmin toimittanut maataloushallinnon digitoimia peruslohkokarttoja myös levykkeellä ShapeFile-tiedostomuodossa.

Tiken ShapeFile-karttatiedosto siirretään Nutikka Pron käyttöön seuraavasti:

1. Käynnistä Peltotuki Pro ja sieltä vasemman yläreunan maapallopainikkeella Nutikka Pro. Jos ruudun vasemmassa reunassa ei ole pikkuikkunoita, ota ne näkyviin toiminnolla **Näytä/Kartta ja Tasoikkunat**.
 2. Perusta uusi kartta toiminnolla **Tiedosto/Uusi kartta**. Anna näyttöön tulevan *Uusi kartta* -ikkunan kohtaan *Tiedostonimi* se nimi, jonka haluat antaa kartalle. Pelkkä nimi riittää, tiedostopäätettä ei tarvita.
 3. Ohjelma kysyy uuden kartan ensimmäisen kasvulohkotason viljelyvuotta. Aseta vuodeksi sama vuosi, jota olet Peltotuessa käsittelemässä. Valitse **OK**.
 4. Aseta peruslohkotaso muokkaustilaan napsauttamalla *Tasot*-ikkunassa (vasemmassa reunassa keskellä näkyvässä ikkunassa) peruslohkotason nimeä. Nimen vasemmalle puolelle tulee käden kuva muokkaustilan merkiksi.
 5. Valitse valikosta toiminto **Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue ShapeFile (Tike)** ja etsi siirrettävä ShapeFile-tiedosto(.shp). Jos luet shape-filen suoraan levykkeeltä, tiedoston etsiminen tapahtuu seuraavasti:
 - Vaihda *Kohde*-valinnaksi 3 ½ " levyke (A:)
 - Napsauta sen ShapeFile-tiedoston nimeä, jonka haluat tuoda Nutikkaan
 - Vahvista valinta **Avaa**-painikkeella
 6. Kun kartta on tullut ruudulle, lisää peruslohkoille tunnuksset. Tunnus yhdistää kartalla olevan lohkon Peltotuen lohkokorttiin. Tunnusten lisäys tapahtuu seuraavasti:
 - Napsauta hiirellä *Lisää Perusl.*-kielekkeen **Lisää tunnus** -painiketta
 - Napsauta hiirellä sitä peruslohkoa, jolle haluat lisätä tunnuksen
 - Näyttöön tulee valintalista Peltotuessa olevista peruslohkoista. Valitse listalta oikea peruslohko ja vahvista valinta **Valitse**-painikkeella.
 - Valintalista poistuu näytöltä ja kartalla näkyy viiva, jonka toinen pää on käsiteltävällä loholla ja toinen pää on kiinni hiiriosoitimessa. Napsauta karttaa hiirellä siitä kohdasta, jossa haluat näkyvän tähän lohkoon liittyvät tekstit. Näin viivan toinen pää tarttuu haluamaasi kohtaan.
- Lisää vastaavalla tavalla tunnuksset kaikille peruslohkoille.
7. Talleta kartta toiminnolla **Tiedosto/Talleta kartta**. Jos Peltotuen lohkokorteilla on eri pinta-ala kuin kartalla, ohjelma kysyy talletuksen yhteydessä, saako Peltotuessa olevan pinta-alan muuttaa.

Jos talletat kartan ennen kuin kaikille peruslohkoille on annettu tunnuksset, ohjelma huomauttaa kartalta löytyvistä tunnuksettomista peruslohkoista. Kun olet kuitannut huomautukset, voit jatkaa tunnusten lisäystä siirtymällä uudelleen peruslohkotason muokkaukseen.

Kartan perustaminen itse piirtämällä

Nutikka Pro mahdollistaa kartan piirtämisen myös itse hiiren avulla. Tämä on kuitenkin kaikkein epätarkin tapa perustaa kartta eikä siten kovin suositeltavaa.

1. Käynnistä Peltotuki Pro ja sieltä vasemman yläreunan maapallopainikkeella Nutikka Pro. Jos ruudun vasemmassa reunassa ei ole pikkuikkunoita, ota ne näkyviin toiminnolla **Näytä/Kartta ja Tasoikkunat**.
2. Perusta uusi kartta toiminnolla **Tiedosto/Uusi kartta**. Anna näyttöön tulevan *Uusi kartta* -ikkunan kohtaan *Tiedostonimi* se nimi, jonka haluat antaa kartalle. Pelkkä nimi riittää, tiedostopäättettä ei tarvita.
3. Ohjelma kysyy uuden kartan ensimmäisen kasvulohkotason viljelyvuotta. Aseta vuodeksi sama vuosi, jota olet Peltotuessa käsittelemässä. Valitse **OK**.
4. Aseta peruslohkotaso muokattavaksi napsauttamalla hiirellä tämän tason nimeä tasoikkunassa. Kun ohjelma kysyy, haluatko varmasti muokata peruslohkoja, valitse **OK**.
5. Valitse **Lisää perusl..**-välilehdeltä toiminto **Piirrä peruslohko**. Piirrä lohko hiirellä **myötäpäivään** kiertämällä. Piirtäminen aloitetaan hiiren vasemmalla näppäimellä (myös kulmapisteiden kohdalla) ja lopetetaan hiiren oikealla näppäimellä. Jos lohkon sisälle jää metsäsaarake tms., samalla viivalla yhdistetään lohkon ulkoreuna ja metsäsaarake, kierretään metsäsaarake **vastapäivään** ja palataan takaisin ulkokehälle samaa viivaa pitkin kuin tultiinkin. Kun painat hiiren oikeata näppäintä ja Peltotuki-linkitys on käytössä, lohko pyydetään valitsemaan Peltotuen rekisteristä tai perustamaan samalla myös sinne.
6. Jos lohkon pinta-ala tai muoto ei ole oikea, voit muokata sitä **Muokkaa perusl..**-välilehden toiminnolla **Siirrä pisteitä**.
7. Piirrä vastaavalla tavalla kaikki peruslohkot.
8. Talleta kartta.
9. Aseta kasvulohkotaso muokattavaksi ja luo kasvulohkot **Lisää kasvul.** -välilehden toiminnolla **Peruslohkosta kasvulohko**. Tämän jälkeen voit tarvittaessa jakaa kasvulohkoja pienempiin osiin toiminnolla **Jaa kasvulohko**. Jos Peltotuki-linkitys on käytössä, kasvulohkot pyydetään valitsemaan Peltotuen rekisteristä tai perustamaan samalla myös sinne.
10. Talleta kartta uudelleen.

Skannatun kuvatason käyttö kartan perustamisessa

Nutikka Pro -ohjelmaan voidaan kuvatasolle tuoda skannattu BMP tai JPEG-muotoinen kuvatiedosto. Kuvan avulla voidaan peruslohkojen rajaviivat piirtää suhteellisen tarkasti. Kuvatason luonti tapahtuu seuraavasti:

1. Perusta tarvittaessa uusi kartta toiminnolla **Tiedosto/Uusi kartta**.
2. Napsauta Tasoikkunan yläpalkkia ja paina avautuvassa ikkunassa Lisää taso -painiketta. Valitse tasotyyppiä kuva.
3. Paina Kuvatason asetukset -ikkunassa Hae kuva -painiketta. Valitse kuvatiedosto ja paina Avaa-painiketta. Tämän jälkeen anna skannatun kuvan mittakaava ja lukutarkkuus. Tällöin ohjelma pystyy tuomaan kuvan oikean kokoisena. Tämän jälkeen Näytä kuva -painikkeella voidaan tarkistaa onko kuva oikeanlainen.

Kuvaa voidaan tarvittaessa siirtää ottamalla kuvataso muokkaukseen ja valitsemalla Muokkaa-välilehdeltä toiminto Siirrä/venytä-kuvaa.

Kartan vieritys ja mittakaavan muuttaminen

Karttaa voidaan vierittää seuraavilla tavoilla:

- tarttumalla hiiren vasemmalla näppäimellä siirrettävään kohtaan ja vetämällä viiva sen uuteen sijaintipaikkaan. Tämä toiminto on normaalisti käytössä koko ajan.
- **Näytä**-valikon toiminnolla **Kartan vieritysjanat**. Toiminnolla Työkalut/Ohjelman asetukset voidaan vieritysjanat asettaa oletukseksi ohjelman käynnistyessä. HUOM! Janat ovat näkyvissä vain jos kartta ei kokonaisuudessaan mahdu näytölle.
- Näkymäikkunan avulla. Katso tarkemmin seuraavasta kappaleesta.
- Valitsemalla vasemman reunan alaikkunan Lohkot-välilehdeltä haluttu peruslohko, jolloin ohjelma zoomaa ja keskittää kartan lohkon mukaan.

Näytä	Lohkot	Ohje
Valitse kartalla näytettävä lohko		
	Tunnus	Ala
1 - Pälkki	7760056277	0.99
2 - Rinnepelto	7760056378	3.52
3 - Navetan takana olevat pellot	7760056479	2.82
4 - Puron takana olevat pellot	7760056580	11.56

Kartan mittakaavaa voidaan muuttaa seuraavilla tavoilla:

- valitsemalla **Kartta**-välilehden valintalistasta haluamasi mittakaava esim. 1:5000.
- **Kartta**-välilehden Koko kartta -painikkeella, joka sovittaa mittakaavan sellaiseksi että kartta näkyy kokonaisuudessaan näytöllä.
- **Kartta**-välilehden -painikkeella voidaan pienentää karttaa ja -painikkeella voidaan suurentaa karttaa.
- **Näytä**-valikon toiminnolla **Näkymäikkuna**. Näkymäikkuna näyttää pienessä ikkunassa koko kartan ja tumman nelikulmion sisällä näkyy näytöllä näkyvä kartan osa. Nelikulmiota hiirellä siirtämällä tai sen kokoa muuttamalla voidaan vaikuttaa kartan näkymiseen. Ikkuna voi olla kiinteästi näytön vasemmassa alaosassa tai erillisessä ikkunassa. Jos haluat muuttaa tätä asetusta, paina Näkymäikkunan päällä hiiren oikeata painiketta.

Kartan tasojen käsittely

Yleistä

Nutikka Pro -ohjelmisto perustuu tasoajatteluun. **Tasot tarkoittavat ikään kuin päällekkäin olevia piirtoheitinkalvoja**, joista jokaiselle on piirretty vain tiettyjä asioita, esim. yhdelle peruslohkojen rajat, toiselle tietyn vuoden kasvulohkot ja kolmannelle salaojat.

Tasoista voidaan koota kuvaruudulle haluttu kokonaisuus. Tasoajattelu mahdollistaa helpon kokonaisuuden hahmottamisen, koska tarkastelunäkökulmaa voidaan helposti muuttaa tarpeen mukaan. Jokainen taso on pohjimmiltaan erillinen tiedosto, joka sisältää tietyn osakokonaisuuden kartasta. Sama tasotiedosto voi olla käytössä myös useammassa kuin yhdessä kartassa. Karttojen tasoja voivat olla mm. peruslohkotaso, kasvulohkotaso, korkeustietotaso, salaojataso, karttamerkkitaso, metsätaso, kivet, tiet yms. sisältävä taso jne...

Tasoja on viittä päätyyppiä, **peruslohkotaso, kasvulohkotaso, viljavuustaso, yleinen taso ja kuvataso**. Peruslohkotaso voi sisältää vain peruslohkojen reunat, kasvulohkotaso vain kasvulohkojen reunat. Viljavuustasolle voidaan merkitä viljavuustutkimuksen näytepisteet. Yleinen taso voi sisältää vapaasti mitä tahansa karttatietoa, pisteitä, viivoja, alueita ja tekstejä. Kuvataso voi sisältää BMP- tai JPEG-muotoisen kuvatiedoston. Peruslohkotasoja on yleensä kartalla vain yksi, kasvulohkotasoja yksi jokaista viljelyvuotta varten, viljavuustasoja yhtä monta kuin viljavuustutkimuksia on tehty vuosien varrella, kuva- ja yleisiä tasoja tarpeen mukaan. Tasojen määrää ei ole mitenkään rajoitettu.

Näytettävien tasojen valinta

Näytettävät tasot valitaan napsauttamalla Tasoikkunassa näkyvää vihreää valopainiketta. Joka toinen napsautus tuo tason näkyviin, joka toinen poistaa näkyvistä. Kerralla näytössä voi olla vain yksi kasvulohkotaso näkyvissä.

Muokattavan tason valinta

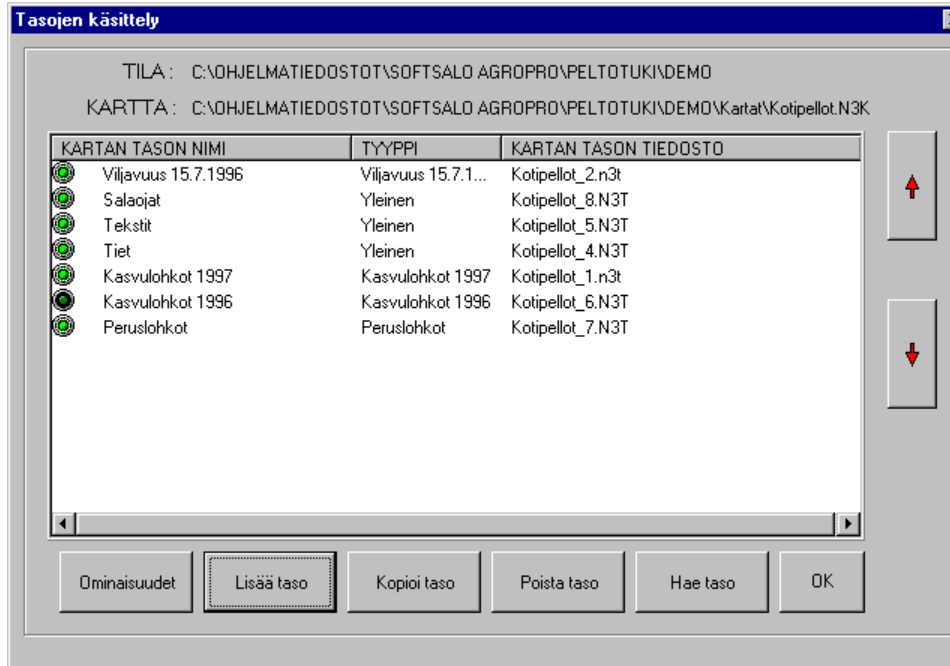
Muokattava taso valitaan napsauttamalla Tasoikkunassa tason nimeä, jolloin nimen vasemmalle puolelle tulee käden kuva muokkaustilan merkiksi. Joka toinen napsautus asettaa tason muokattavaksi, joka toinen lopettaa muokkauksen. Kerralla voi olla muokattavana vain yksi taso. Jos tason nimen edessä on lukon kuva, taso on lukittu, jolloin sitä ei voida ottaa muokattavaksi. Lukitus voidaan tarvittaessa poistaa tason ominaisuustiedoissa.

Tasojen järjestyksen muutos

Näytölle piirrettävien tasojen järjestystä voidaan vapaasti muuttaa. Vasemman reunan tasoikkunassa näkyvä tasojen järjestys on sama kuin näytölle piirrettäessä. Aluekuviot (pellot yms.) peittävät alempana olevilla tasoilla olevat tiedot, kuten kivet, maalajirajat yms. alleen. Tämän vuoksi alueita sisältävät peruslohkotaso ja kasvulohkotasot pitää sijoittaa kartalla alimmaisiksi. Tasojen järjestystä voidaan muuttaa seuraavasti:

1. Napsauta Tasoikkunan yläpalkkia
2. Napsauta sen tason nimeä, jota haluat siirtää
3. Napsauta ikkunan oikeassa reunassa näkyviä nuolipainikkeita tarpeen mukaan.
4. Sulje tasojen käsittelyikkuna painamalla OK-painiketta

Uuden tason lisäys kartalle

Uusia tasoja voidaan luoda vapaasti. Mm. jokaisen vuoden kasvulohkoille kannattaa tehdä oma taso. Uusi taso tehdään seuraavasti:

1. Napsauta Tasoikkunan yläpalkkia
2. Napsauta Lisää taso -painiketta
3. Valitse uuden tason tyyppi, anna tarvittaessa tasolle nimi ja napsauta OK-painiketta. Tason tyyppiä ei voi myöhemmin vaihtaa. Jos uusi taso on viljavuustaso, anna tasolle sama viljavuustutkimusnumero, joka on Peltotuessa annettu näille maanäytteille. Tutkimusnumero linkittää Peltotuen ja Nutikan viljavuustiedot. **Jos tutkimusnumerot eivät vastaa toisiaan, kartalle ei saada näkyviin viljavuuspalkkeja.**

4. Napsauta uuden tason nimeä ja sen jälkeen oikeassa reunassa näkyviä punaisia nuolipainikkeita niin, että uusi taso tulee oikealle riville. Huomaa, että tasolla olevat

- aluekuviot (esim. perus- ja kasvulohkot) peittävät alleen alempana olevat tason tiedot. Siksi peruslohkotaso on yleensä alimpana ja kasvulohkotasot heti sen yläpuolella.
5. Sulje tasojen käsittelyikkuna painamalla OK-painiketta

Uuden tason lisäys kopioimalla

Uusia tasoja voidaan luoda vapaasti. Mm. jokaisen vuoden kasvulohkoille kannattaa tehdä oma taso. Jos uuden vuoden kasvulohkot ovat samat tai lähes samat kuin edellisenä vuonna, uusi taso kannattaa tehdä kopioimalla vanha kasvulohkotaso pohjaksi, jota sitten muutetaan tarpeen mukaan. Tason kopiointi tehdään seuraavasti:

1. Napsauta Tasoikkunan yläpalkkia
2. Napsauta sen tason nimeä, jonka haluat kopioida
3. Paina Kopioi taso -painiketta
4. Uusi taso on aina tyypiltään sama kuin se, joka on otettu kopioinnin pohjaksi (peruslohkotaso, kasvulohkotaso, viljavuustaso tai yleinen). Yleinen-tasolle voi antaa vapaan selitteen, kasvulohkotasolle vain viljelyvuoden. Tason tyyppiä ei voi myöhemmin muuttaa.
5. Napsauta uuden tason nimeä ja sen jälkeen oikeassa reunassa näkyviä punaisia nuolipainikkeita niin, että uusi taso tulee oikealle riville. Huomaa, että tasolla olevat aluekuviot (esim. perus- ja kasvulohkot) peittävät alleen alempana olevat tason tiedot. Siksi peruslohkotaso on yleensä alimpana ja kasvulohkotasot heti sen yläpuolella.
6. Sulje tasojen käsittelyikkuna painamalla OK-painiketta

Tason ominaisuuksien muuttaminen

Tason nimi, kasvulohkotason viljelyvuosi ja viljavuustason tutkimusnumero voidaan tarvittaessa myöhemmin muuttaa, jos tasoa perustettaessa on tehty virhe. Tason tyyppiä ei voi muuttaa. Ominaisuuksien muutos tapahtuu seuraavasti:

1. Napsauta Tasoikkunan yläpalkkia
2. Napsauta muutettavan tason nimeä ja sen jälkeen Ominaisuudet-painiketta
3. Tee tarvittavat muutokset ja talleta ne painamalla OK-painiketta

Kasvulohkotason viljelyvuosi ja Viljavuustason tutkimusnumero ovat tietoja, jotka linkittävät kartan Peltotuen tietoihin. Jos viljavuustason tutkimusnumero ei vastaa Peltotuen maanäytteiden tutkimusnumeroa, kartalle ei voida tulostaa viljavuuspalkkeja.

Jos halutaan estää esim. edellisten kasvukausien kasvulohkotasojen epähuomiossa tapahtuva muokkaus, voidaan taso lukita. Tasoikkunassa näkyy lukon kuva lukitun tason nimen edessä.

Tason poisto

Tasoja voidaan poistaa kartalta vapaasti. Poisto tehdään seuraavasti:

1. Napsauta Tasoikkunan yläpalkkia
2. Napsauta poistettavan tason nimeä ja sen jälkeen Poista taso -painiketta
3. Sulje tasojen käsittelyikkuna OK-painikkeella

Taso poistuu kartalta, mutta tason tiedot sisältävä tiedosto ei tuhoudu. Jos kyseinen taso on myös jonkin muun kartan tasona, ei tämän toisen kartan taso poistu, vaan toimii kuten ennenkin. Jos tasotiedosto halutaan tuhota kokonaan, se pitää tehdä esim. resurssienhallinnasta.

Kasvulohkojen nouto hallinnon järjestelmästä (Vipusta)

Helpoin tapa saada kasvulohkot kartalle on noutaa ne hallinnon järjestelmästä.

Kasvulohkojen nouto hallinnon järjestelmästä tapahtuu seuraavasti:

1. Varmista aluksi, että Peltotuen lohkotiedot vastaavat hallinnon lohkotietoja (Peltotuki/Lohkotietojen käsittely/Lohkot-välilehti/Nouda hallinnon järjestelmästä/Kasvulohkot). Jos Peltotuen kasvulohkot vastaavat hallinnon lohkotietoja, myös kartan kasvulohkot linkittyvät seuraavassa vaiheessa automaattisesti lohkokortteihin.
2. Perusta tarvittaessa uusi kasvulohkotaso peruslohkotason yläpuolelle, jos et ole ennen tallentanut tämän vuoden kasvulohkotietoja.
3. Ota kasvulohkotaso muokattavaksi napsauttamalla tason nimeä vasemman reunan Tasoikkunassa (keskimmäinen valikko vasemmalla).
4. Valitse Lisää kasvul.-välilehdeltä toiminto Nouda hallinnon kasvulohkot.
5. Ohjelma kysyy, minkä vuoden kasvulohkot haluat noutaa ja pyytää sen jälkeen sinua tunnistautumaan hallinnon järjestelmään. Tunnistautumisen jälkeen ohjelma noutaa kasvulohkot kartalle.
6. Aseta kasvulohkotaso pois muokkaustilasta napsauttamalla sen nimeä Tasoikkunassa.
7. Talleta kartta napsauttamalla ylävalikon alapuolella näkyvää levykepainiketta.

Kasvulohkot näkyvät Peltotuen kartalla sellaisina kuin ne on piirretty hallinnon Vipu-palvelussa. Kartalle tulee Vipu-palvelun viimeisin kasvulohkotilanne. Yleensä se on tukihaun mukainen tilanne, mutta jos lohkoja on muutettu Kylvöalailmoituksen jättämisen yhteydessä, Peltotukeen tulee kylvöalailmoituksen tilanne.

Hallinnolta noudettuja kasvulohkoja ei voi muokata Peltotuen karttaosassa lukuun ottamatta lohkon tunnus pistettä, jota voi tarvittaessa siirtää. Lohkon tunnus piste tarkoittaa paikkaa, jossa näkyvät lohkon liittyvät tekstit. Jos muutat kasvulohkoja Vipu-palvelussa, muutokset voi noutaa Peltotukeen hallinnon ilmoituksen mukaan seuraavana aamuna. Kasvulohkojen muutokset voi noutaa samalle tasolle, jonne on aiemminkin tuotu hallinnon kasvulohkot.

Jos olet jo piirtänyt itse kasvulohkoja karttatasolle ja haluat noutaa sinne hallinnon kasvulohkot Vipusta, nouto poistaa itse piirtämäsi kasvulohkot ja korvaa ne viimeisimmillä hallinnon kasvulohkoilla.

Yleensä kasvulohkotasoja on yksi / vuosi. Poikkeustilanteessa voit luoda samalle vuodelle toisen kasvulohkotason, jonne piirrät itse kasvulohkoja. Tämä ei ole yleensä suositeltavaa, mutta voi tulla kyseeseen tilanteessa, jossa kaikkia kasvulohkoja ei saada hallinnon järjestelmästä tai niissä on virheitä.

Jos olet tukihaussa yhdistänyt useita Peltotuen kasvulohkoja yhdeksi (sama kasvi, vierekkäiset lohkot), ne tulevat myös kartalle yhtenä kasvulohkona, eivät Peltotuen mukaisina osina. Vuodesta 2015 alkaen kasvulohkojen yhdistäminen tai ristiin ohjaaminen tukihaussa ei ole missään tapauksessa suositeltavaa, koska tiedonvälitys hallinnon ja Peltotuen välillä on kaksisuuntaista. Kaksisuuntainen tiedonvälitys edellyttää, että molemmissa on käytössä sama lohkojako.

Kasvulohkojen perustaminen kartalle

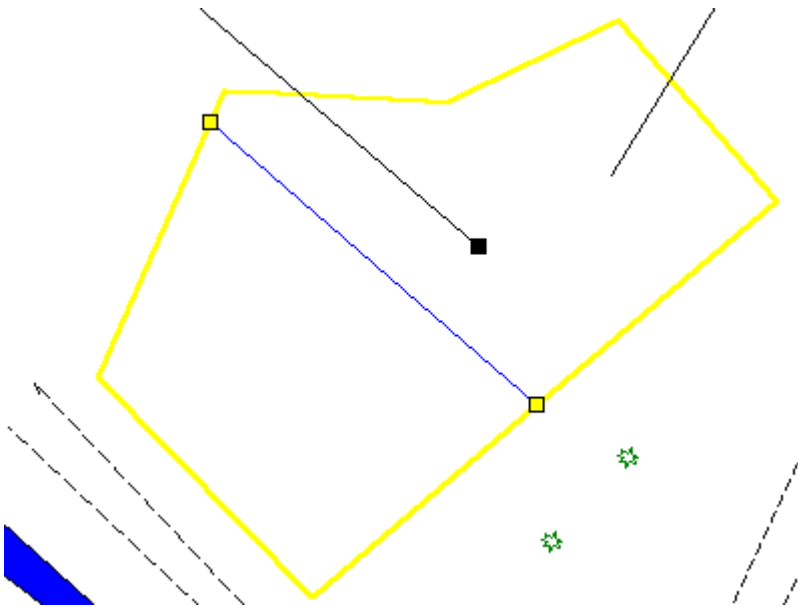
Ennen kasvulohkojen piirtoa pitää kartalla aina olla jo peruslohkot ja niille annetut tunnukset

Kasvulohkojen perustaminen kartan avulla tapahtuu seuraavasti:

1. Perusta tarvittaessa uusi kasvulohkotaso peruslohkotason yläpuolelle, jos et ole ennen tallentanut tämän vuoden kasvulohkotietoja.
2. Ota kasvulohkotaso muokattavaksi napsauttamalla tason nimeä Tasoikkunassa
3. Valitse Lisää kasvul.-välilehdeltä toiminto Peruslohkosta kasvulohko. Jos Nutikka on linkitetty Peltotukeen, näyttöön tulee lista Peltotuessa jo olevista kasvulohkoista. Jos lohkoa ei ole vielä Peltotuessa, voit perustaa sen sinne toiminnolla Lisää uusi. Kun palaat Nutikkaan, uusi kasvulohko näkyy keltaisena.

4. Jos haluat jakaa kasvulohkon pienempiin osiin, valitse Lisää kasvul.-välilehdeltä toiminto Jaa kasvulohko ja vedä jakoviiva lohkon ylitse kohtaan, johon tulee kasvulohkojen raja. Aloita ja lopeta lohkon reunaviivasta. Jos kasvulohko on kokonaan toisen kasvulohkon sisällä (esim. juurikasmaa), aloita jakoviivan piirto kuitenkin peruslohkon reunasta. Sen jälkeen voit kiertää lohkon reunaviivan kanssa vapaasti peruslohkon sisällä. Kierrä lohko aina myötäpäivään. Jakoviivan piirtäminen voidaan keskeyttää näppäimistön Esc-painikkeella.

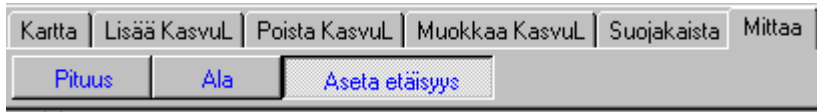

5. Aseta kasvulohkotaso pois muokkaustilasta napsauttamalla sen nimeä Tasoikkunassa.
6. Talleta kartta napsauttamalla valikon alapuolella näkyvää levykepainiketta

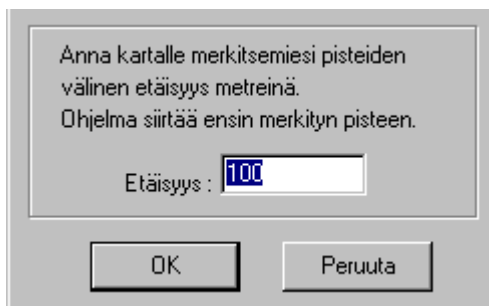
Kasvulohkon jakoviivan etäisyyden asettaminen

Kasvulohkojen rajaviivaan paikkaa voidaan tarkasti siirtää seuraavasti:

1. Ota kasvulohkotaso muokattavaksi napsauttamalla tason nimeä Tasoikkunassa.
2. Valitse Mittaa-välilehdeltä toiminto Aseta etäisyys.

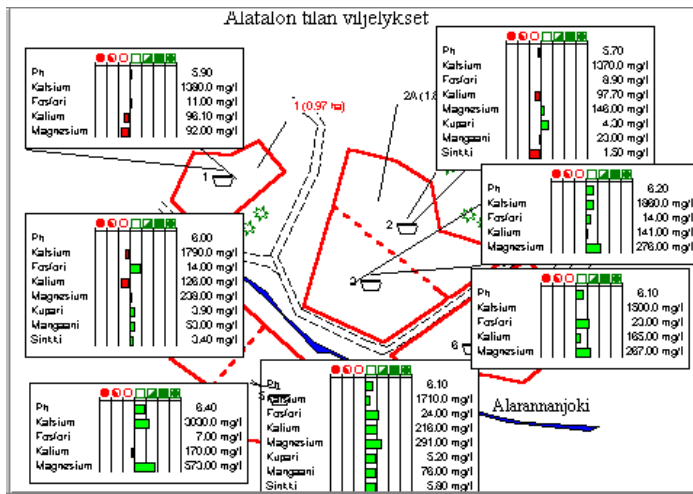
3. Paina hiiren vasen painike pohjaan rajaviivan päätepisteen päällä ja siirrä hiiren kohdistin (painike alas painettuna) pellon reunaan tai muuhun kiintopisteeseen. Anna avautuvaan ikkunaan pisteen etäisyys kiintopisteestä. Jos ScrollLock-näppäin on painettuna päälle, olemassaoleviin pisteisiin tarttuminen on helpompaa. Tarttumisominaisuus on voimassa kunnes ScrollLock-näppäintä painetaan uudelleen. Ollessaan viivan päällä hiirikohdistin näkyy neliönä, pisteen päällä kolmiona.

4. Siirrä vastaavalla tavalla rajaviivan toinen päätepiste.

Viljavuustutkimustietojen käsittely kartalla

Kartalla voidaan näyttää maanäytteiden ottoapaikat, näyttenumerot ja haluttaessa myös näytekohtaiset viljavuustiedot.

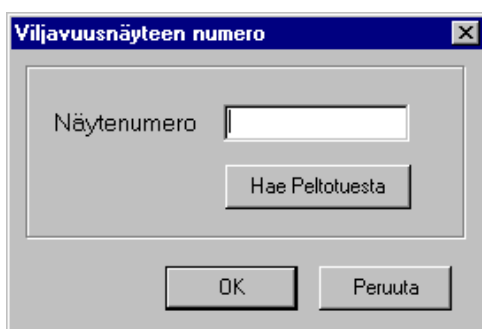

Maanäytepisteiden sijoittaminen kartalle

- 1 Perusta kartalle uusi taso. Valitse tason tyypiksi Viljavuustaso ja tallenna kohtaan Tutkimusnumero se numero, jonka olet tallentanut Peltotukeen näille maanäytteille. Jos et vielä tiedä tutkimusnumeroa, voit jättää tämän kohdan tyhjäksi ja täydentää myöhemmin. Tutkimusnumero linkittää Peltotuen ja Nutikan maanäytetiedot.
- 2 Ota viljavuustaso muokattavaksi napsauttamalla tason nimeä tasoikkunassa.

- 3 Valitse Lisää-välilehdeltä toiminto Lisää näytepiste. Napsauta karttaa paikasta, johon haluat lisätä näytepisteen. Näyttöön tulee ikkuna, johon voit tallentaa tämän maanäytteen numeron. Jos näytteet on jo tallennettu Peltotukeen, voit valita näyttenumeron Peltotuesta painamalla **Hae Peltotuesta** -painiketta. Lisää vastaavalla tavalla kaikki maanäytepisteet. **Huom!** Jos Nutikan viljavuustason tutkimusnumero ei vastaa Peltotuen maanäytteillä olevaa tutkimusnumeroa tai näytetietoja ei ole vielä tallennettu Peltotukeen, et pysty valitsemaan näytettä Peltotuesta.

Viljavuustietojen näyttö kartalla

1 Aseta viljavuustaso näyttöön

2 Valitse vasemman alareunan pikkuikkunasta Näytä-välilehdeltä näyttöön Viljavuuspalkit.

3 Aseta viljavuustaso muokattavaksi ja valitse Muokkaa-välilehdeltä toiminto Siirrä viljavuuspalkkeja. Siirrä viljavuuspalkkeja hiirellä tarpeen mukaan.

4 Jos haluat suurentaa tai pienentää viljavuuspalkkien kokoa, valitse valikon toiminto **Työkalut/Ohjelman asetukset**. Siirry Käytettävät fontit -välilehdelle ja paina **Viljavuuspalkit**-painiketta. Ohjelma muuttaa viljavuuspalkkien kokoa automaattisesti fontin koon mukaan.

Jos näyttöön ei tule viljavuuspalkkeja, tarkista että

- Viljavuustaso on näytössä
- Nutikan viljavuustason tutkimusnumero ja Peltotuen maanäytteiden tutkimusnumero vastaavat toisiaan
- Kartalle merkityt maanäytteet löytyvät samalla numerolla Peltotuesta

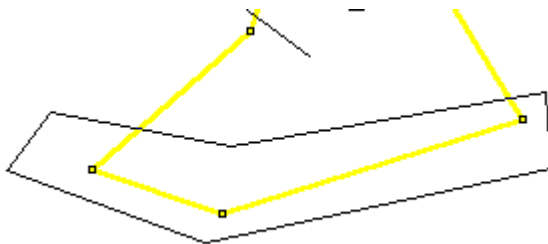
Suojakaistat

Suojakaistan perustaminen kartan avulla tapahtuu seuraavasti:

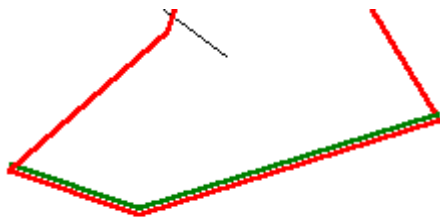
1. Ota kasvulohkotaso muokattavaksi napsauttamalla tason nimeä Tasoikkunassa
2. Valitse Lisää kasvul.-välilehdeltä toiminto Lisää suojakaista.

3. Napsauta ensiksi hiiren vasemmalla sen peruslohkon sisäpuolella, jolle haluat perustaa suojakaistan. Piirrä hiiren vasemman näppäimen avulla peruslohkon reunaviivan ympäri siltä osalta, jolle haluat suojakaistan. Lopeta piirtäminen hiiren oikealla. Tämän jälkeen ohjelma kysyy suojakaistan leveyttä.

4. Aseta kasvulohkotaso pois muokkaustilasta napsauttamalla sen nimeä Tasoikkunassa. Suojakaista näkyy vihreänä viivana lohkon sisäpuolella.

5. Talleta kartta napsauttamalla valikon alapuolella näkyvää levykepainiketta

Suojakaistan poistaminen tehdään Lisää kasvul.-välilehden toiminnolla Poista suojakaista. Periaate on vastaavanlainen kuin perustamisessa.

Ominaisuudet välilehden toiminnolla Kuvion tiedot nähdään perustetun suojakaistan pinta-ala ja pituus Tiedot-välilehdellä.

Suojakaista tallentuu kasvulohkotason osaksi, joten se on vuosikohtainen tieto. Jos kasvulohko-taso kopioidaan edelliseltä vuodelta, suojakaistat kopioituvat tason mukana.

Pinta-alan ja pituuden mittaus

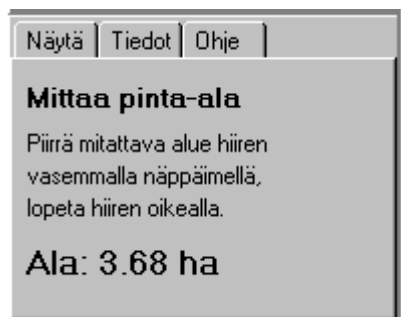
Pinta-alan mittaus

Perus- ja kasvulohkojen pinta-alat näkyvät suoraan kartalla. Jos haluat mitata vapaamuotoisen alueen, mittaus tehdään seuraavasti :

1. Valitse Mittaa-välilehdeltä toiminto Ala

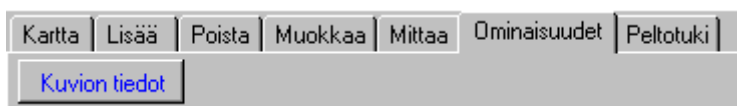
2. Piirrä mittausviivaa merkitsemällä mahdolliset mutkat hiiren vasemmalla näppäimellä. 'Kuminauha' näyttää mitatun alueen.
3. Kun pituus on mitattu, paina hiiren oikeanpuoleista näppäintä
4. Mitattu pinta-ala näkyy vasemman alakulman ikkunassa

Pituuden mittaus

Viivojen pituuden katsominen:

1. Valitse Tiedot-välilehdeltä toiminto Kuvion tiedot

2. Napsauta viivaa, niin vasemman alareunan ikkunan Tiedot-kielekkeellä näkyy viivan pituus

Vapaa pituuden mittaus:

1. Valitse Mittaa-välilehdeltä toiminto Pituus

2. Piirrä mittaaviiva hiiren vasemmalla näppäimellä, napsauta hiiren vasenta mahdollisissa mutkakohdissa
3. Lopeta mittaus hiiren oikealla näppäimellä
4. Mitatun viivan pituus näkyy vasemman alakulman ikkunassa

Peltotuen tietojen näyttö kartalla

Nutikan kartalle ja Peltotukeen pitää olla perustettuna perus- ja kasvulohkot, jotta Peltotuen tietoja voidaan katsoa kartalla.

Jotta voidaan katsoa ravinnetietoja, tiedot pitää olla tallennettuna Peltotuessa sen vuoden kasvulohkoille, jota kartalla katsotaan. Jotta voidaan katsoa viljelykasveja, Peltotuen kasvulohkoilla pitää olla myös viljelykasvit. Viljelykasvit voi valita myös kartan avulla. Peltotuen tietoja voidaan katsoa kartalla seuraavasti:

1. Avaa haluamasi kartta ruudulle
2. Jos olet jonkin tason muokkauksessa (tason nimen vieressä käden kuva), poistu muokkaustilasta napsauttamalla hiiren vasemmalla näppäimellä tason nimeä
3. Siirry vasemman alareunan pikkuikkunan Näytä-kielekkeelle. Valitse valintalistasta kartalla näytettävät tiedot (ravinteet, viljavuuspalkit, viljelykasvit tai lohkon tapahtumat).

4. Jos edellisessä kohdassa valittiin ravinteet, voidaan ikkunan alaossa valita ravinne, jonka tiedot näytetään kartalla. Rasteritulkki löytyy tiedot-kielekkeeltä tai haluttaessa erillisestä ikkunasta. Ph (analyysi) näyttää Ph-tilanteen maanäytteiden tietojen perusteella, Ph (nykyarvio) huomioi lisäksi toteutuneet kalkitukset, jotka on tehty näytteiden ottamisen jälkeen.

Jos edellisessä kohdassa valittiin tarkasteluun lohkon viljelytapahtumat, voidaan ikkunan alaosassa merkitä tapahtumat, jotka halutaan nähdä kartalla yhdellä kertaa. Suunnittelusta toteutuneeseen voidaan vaihtaa helposti.

Viljavuuspalkkien ja viljelykasvien kohdalla ikkunan alaosa on tyhjä. Viljavuustason pitää olla näytössä, jotta viljavuuspalkit näkyvät kartalla. Jos haluat siirtää viljavuuspalkkien paikkaa kartalla, aseta Viljavuustaso muokkaukseen, valitse Muokkaa-kielekkeeltä toiminto **Siirrä viljavuuspalkkeja** ja siirrä palkit hiirellä haluamaasi paikkaan.

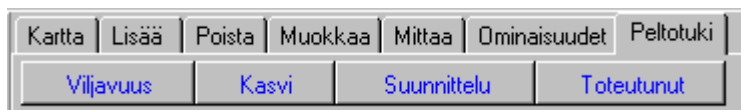
5. Valintaikkunan Asetukset-painikkeella voit valita kartalla näytettävät tekstit ym.
6. Voit palauttaa kartan perustilaan valitsemalla Näytä-kielekkeen valintalistalta Ei mitään.

Viljelykasvien valinta kartan avulla

Ennen viljelykasvien valintaa pitää kartalle olla perustettuna perus- ja kasvulohkot. Peltotuen kasvulohkoilla pitää olla myös ravinnetiedot.

Viljelykasvien valinta kartan avulla tapahtuu seuraavasti:

1. Avaa haluamasi kartta ruudulle
2. Jos olet jonkin tason muokkauksessa (tason nimen vieressä käden kuva), poistu muokkaustilasta napsauttamalla hiiren vasemmalla näppäimellä tason nimeä
3. Ota viljelykasvit näkyviin kartalle. Siirry vasemman alakulman pikkuikkunan Näytä-kielekkeelle ja valitse valintalistalta vaihtoehto **Viljelykasvit**.
4. Valitse yläreunan Peltotuki-kielekkeeltä toiminto Kasvi

5. Napsauta hiiren vasemmalla näppäimellä sitä kasvulohkoa, jolle haluat valita kasvin. Ruutuun tulee Peltotuen kasvivalintanäyttö, josta voit valita viljelykasvin. Kun painat OK-painiketta, ohjelma palaa takaisin kartalle
6. Tee viljelykasvien valinta vastaavasti kaikille lohkoille. Lopuksi voit asettaa Näytä viljelykasvit -asetuksen pois käytöstä valitsemalla Näytä-kielekkeen valintalistalta vaihtoehdon **Ei Mitään**.

Jotta kasvivalinta voidaan tehdä kartalta, Nutikassa pitää olla käytössä linkitys Peltotukeen. Tämä asetus tehdään Nutikan toiminnolla **Työkalut/Ohjelman asetukset/Perusasetukset**.

Tietojen tuonti muista järjestelmistä ja vienti muihin järjestelmiin

Tietojen siirto GPX-tiedostomuodossa

Nutikkaan voidaan tuoda tietoja useimmista GPS-paikantimista GPX-tiedostomuodon avulla. GPX-tiedosto mahdollistaa myös tietojen viemisen Nutikasta GPS-laitteeseen. Siirrettävät tiedot voivat olla pisteitä tai viivoja. GPX-tiedostolla ei voi siirtää jälkilokiviivaa.

GPX-tiedoston tuonti tapahtuu seuraavasti:

1. Siirrä GPS-paikantimen tiedot tietokoneelle esim. ilmaiseen EasyGps-ohjelmaan.
2. Tallenna tiedot em. ohjelmalla GPX-tiedostoksi
3. Käynnistä Nutikka ja siirry sen tason muokkaukseen, jonne haluat tuoda tietoja.
4. Valitse Nutikan valikosta toiminto Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue GPX-tiedosto ja valitse edellä luomasi GPX-tiedosto. Tiedoston sisältämät karttatiedot viedään muokausillassa olevalle tasolle. Siirron yhteydessä GPS-paikantimen WGS84-koordinaatisto muunnetaan Nutikan YKJ-koordinaateiksi.

GPX-tiedoston vienti tapahtuu seuraavasti:

1. Käynnistä Nutikka ja siirry sen tason muokkaukseen, jolta haluat viedä tietoja.
2. Valitse Nutikan valikosta toiminto Tiedosto/Vie muihin järjestelmiin/Tee GPX-tiedosto. Tällä toiminnolla muokattavana olevan tason karttatiedoista kirjoitetaan GPX-tiedosto. Samalla Nutikan YKJ-koordinaatit muunnetaan GPS-paikantimen WGS84-koordinaatistiksi.
3. Avaa luomasi GPX-tiedosto esim. ilmaiseen EasyGps-ohjelmaan ja siirrä sillä tiedot GPS-paikantimelle.

Tietojen tuonti Garmin GPS-laitteista

GPX-tiedostosiirron lisäksi tietoja voidaan tuoda Garmin GPS-paikantimista paikantimen mukana toimitetun MapSource-ohjelman avulla. Tuotava tieto voi olla joko jälkilokiviivaa tai tallennettuja pisteitä. Näin kartalle voidaan tuoda esim. ruiskustraktorin liikkeitä kuvaava viiva tai hukkakauraesiintymää kuvaava piste. Samalla toiminnolla voidaan siirtää myös maanäytepisteitä viljavuustasolle.

Tietojen siirto tapahtuu seuraavasti:

1. Siirrä GPS-paikantimen tiedot tietokoneelle paikantimen mukana toimitettuun MapSource-ohjelmaan.
2. Tallenna tiedot MapSource-ohjelmalla YKJ-koordinaatiston mukaiseksi tekstitiedostoksi
3. Käynnistä Nutikka ja siirry sen tason muokkaukseen, jonne haluat tuoda tietoja.
4. Valitse Nutikan valikosta toiminto Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue Garmin GPS (MapSource). Napsauta Lue TXT-tiedosto -painiketta ja valitse MapSource-ohjelmalla tallentamasi tekstitiedosto. Valitse haluamasi osio ja napsauta Siirrä osio kartalle -painiketta.

Tietojen tuonti Magellan GPS-laitteista

GPX-tiedostosiirron lisäksi tietoja voidaan tuoda Magellan GPS-paikantimista paikantimen mukana toimitetun PC-ohjelman avulla. Tuotava tieto voi olla joko jälkilokiviivaa tai tallennettuja pisteitä. Näin kartalle voidaan tuoda esim. ruiskustraktorin liikkeitä kuvaava viiva tai hukkakauraesiintymää kuvaava piste. Samalla toiminnolla voidaan siirtää myös maanäytepisteitä viljavuustasolle.

Tietojen siirto tapahtuu seuraavasti:

1. Siirrä GPS-paikantimen tiedot tietokoneelle paikantimen mukana toimitettuun Magellanin PC-ohjelmaan.
2. Tallenna tiedot em. ohjelmalla tekstitiedostoksi.

3. Käynnistä Nutikka ja siirry sen tason muokkaukseen, jonne haluat tuoda tietoja.
4. Valitse Nutikan valikosta toiminto Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue Magellan GPS. Napsauta Lue Magellan TXT-tiedosto -painiketta ja valitse Magellanin ohjelmalla tallentamasi tekstitiedosto. Napsauta Siirrä kartalle -painiketta. Siirron yhteydessä Magellanin WGS84-koordinaatisto muunnetaan Nutikan YKJ-koordinaateiksi.

Tietojen tuonti GPS Utility -ohjelman kautta

Muiden vaihtoehtojen lisäksi GPS-paikantimista voidaan tuoda tietoja esim. GPS Utility -ohjelman kautta. Tuotava tieto voi olla joko jälkilokiviivaa tai tallennettuja pisteitä. Samalla toiminnolla voidaan siirtää myös maanäytepisteitä viljavuustasolle.

Tietojen siirto tapahtuu seuraavasti:

1. Siirrä GPS-paikantimen tiedot tietokoneelle GPS Utility -ohjelmaan.
2. Tallenna tiedot em. ohjelmalla YKJ-koordinaatiston mukaiseksi tekstitiedostoksi
3. Käynnistä Nutikka ja siirry sen tason muokkaukseen, jonne haluat tuoda tietoja.
4. Valitse Nutikan valikosta toiminto Tiedosto/Tuo muista järjestelmistä/Lue GPS Utility -tiedosto. Napsauta Lue GPSU-TXT-tiedosto -painiketta ja valitse GPS Utility -ohjelmalla tallentamasi tekstitiedosto. Napsauta Siirrä kartalle -painiketta.

Tietojen siirto "pilkutetun" tekstitiedoston avulla

Pistetietoja voidaan tuoda Nutikan kartalle eri ohjelmista luomalla koordinaattitiedoista määrämuotoinen tekstitiedosto. Siirrettävän tiedoston muoto on seuraava:

123.45;678.90 2

323.45;453.34 3

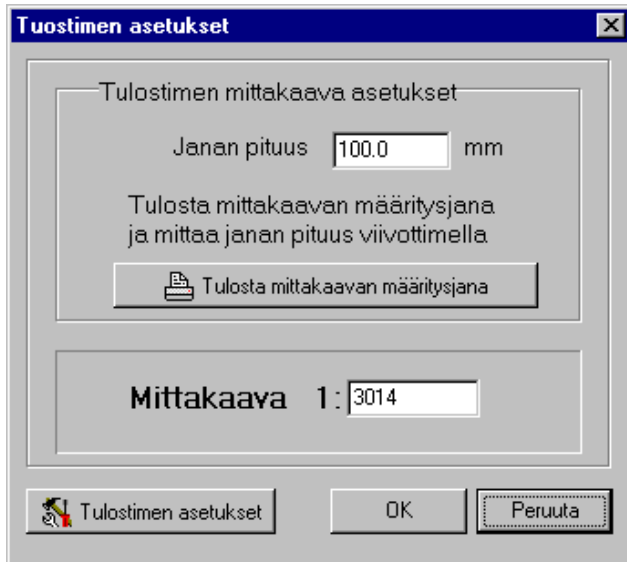
Edellä olevassa esimerkissä jokaisella rivillä on X-koordinaatti, puolipiste, Y-koordinaatti, puolipiste ja maanäytteen tunnusnumero. Yleensä puolipisteen tilalla erottimena voi olla vaihtoehtoisesti myös välilyönti ja desimaalipisteen tilalla myös desimaalipilkku.

Maanäytenumerolla on merkitystä vain, jos toiminnolla tuodaan maanäytepisteitä Viljavuustasolle. Jos näytenumero vastaa Peltotukeen tuoduilla/tallennetuilla maanäytteillä olevia näytenumeroita, näytteet linkittyvät automaattisesti. Muussa tapauksessa näytepisteet pitää siirron jälkeen vielä linkittää oikeisiin Peltotuen maanäytteisiin Viljavuustason muokkauksen toiminnolla Muokkaa/Muuta näytenumeroa.

Kartan tulostus

Tulostusmääritykset

Jotta voit tulostaa kartan mittakaavassa paperille, tulosta ensin mittakaavajana paperille. Tulostaminen tapahtuu toiminnolla **Tiedosto/Tulosta/Asetukset/Tulosta mittakaavan määrittäminen**. Tulostaminen jälkeen mittaa janan pituus ja tallenna luku kohtaan **Janan pituus** millimetreinä. Tätä toimintoa ei tarvitse tehdä myöhemmin uudelleen, ellei tehdä järjestelmään muutoksia (esim. hankitaan uusi kirjoitin, vaihdetaan näytön resoluutiota).

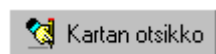

Samalla näytöllä voidaan antaa myös lukuna mittakaava, jolla kartta halutaan tulostaa paperille.

Tulostaminen

Kartan tulostaminen -toimintoon päästään valikon kohdasta **Tiedosto/Tulosta** tai -painikkeella. Kartan tulostus -näytöllä voidaan antaa kartalle otsikko, siirtää pohjois/etelä-nuolen paikkaa, siirtää tulostettavaa aluetta ja kartan kokoa muuttaa. Huomaa, että koon muutos vaikuttaa kartan mittakaavaan. Jos kartta halutaan tulostaa esim. mittakaavaan 1:5000, voidaan Asetukset-painikkeella antaa mittakaava lukuna.

Painikkeiden selitys:

voidaan antaa kartalle tulostuva otsikko.

voidaan valita, vaikuttavatko siirtopainikkeet karttaan vaiko pohjois/etelä-nuoleen.

siirron suuruuden määrittäminen. Oikealla siirto on suurempi.

siirto ylöspäin.

siirto alaspäin.

siirto vasemmalle.

siirto oikealle.

pienentää karttaa

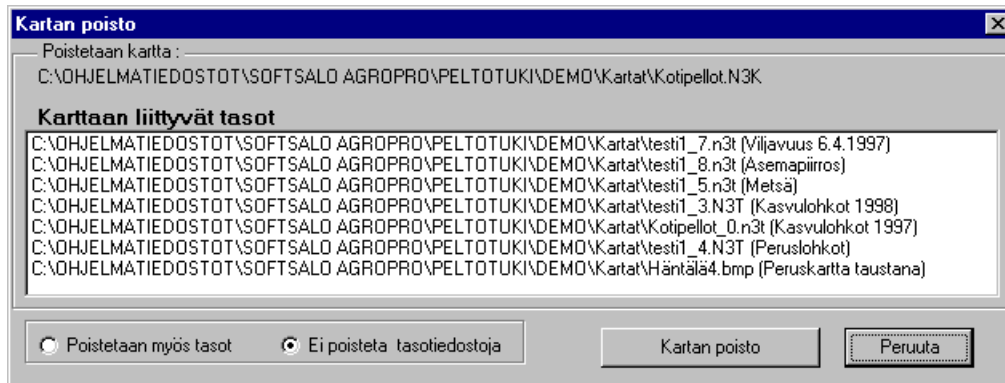

suurentaa karttaa.

Kartan tulostus paperille käynnistyy **Tulosta**-painikkeella.

Kartan poistaminen

Tarpeeton kartta voidaan poistaa levyltä toiminnolla **Työkalut/Kartan poisto**. Poisto kohdentuu karttaan, joka toimintoa valittaessa on näytöllä.

Oletusarvoisesti toiminto poistaa vain karttatiedoston (pääte N3K), ei tasotiedostoja (pääte N3T). Jos tasotiedostot eivät ole toisen karttatiedoston käytössä, voidaan merkitä kohta **Poistetaan myös tasot**, jolloin sekä kartta- että tasotiedostot poistetaan levyltä.

Tukioptimointiosan käyttö

Yleistä tukioptimoinnista

Peltotuen mukana asentuu valinnainen lisäosa, jolla voidaan optimoida eri tukien hakua ja hakulomakkeiden täyttöä. Jos ohjelman haltijan henkilökohtaiset koodiluvut eivät sisällä optimointiominaisuutta, lisäosaan on mahdollista tutustua malliyrityksen puolella. Demon saa haluttaessa muutettua varsinaiseksi käyttöohjelmaksi tilaamalla uudet koodiluvut.

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto | Laskelma | Kasvit | Eläimet | Tukioikeudet | Perustiedot | Tuet alueittain | Haettavat tuet

Tilalle on merkitty ekologisen alan velvoite
Tukioikeuksia yhteensä 66,48 ha. TUKIOIKEUKSIAJÄÄ KÄYTTÄMÄTTÄ 1,66 ha.
AB-alueen perustukikelpoista alaa 64,82 ha, tukioikeuksia 66,48 ha

Ekologista alaa ei ole riittävästi, tukia leikataan (on 3,595 %, pitää olla vähintään 5 %)

Kateyhteenveto	Peltoala	Viljelykate	Tuet	Kokonaiskate	Kok.kate/ha	Tuet/ha
Peltotuen tiedoilla	66,77	-11 829	39 054	27 225	407	584
Tämän hetken tiedoilla	66,77	-11 829	34 284	22 455	336	513
Paras kokeilu	66,77	-11 829	39 054	27 225	407	584

Tuki yhteenveto	Perustuki	Viherrytys	LHK	Ympäristö	Luomu	Muut tuet	Yhteensä
Peltotuen tiedoilla	8 145	4 861	13 560	8 453	3 817	217	39 054
Tämän hetken tiedoilla	8 145	0	13 560	8 544	3 817	217	34 284
Paras kokeilu	8 145	4 861	13 560	8 453	3 817	217	39 054

Lomakeyhteenveto tämän hetken tiedoilla Peltotuen lohkojen tukikelpoisuudet asetetaan Peruslohkon perustiedoissa

Perustukikelpoiset alat	ha	Viherryttäminen	ha	Luonnonhoitopellot ja kesanto	ha
AB-tukialue	64,82	Ekologisen alan peruste	64,82	LHP-nurmea ja kesantoa yhteensä	6,46
C-tukialue	0,00	Ekologiseen alaan ilmoitettu	2,33	LHP-nurmea yhteensä	6,46
Yhteensä	64,82	Painokertoimilla korjattu EFA	2,33	LHP-nurmea ja monim.pelloja yhteensä	14,55

Optimointiohjelma laskee tilan saamien tukien määrän Peltotuen tiedoilla, mutta mahdollistaa myös erilaiset kokeilut ilman, että lohkojen tietoja pitää muuttaa. Ohjelma voi myös automaattisesti luoda jokaiselle lohkolle sille kuuluvat tukitapahtumat.

Tukioptimointi kattaa kasvi- ja eläinpohjaiset tuet, lohkojen tukikelpoisuudet ja sijainnit ympäristökorvauksen kohdentamisalueella tai sen ulkopuolella. Ohjelma laskee mm. ekologisen alan velvoitteen, kerääjäkasvien taloudellisen vaikutuksen ja LHP-peltojen ja monimuotoisuuspeltojen enimmäisalut. Tuet lasketaan kasvikohtaisesti, joten ohjelmalla voidaan nopeasti vertailla eri kasvien tuet huomioivaa kokonaiskannattavuutta.

Ohjelman käyttö edellyttää perustietoja eri tukilajeista ja niiden vaatimuksista. Ohjelmaa kehitetään jatkuvasti, mutta ohjelman tekijät eivät ota vastuuta ohjelman oikeasta toiminnasta tai mistään sen aiheuttamasta suoranaisestä tai välillisestä vahingosta.

Kaikki parannusehdotukset ovat tervetulleita!

Tukioptimoinnin painikepalkki

Ikkunan yläreunassa näkyy pikavalintapalkki, joka sisältää pikapainikkeita tukioptimoinnin useimmin käytettäviin toimintoihin. Kun painikkeen päällä pitää hiiren kohdistinta hetken aikaa, tulee ruudulle pieni ohjelaatikko, joka kertoo mikä toiminto painikkeesta käynnistyy.

Nouda Peltotuen tiedot optimointiin.

Nouda parhaan kokeilun tiedot optimointiin.

Vie nykyiset tukitapahtumat lohkoille.

Vie nykytiedot parhaaksi.

Tulosta laskelma paperille.

Sulje ikkuna.

Tukioptimoinnin toiminnot

Tukiyhteenveto

Yhteenveto-välilehdellä ohjelma näyttää ruudulla koko ajan kolme vaihtoehtoista laskelmaa:

- Tuet Peltotuessa olevilla tiedoilla
- Tuet optimointiohjelman tämänhetkisillä tiedoilla
- Tuet optimointiohjelmassa käsitellyllä parhaalla vaihtoehdolla

Kun käynnistät optimointiosan, ohjelma kysyy, haluatko ottaa optimoinnin lähtökohdaksi Peltotuen lohkoilla olevat tiedot. Jos annat luvan, ohjelma näyttää samat tiedot näytön kohdassa "Peltotuen tiedoilla" ja kohdassa "Tämän hetken tiedoilla". Tästä lähtötilanteesta voit lähteä kokeilemaan eri vaihtoehtojen vaikutusta tukien määrään ja kokonaiskatteeseen.

Jos et anna ohjelmalle lupaa ottaa Peltotuen tietoja optimoinnin pohjatiedoiksi, ohjelma näyttää Peltotuen tietojen mukaisen tukien määrän kuitenkin kohdassa "Peltotuen tiedoilla". Demoversiossa Peltotuen tietojen sijaan käytetään aina mallitietoja. Eläintiedot voidaan antaa optimointiohjelmassa.

Jos löydät optimoinnissa vaihtoehdon, joka antaa paremman kokonaiskatteen, se siirtyy näytössä myös kohtaan "Paras kokeilu". Näin ohjelma seuraa koko ajan parasta mahdollista vaihtoehtoa. Jos jostain syystä, esim. virheellisen pinta-alan seurauksena "Paras kokeilu" näyttää väärää tietoa, voit Vie parhaaksi -painonapilla pakottaa optimoinnin tämänhetkiset tiedot siirtymään myös parhaaksi kokeiluksi.

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto | Laskelma | Kasvit | Eläimet | Tukioikeudet | Perustiedot | Tuet alueittain | Haettavat tuet

Tilalle on merkitty ekologisen alan velvoite
Tukioikeuksia yhteensä 66,48 ha. TUKIOIKEUKSIA JÄÄ KÄYTTÄMÄTTÄ 1,66 ha.
AB-alueen perustukikelpoista alaa 64,82 ha, tukioikeuksia 66,48 ha

Ekologista alaa ei ole riittävästi, tukia leikataan (on 3,595 %, pitää olla vähintään 5 %)

Kateyhteenveto	Peltoala	Viljelykate	Tuet	Kokonaiskate	Kok.kate/ha	Tuet/ha
Peltotuen tiedoilla	66,77	-11 829	39 054	27 225	407	584
Tämän hetken tiedoilla	66,77	-11 829	34 284	22 455	336	513
Paras kokeilu	66,77	-11 829	39 054	27 225	407	584

Tukiyhteenveto	Perustuki	Viherrytys	LHK	Ympäristö	Luomu	Muut tuet	Yhteensä
Peltotuen tiedoilla	8 145	4 861	13 560	8 453	3 817	217	39 054
Tämän hetken tiedoilla	8 145	0	13 560	8 544	3 817	217	34 284
Paras kokeilu	8 145	4 861	13 560	8 453	3 817	217	39 054

Lomakeyhteenveto tämän hetken tiedoilla Peltotuen lohkojen tukikelpoisuudet asetetaan Peruslohkon perustiedoissa

Perustukikelpoiset alat	ha	Viherryttäminen	ha	Luonnonhoitopellot ja kesanto	ha
AB-tukialue	64,82	Ekologisen alan peruste	64,82	LHP-nurmea ja kesantoa yhteensä	6,46
C-tukialue	0,00	Ekologiseen alaan ilmoitettu	2,33	LHP-nurmea yhteensä	6,46
Yhteensä	64,82	Painokertoimilla korjattu EFA	2,33	LHP-nurmea ja monim.pelloja yhteensä	14,55

Laskelma

Laskelma-välilehdellä ohjelma näyttää eritellyn laskelman tuista kasveittain ja eläimittäin. Laskelman lopussa on yhteenveto tukilajeittain. Pikavalintapalkin tai Perustiedot-välilehden Tulosta laskelma -painikkeella voit tulostaa laskelman kirjoittimelle.

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto **Laskelma** Kasvit Eläimet Tukioikeudet Perustiedot Tuot alueittain Haettavat tuet PT PMK PT PMK

Tilalle on merkitty ekologisen alan velvoite
Tukioikeuksia yhteensä 66,48 ha. TUKIOIKEUKSIA JÄÄ KÄYTTÄMÄTTÄ 1,66 ha.
AB-alueen perustukikelpoista alaa 64,82 ha, tukioikeuksia 66,48 ha

Painokertoimilla korjattu ekologinen ala (EFA) yhteensä 3,51 ha (5,409 %)

PERUSTIEDOT

TALOUSKESKUS AB-TUKIALUEELLA

Lohkojen pinta-ala yhteensä 66,77 ha, josta peltoa 64,82 ha
Ympäristökorvauksen ja luonnonhaittakorvauksen korvauskelpoiset lohkot yhteensä 62,49 ha
Ympäristösitoumuksen sisältävät (=ympäristökorvauksen saavat) lohkot yhteensä 62,49 ha

LHK:n/ympäristökorvauksen korvauskelpoisilla lohkoilla LHP-nurmea ja kesantoa yhteensä 6,46 ha (10,3 %)

LHK:n viljelykasveja 55,00 ha, LHP-nurmi+kesanto+suojavyöhyke 7,49 ha (12,0 % peltoalasta)
Täyden LHK:n saa, jos LHP-nurmi+kesanto+suojavyöhyke on enintään 33,3 % viljelykasvien alasta
eli 25 % korvauskelpoisesta peltoalasta (viljelykasvit+LHP-nurmi+kesanto+suojavyöhyke)

Ympäristösitoumuksen sisältävillä lohkoilla LHP-nurmea + monimuotoisuuspeltoja yht. 14,55 ha (23,3 %)
Ympäristösitoumuksen sisältävillä lohkoilla LHP-nurmea yhteensä 6,46 ha (10,3 %)

Ekologisen alan perustana oleva EFA-peltoala 64,82 ha. Tarkista perusteala ja EFA-osuus Uipu-palvelusta.
Painokertoimilla korjattu ekologinen ala (EFA) yhteensä 3,51 ha (5,409 % EFA-peltoalasta)
- EFA-kesantoa ilmoitetaan 2,33 ha * 1,0 = 2,33 ha
- EFA-typensitojakasveja ilmoitetaan 1,68 ha * 0,7 = 1,18 ha

Tila on ilmoitettu luonnonhaittakorvauksen lisäosassa kasvinviljelytilaksi

Tila on sitoutunut ympäristökorvaukseen. Valitut lisätoimenpiteet ovat:
- Valumavesien hallinta (sääätösalaoitus, sääätökastelu ym.)
- Ympäristöhoitotulokset (suojavyöhykkeet, monimuotoinen ympäristönurmi, LHP-nurmi)

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto **Laskelma** Kasvit Eläimet Tukioikeudet Perustiedot Tuot alueittain Haettavat tuet PT PMK PT PMK

Tilalle on merkitty ekologisen alan velvoite
Tukioikeuksia yhteensä 66,48 ha. TUKIOIKEUKSIA JÄÄ KÄYTTÄMÄTTÄ 1,66 ha.
AB-alueen perustukikelpoista alaa 64,82 ha, tukioikeuksia 66,48 ha

Painokertoimilla korjattu ekologinen ala (EFA) yhteensä 3,51 ha (5,409 %)

KASVIPIRUSTAISET TUET

KEVÄTUEHÄ 9,89 ha, tukialue AB, suojavyöhykealue, kasvipeitealue

Perustuen tasatuki	9,89 ha *	122,32, yht.	1209,74
Perustuen lisäosa	9,89 ha *	3,34, yht.	33,03
Viherryttämistuki	9,89 ha *	75,00, yht.	741,75
Luonnonhaittakorvaus	9,89 ha *	87,00, yht.	860,43
LHK:n kansallinen lisäosa	9,89 ha *	130,00, yht.	1285,70
Ympäristökorvaus perusosa	9,89 ha *	54,00, yht.	534,06
Ymp.lisä: Talviaik. kasvipeite 80 %, kohd. alue	9,89 ha *	54,00, yht.	534,06
Yhteensä	9,89 ha =	525,66 /ha =	5198,78

KEVÄTUEHÄ 2,12 ha, tukialue AB, suojavyöhykealue, kasvipeitealue

Perustuen tasatuki	2,12 ha *	122,32, yht.	259,32
Perustuen lisäosa	2,12 ha *	3,34, yht.	7,08
Viherryttämistuki	2,12 ha *	75,00, yht.	159,00
Luonnonhaittakorvaus	2,12 ha *	87,00, yht.	184,44
LHK:n kansallinen lisäosa	2,12 ha *	130,00, yht.	275,60
Ympäristökorvaus perusosa	2,12 ha *	54,00, yht.	114,48
Ymp.lisä: Keräjäkasvi	2,12 ha *	100,00, yht.	212,00
Ymp.lisä: Talviaik. kasvipeite 80 %, kohd. alue	2,12 ha *	54,00, yht.	114,48
Yhteensä	2,12 ha =	625,66 /ha =	1326,40

KAURA 5,33 ha, tukialue AB, suojavyöhykealue, kasvipeitealue

Perustuen tasatuki	5,33 ha *	122,32, yht.	651,97
Perustuen lisäosa	5,33 ha *	3,34, yht.	17,88

Kasvit

Kasvit-välilehdellä näkyy taulukko, jossa näkyvät viljeltävät kasvit tukialueittain, korvauskelpoisuuksittain ja kohdentamisalueittain eriteltyinä. Oletuksena pohjatiedot tulevat suoraan Peltotuen lohkoilta.

Voit muuttaa taulukossa kaikki tietoja paitsi Tuet/ha ja Yhteiskate/ha. Lisää rivi -painikkeella voit lisätä tarvittaessa uusia rivejä. Poista rivi -painikkeella voit poistaa turhan rivin. Lisätiedot-painikkeella voit antaa lohkoihin liittyviä, tukilaskentaan vaikuttavia lisätietoja.

Näytön kentät viljelykate ja kokonaiskate näyttävät kasvin **katetuoton/ha**. Yhteenvetosummat ja tärkeimmät vihjeet näkyvät koko ajan ruudun yläreunassa.

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto Laskelma Kasvit Eläimet Tukioiduudet Perustiedot Tuet alueittain Haettavat tuet

Tilalle on merkitty ekologisen alan velvoite
Tukioikeuksia yhteensä 66,48 ha. TUKIOIKEUKSIA JÄÄ KÄYTTÄMÄTTÄ 1,66 ha.
AB-alueen perustukikelpoista alaa 64,82 ha, tukioikeuksia 66,48 ha

Painokertoimilla korjattu ekologinen ala (EFA) yhteensä 4,01 ha (6,186 %)

Kateyhteenveto	Peltoala	Viljelykate	Tuet	Kokonaiskate	Tuet/ha	Kok.kate/ha
Peltotuen tiedoilla	66,77	-11 829	39 054	27 225	584	407
Tämän hetken tiedoilla	66,77	-11 829	38 680	26 851	579	402
Paras kokeilu	66,77	-11 829	39 054	27 225	584	407

Lisää rivi Poista rivi Lisätiedot Kasvipitteisyys 80 % Lietelannan levitysalaa ha 0,00 Ravinteiden kierrätysala ha 0,00

Kasvi	Tukialue	Yht.ha	Perustuki kelpoinen	LHK+Ymp kelpoinen	Ymp. sitoum.	Suojavyöhyk. kohd.alue	Kasvipit. kohd.alue	EFA	Toimenpide	Viljelykate /ha	Tuet / ha	Yhteiskate /ha
KEVÄTVEHNÄ	AB	9,89	☒	☒	☒	☒	☒	☐		- 304,67	525,66	220,99
MALLASOHRRA	AB	2,12	☒	☒	☒	☒	☒	☐	4	- 351,99	625,66	273,67
KAURA	AB	5,33	☒	☒	☒	☒	☒	☐		- 221,02	525,66	304,64
REHUHERNE	AB	3,11	☒	☒	☒	☒	☒	☐		- 435,55	595,66	160,11
PUNA-APILA	AB	5,75	☒	☒	☒	☒	☒	☐		0,00	685,66	685,66
VIHERKESANTO (NURMINIITY)	AB	1,68	☒	☒	☒	☒	☒	☒		0,00	577,66	577,66
SYYSVEHNÄ	AB	15,46	☒	☒	☒	☒	☒	☐		- 358,15	525,66	167,51

Viljelykate-tieto lasketaan varsinaisessa versiossa Peltotuen lohkoilla olevista, muista kuin tukiin liittyvistä tapahtumista. Tätäkin tietoa voi kuitenkin muuttaa, jotta eri vaihtoehtoja voidaan vapaasti kokeilla.

Eläimet

Eläimet-välilehdellä pääset tallentamaan tilan eläintietoja. Ruudun alareunassa näkyvät toiset välilehdet, josta voit valita eri tukilajit ja tallentaa niihin liittyvät eläintiedot. Yhteenveto-välilehdellä näkyvät kaikkien palkkiotyyppien eläinmäärät, pinta-alat ja eläintiheydet.

Näytön yläreunassa näkyvät koko ajan mahdolliset huomautukset.

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto Laskelma Kasvit Eläimet **Tukioikeudet** Perustiedot Tuet alueittain Haettavat tuet

Tilalle on merkitty ekologisen alan velvoite
Tukioikeuksia yhteensä 66,48 ha. TUKIOIKEUKSIA JÄÄ KÄYTTÄMÄTTÄ 1,66 ha.
AB-alueen perustukikelpoista alaa 64,82 ha, tukioikeuksia 66,48 ha

Painokertoimilla korjattu ekologinen ala (EFA) yhteensä 4,01 ha (6,186 %)

Kateyhteenveto	Peltoala	Viljelykate	Tuet	Kokonaiskate	Kok.kate/ha	Tuet/ha
Peltotuen tiedoilla	66,77	-11 829	39 054	27 225	407	584
Tämän hetken tiedoilla	66,77	-11 829	71 440	59 611	892	1 069
Paras koeeilu	66,77	-11 829	71 440	59 611	892	1 069

Yhteenveto EU:n eläinpalkkiot Kansalliset tuet

Selite	Kpl	Kerroin	Eläinyks.
YLI 1 V. UUHET LAMMAS- JA VUOHIREK. PERUSTEELLA	0	0,1500	0,0
YLI 1 V. KUTUT LAMMAS- JA VUOHIREK. PERUSTEELLA	0	0,1500	0,0
LYPSYLEHMÄT NAUTAREKISTERIN PERUSTEELLA	0	1,0000	0,0
EMOLEHMÄT NAUTAREKISTERIN PERUSTEELLA	78	1,0000	78,0
EMOLEHMÄHIEHOT 8 KK - 4 V NAUTAREKISTERIN PERUST.	13	1,0000	13,0
SONNIT 6 - 20 KK NAUTAREKISTERIN PERUSTEELLA	0	0,6000	0,0
HÄRÄT 6 - 20 KK NAUTAREKISTERIN PERUSTEELLA	0	0,6000	0,0

Tukioikeudet

Tukioikeudet -välilehdellä voidaan tallentaa tilan hallinnassa olevat tukioikeudet. Samalla tilalla voi olla useita eri hintaisia ja eri hallinta-aikoja sisältäviä tukioikeuksia. Tukioikeuksia voi tulla pellon vuokrauksen mukana ja niitä voidaan myös ostaa ja myydä.

Tukioikeudet käsitellään ryhmittäin, esim. "Omat alkuperäiset tukioikeudet", "Omat alkuperäiset kesannointioikeudet" ja "Naapurilta vuokratut lisäosalliset tukioikeudet". Ryhmiä voi lisätä vapaasti. Tukioikeuksien määrä vaikuttaa tilatukeen ja kesannointioikeuksien määrä kesannointivelvoitteeseen. Ohjelma laskee tuet annettujen tukioikeusmäärien ja hintojen avulla.

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto Laskelma Kasvit Eläimet **Tukioikeudet** Perustiedot Tuet alueittain Haettavat tuet

Tilalle on merkitty ekologisen alan velvoite
Tukioikeuksia yhteensä 66,48 ha. TUKIOIKEUKSIA JÄÄ KÄYTTÄMÄTTÄ 1,66 ha.
AB-alueen perustukikelpoista alaa 64,82 ha, tukioikeuksia 66,48 ha

Painokertoimilla korjattu ekologinen ala (EFA) yhteensä 4,01 ha (6,186 %)

Tukioikeudet	ha	Lisäosat euroa/ha
Tukialue AB	66,48	194,71
Tukialue C	0,00	0,00

Perustuen tasaosan arvo on kerrottu Tuet alueittain -välilehdellä ja tulee sieltä suoraan tukilaskentaan. Tallenna taulukkoon mahdolliset tilakohtaiset lisäosat

Lisää rivi Poista rivi Lisätiedot Tallenna tukioikeuksien määrät ja alueet alla olevaan taulukkoon

Tukioikeuslaji	Alue	Ha	Lisäosa €	Selite	Tyyppi	Tukioikeuksien omistaja
Tukioikeus	AB	42,46		Omat alkuperäiset tukioikeudet	Oma	
Tukioikeus	AB	3,54		Omat ostetut tukioikeudet	Oma	
Tukioikeus	AB	15,94	13,93	Virtaselta vuokratut tukioikeudet	Vuokrattu	Ville Virtanen
Tukioikeus	AB	3,54		Mäkiseltä ostetut tukioikeudet	Oma	
Tukioikeus	AB	1,00		Järviseitän vuokratut tukioikeudet	Vuokrattu	Jari Järvinen

Tuet alueittain

Tuet alueittain -välilehdellä nähdään tukioptimoinnissa käsiteltävien tukien määrät. Lisäksi alaosassa on lyhyt selvitys tuen ehdoista.

Tukioptimointi, vuosi 2016, vuoden 2016 laskentasäännöt

Yhteenveto Laskelma Kasvit Eläimet Tukioikeudet Perustiedot **Tuet alueittain** Haettavat tuet

Tuki / ryhmä	AB	C1	C2	C2p	C3p1	C3p2	C3p3	C3p4	C4p4	C4p5
Peltokasvipalkkio, avomaanvihannekset	140	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peltokasvipalkkio, ruis	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Peltokasvipalkkio, seoskasv.herne/h.papu/lup/öljyk	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Peltokasvipalkkio, sokerijuurikas	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
Peltokasvipalkkio, tärkkelysperuna	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560
Peltokasvipalkkio, valkuaiskasvit	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Peltokasvipalkkio, öljykasvit	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Perustuen lisäosa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Perustuen tasatuki	122	110	110	110	110	110	110	110	110	110
Pohjoinen ha-tuki, yleinen	0	0	0	10	20	20	20	20	50	50
Pohjoinen ha-tuki, avomaanvihannekset	0	325	325	325	325	325	325	325	325	325
Pohjoinen ha-tuki, muut cap-kasvit	0	39	39	39	0	0	0	0	0	0
Pohjoinen ha-tuki, ruis	0	65	65	65	0	0	0	0	0	0
Pohjoinen ha-tuki, sokerijuurikas	0	100	100	100	0	0	0	0	0	0

Perustuki on vuonna 2015 käyttöön otettu EU:n maksama tuki, joka korvasi entisen tilatuen.

Perustuen saaminen edellyttää vastaavaa määrää saman tukialueen tukioikeuksia. Tukioikeusalueita on kaksi: AB ja C.

Perustuksessa tukikelpoista alaa on koko maatalousmaa eli pellot, pysyvät kasvit ja pysyvät nurmet.

Perustuen lisäosa on tiettyihin tukioikeuksiin sidottu ylimääräinen lisäosa, joka perustuu tilan aiempaan tuotantoon, mm. maidon ja sokerijuurikkaan tuottamiseen.

Tukioptimoinnin perustiedot

Perustiedot-välilehdellä voidaan antaa tukien laskennassa käytettävät toteutumiskertoimet. Näytöllä on myös painikkeet, joilla voidaan noutaa Peltotuen tiedot tai parhaan kokeilun tiedot optimointiin. Vastaavasti voidaan nykyiset tukitapahtumat viedä lohkoille tai nykytiedot parhaaksi. Samat toiminnot löytyvät myös näytön pikavalintapalkista.

Tuki	Kerroin
EU:n nuoren viljelijän tuki	1,00000
Kansallinen kotieläintuki	1,00000
Kansallinen kotieläintuki, hevoset	1,00000
Kansallinen nuorten viljelijöiden tuki	1,00000
Kuttupalkkio	1,00000
LHK:n kansallinen lisäosa	1,00000
LHK:n lisäosan eläintilakorotus	1,00000
Luonnonhaittakorvaus	1,00000
Lypsylehmäpalkkio	1,00000
Nautapalkkio, emolehmät	1,00000
Nautapalkkio, härät	1,00000
Nautapalkkio, sonnit	1,00000
Peltokasvipalkkio	1,00000
Perustuen lisäosa	1,00000
Perustuen tasatuki	1,00000
Pohjojen hehtaarituki	1,00000
Sokerijuunikkaan kansallinen tuki	1,00000
Uuhipalkkio	1,00000
Viherryttämistuki	1,00000
Yleinen pohjojen hehtaarituki	1,00000

Tilän perustiedot -painikkeella päästään muuttamaan mm. tilatyyppiä, tukialuetta ja eläintietoja. Täällä tehtävät valinnat vaikuttavat oleellisesti saatavien tukien määrään.

☒ Tila on sitoutunut ympäristökorvauksen ehtojen noudattamiseen

☐ Puutarhatila

☐ Lietelannan sijoittaminen peltoon

☐ Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen

☒ Valumavesien hallinta (säätosalaojat, säättökastelu ym.)

☒ Ympäristönhoitonurmet (LHP-nurmet, suojavyöhykkeet ym.)

☒ Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

☐ Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla

☒ Peltoluonnon monimuotoisuus (kerääjäkasvit, viherlann.nurmi ym.)

☐ Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu

Talouskeskuksen tukialue

☒ AB ☐ C1 ☐ C2 ☐ C2P ☐ C3P1

☐ C3P2 ☐ C3P3 ☐ C3P4 ☐ C4P4 ☐ C4P5

Tukioptimointiin liittyvät tiedot

☐ Määritelty eläintilaksi LHK-lisäosassa

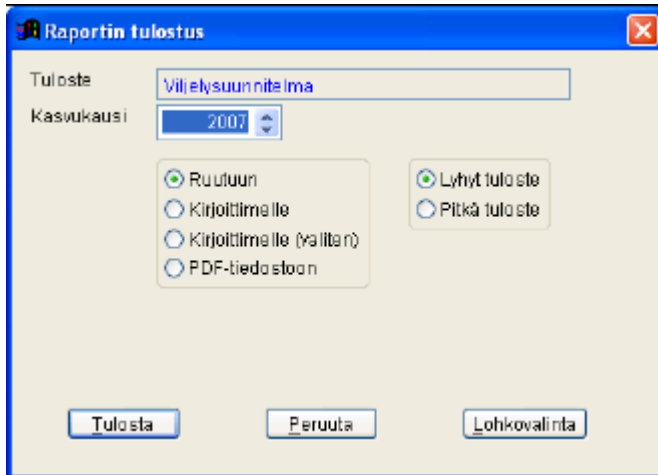
☐ Viljelijä luokitellaan nuoreksi viljelijäksi

OK Peruuta

Tulosteet

Yleistä tulosteista

Peltotuen Tulosteet-valikosta voidaan tulostaa raportteja tarpeen mukaan. Tulosteista löytyvät mm. viljelysuunnitelma- ja lohko-kohtainen kirjanpito -tuloste. Raportin tulostus -näytöllä voidaan antaa tulostukseen liittyviä tarkennuksia, mm. minkä kasvukauden tiedot tulostetaan, tulostuskohde, tulostetaanko suunnitellun vai toteutuneen mukaiset tiedot.

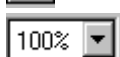

Lohkovalinta-painikkeella voidaan rajata kasvulohkot, joilta tulosteet halutaan. Oletuksena tulostetaan kaikkien lohkojen tiedot. Paperitulosteen marginaaleja voidaan muuttaa kirjoitinajurin ominaisuuksista Windowsin toiminnolla Käynnistä/Asetukset/Kirjoittimet, jos kirjoitinajuri sisältää em. asetukset.

Tulostaminen ruutuun eli esikatselu

Ennen kuin tuloste otetaan paperille tuloste voidaan tulostaa kuvaruudulle. Jos huomataan tiedoissa joitakin virheitä, ne voidaan korjata ennen paperille tulostamista. Kun tuloste otetaan ruudulle, tulee näyttöön uusi painikepalkki, jossa on seuraavia toimintoja:

	siirry ensimmäiselle sivulle
	siirry edelliselle sivulle
	valitse sivu, jolle siirrytään
	siirry seuraavalle sivulle
	siirry viimeiselle sivulle
	zoomaa tulostetta
	poistu esikatseluikkunasta
	tulosta kirjoittimelle

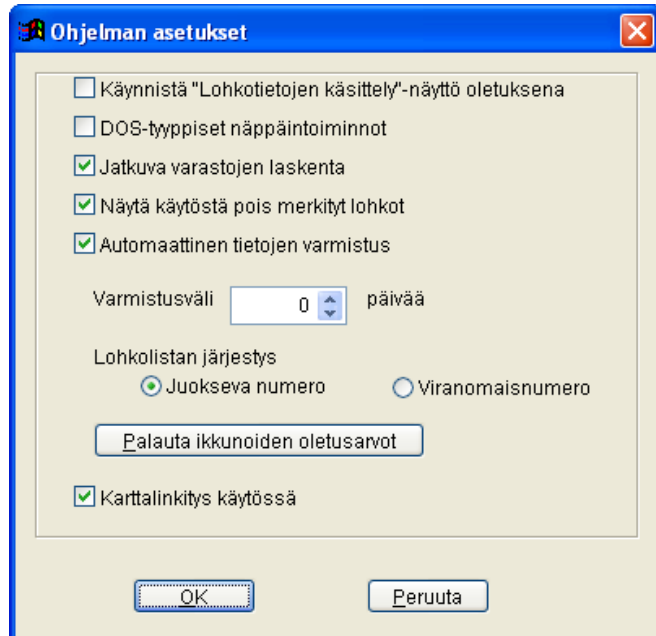
Tulostaminen PDF-tiedostoon

Lähes kaikki ohjelman tulosteet voidaan tarvittaessa tallettaa PDF-muotoon. Ohjelma kysyy käyttäjältä tallennuspaikan ja nimen tulosteelle.

Ohjelman asetukset

Toiminnolla **Työkalut/Ohjelman asetukset** voit vaikuttaa seuraaviin ohjelman ominaisuuksiin:

- Voit määritellä, käynnistyykö ohjelma automaattisesti lohkotietojen käsittely -tilaan.
- Voit määritellä, haluatko Enter-näppäimen toimivan niin kuin Windows-ohjelmissa vai niin kuin DOS-ohjelmissa. Windows-asetuksella Enter vastaa OK-painikkeen painamista (jos näytöllä on OK-painike). DOS-asetuksella Enter siirtää kohdistimen seuraavaan tallennuskenttään.

- Jos asetus Jatkuva varastojen laskenta on käytössä, näkyy lohkon tapahtumien tallennuksen yhteydessä (lannoitteet, siemenet ...) varaston määrä ennen tapahtumaa ja tapahtuman jälkeen, jos käyttäjä tallentaa tapahtuman. Tämä toiminto voidaan tarvittaessa hitaammissa koneissa ottaa pois käytöstä. Varastojen määrää voidaan silti seurata kohdassa Perustiedot/Varasto ja Tarvikeyhteenveto-tulosteissa.
- Jos asetus Näytä käytöstä pois merkityt lohkot on päällä, nämä lohkot näytetään lohkovalintalistan lopussa. Muussa tapauksessa ohjelma piilottaa nämä lohkot.
- Kohdassa Automaattinen tietojen varmistus voidaan merkitä ottaako ohjelma määräajoin automaattisesti varmistuksen kovalevylle ohjelman tiedoista. HUOM! Automaattivarmistus EI KORVAA tietojen varmistamista levykkeelle, mutta siitä voi olla suurta apua joissakin ongelmatilanteissa.
- Lohkojen käsittelyssä peruslohkot näkyvät oletuksena juoksevassa järjestyksessä (talletusjärjestys). Jos haluat tarkastella lohkoja mieluummin viranomaisnumeron mukaisesti, voit muuttaa järjestystä lohkolistan paikallisvalikosta (aukeaa hiiren oikealla näppäimellä). Pysyvä muutos voidaan tehdä Ohjelman asetukset -näytöllä.
- Jos kohta Karttalinkitys käytössä on valittuna, ohjelma linkittää Peltotuen tiedot Nutikka Pro - karttaohjelman tietoihin.

Vihjeitä

Viljelysuunnitteluun liittyviä vihjeitä

- Syysviljan kylvö ja syyslannoitus tallennetaan aina sille vuodelle, jona sato korjataan.
- Karjanlannan syyslevitys tallennetaan aina sille vuodelle, jona sato korjataan. Jos levität vuoden 2015 syksyllä karjanlantaa, tallenna se orgaanisen lannoituksen tapahtumana kasvukaudelle 2016. Näin lannan ravinnevaikutus otetaan huomioon vuoden 2016 ravinnelaskennassa kevätlannoitusta vähentävänä tekijänä. Levityspäivämäärä voi silti olla todellinen syksyn 2016 päivämäärä.
- Peltotuen ikkunoita voi vapaasti suurentaa ja pienentää. Jos suurennat ikkunaa, myös ikkunassa olevat tekstit suurenevat. Jos pienennät ikkunaa, myös tekstit pienenevät. Voit vaikuttaa tekstien kokoon muuttelemalla ikkunan korkeuden ja leveyden suhdetta. Ikkunoiden koko ja paikka tallentuu ja ikkunat aukeavat seuraavalla kerralla samaan kokoon, jossa olet niitä viimeksi käsitellyt. Jos käytössä on VGA-näyttötila -asetus, koko ja paikka eivät tallennu. Asetusta voit muuttaa toiminnolla **Työkalut/Ohjelman asetukset**.
- Jos peruslohkon pinta-alan tulee muutoksia, säilyvät edellisten kasvulohkojen pinta-alat edelleen ohjelmassa. Tämä ei vaikuta myöskään edelliseltä vuodelta periytyviin ravinteisiin, koska ne tuodaan kg/ha muodossa.
- Jos peruslohko poistuu käytöstä (esim. ei enää vuokrata tai yhdistetään toiseen lohkoon), voidaan Peruslohkon muutoksessa ottaa käytössä rasti pois päältä. Käytöstä poistetut peruslohkot siirtyvät lohkolistassa loppuun ja niiden numeron edessä näkyy -merkki. Haluttaessa ne voidaan piilottaa kokonaan toiminnolla Työkalut/Ohjelman asetukset ottamalla rasti pois kohdasta Näytä käytöstä pois merkityt lohkot.
- Ohjelmaan sisältyy tarkistustoiminto joka tarkistaa mm. onko lannoitettu ympäristötuen ja nitraattidirektiivin sallimissa ravinnerajoissa. Tarkistus tehdään automaattisesti aina kun tulostetaan viljelysuunnitelma- tai lohkokirjanpito-tuloste. Tarkistus voidaan tehdä myös Lohkotietojen käsittelyssä Suunnittelu- tai Toteutunut-välilehden Lisätoiminnot-painikkeen toiminnolla Tallennettujen tietojen tarkistus. Myös ylävalikon kohdasta Työkalut löytyy tämä toiminto.
- Muistilista-toimintoa voidaan käyttää apuvälineenä muistamaan tärkeitä tulevia toimenpiteitä kuten seuraavien maanäytteiden ottamisaika, kasvinsuojeluruiskun testaus jne.
- Toiminnolla Lisäosat/Excel-siirto/Vie tiedot voidaan Peltotuen tapahtumatietoja siirtää Excel-muodossa mm. tiedostomuotoa tukeviin mobiililaitteisiin. Tällaisia laitteita ovat mm. Nokian kommunikaattorit ja Pocket PC -laitteet.
- Joukkomuokkaus-toiminnolla voidaan helposti muokata samankaltaisia tapahtumia monella kasvulohkolla. Esim. monen lohkon lannoituksen pvm- ja määrätiedot voidaan nopeasti antaa usealle lohkolle. Toimintoon päästään Lohkotietojen käsittely -näytön Suunnittelu- ja Toteutunut-välilehdellä Joukkomuokkaus-painikkeella.
- Kasvit-välilehdellä olevalla Joukkomuokkaus-toiminnolla voidaan nopeasti valita kasvi usealle lohkolle samoilla määritteillä.
- Lohkolistan Suodata-toiminnolla voidaan listalla näkyvien lohkojen määrää tilapäisesti supistaa. Ensin valitaan esim. jokin kauralohko. Tämän jälkeen painetaan Suodata-painiketta ja tehdään avautuvalla näytöllä valinnat. Suodatus poistetaan painamalla samaa painiketta uudelleen.
- Tankkiseos-toiminnolla voit nopeasti lisätä kerralla monta kasvinsuojeluainetta yhdelle tai usealle lohkolle. Samalla voidaan lisätä myös ruiskutuksen perusteena olevat Havainto-tapahtumat. Seoksen tiedot ja niihin liittyvä havainto voidaan tallentaa pysyvästi Tankkiseos-rekisteriin
- Kasvinsuojelutapahtumille voi antaa Teho-arvosanan helposti tapahtuman teon yhteydessä. Tilan perustiedoissa voi määritellä oman tilan oletusarvosanan. Määritys toimii myös tankkiseosten kautta.
- Tankkiseoksen pvm-tiedon voi tallentaa helposti menemällä Toteutuneet-välilehdellä pvm-kentän kohdalle ja napsauttamalla hiiren oikeaa painiketta. Näin päiväys tallentuu kerralla kaikille niille käsiteltävän lohkon tapahtumille, jotka kuuluvat samaan seokseen.

- Jos esim. kasvinsuojelutapahtuma kohdistuu vain osaan lohkon alasta, voidaan tapahtuma merkitä osa-alana. Merkintä tehdään tapahtuman lisäys/muutos -toiminnon Tapahtuma osa-alalla -painikkeella.
- Jos lohkolle on ilmoitettu tukien haussa valinnainen Kerääjäkasvi-toimenpide, voidaan kerääjäkasvin siemen tallentaa viljelytapahtumiin tapahtumalajilla SIEMEN KER. Katso tarkemmin kohdasta Kerääjäkasvien tallentaminen.
- Ohjelmaan lisättiin vuonna 2018 uusi, entistä monipuolisempi ja helpompi tapa valita kasvi ja lajike lohkolle. Saat avattua toiminnon painikkeilla, joissa on kolme pistettä kasvin ja lajikkeen valintalistojen vieressä. Uudessa valintatoiminnossa näkyvät listan alussa lihavoituina ne kasvit ja lajikkeet, joita olet jo käyttänyt kolmen viimeisen vuoden aikana. Käytössä on myös monipuolinen sanahaku. Halutessasi voit edelleen käyttää myös aiempia valintalistoja kasvin ja lajikkeen valintaan. Niillä näkyvät kaikki käyttöön rastitetut kasvit ja lajikkeet. Vastaava pistenappi löytyy myös muualta valintalistojen yhteydestä, mm. siementen, kasvinsuojeluaineen, lannoitteen ja kalkituksen lisäyksestä.

Vihjeitä karttaohjelman käyttöön

- Jos huomaat tehneesi kartan muokkauksessa virheen, voit Muokkaa valikon **Kumoa toiminto** valinnalla peruuttaa viimeksi tehdyn toiminnon. Voit tehdä useita peräkkäisiä kumoamisia. Muokkaa valikon **Peruuta toiminnot** poistaa kaikki muutokset, jotka on tehty edellisen talletuksen jälkeen.
- Jos haluat kartalla tarttua ruudulla jo näkyvään pisteeseen tai viivaan, paina ScrollLock-näppäin päälle. Tarttuminen on voimassa kunnes ScrollLock-näppäintä painetaan uudelleen. Ollessaan viivan päällä hiirikohdistin näkyy neliönä, pisteen päällä kolmiona. Tästä toiminnosta on apua esim. matkan mittauksissa.
- Nutikka-karttaosassa voit siirtyä Tasojen asetusten käsittelyyn joko valikon toiminnolla **Työkalut/Tason asetukset** tai napsauttamalla hiirellä Tasoikkunan otsikkopalkkia.
- Voit karttaa käsitellessäsi valita tärkeimmät toiminnot yläreunan kielekkeiden lisäksi myös hiiren oikealla näppäimellä aukeavasta paikallisvalikosta. Paikallisvalikon avulla voit esim. poistaa kartalla näkyvän pisteen riippumatta siitä, millä karttatasolla se sijaitsee.
- Mittaa-välilehden Aseta etäisyys -toiminnolla voidaan tarkasti asettaa kasvulohkojen rajaviivat oikealle etäisyydelle esim. peruslohkon rajasta.
- Jos peruslohkon pinta-aloihin tulee muutoksia, säilyvät edellisten kasvukausien kasvulohkojen pinta-alat muuttumattomina. Uudet kasvulohkot perustuvat muutettuihin peruslohkoihin.
- Tien piirtäminen onnistuu vaivattomammin seuraavasti:
 - valitse muokattavaksi se yleisen tyyppin taso, johon haluat tehdä tien
 - tee yhdenkertainen viiva Lisää-valikon toiminnolla Viiva
 - muokkaa viivan tyyppiä Muokkaa-valikon toiminnolla Tyyppi/Teksti
 - valitse avautuvasta näytöstä haluamasi viivan tyyppi sekä anna kaksoisviivan leveys metreinä
 - tämän jälkeen voidaan Muokkaa-valikon toiminnoilla Siirrä koko kuviota ja Siirrä kuvion pistettä muokata tie oikeaan paikkaan ja oikean malliseksi
- Jos halutaan estää esim. edellisten kasvukausien kasvulohkotason epähuomiossa tapahtuva muokkaus, voidaan taso lukita. Tasoikkunassa näkyy lukon kuva lukitun tason nimen edessä. Lukitus lisätään/poistetaan toiminnolla **Työkalut/Tason asetukset/Ominaisuudet**.
- Viljavuusnäytteiden paikat voidaan antaa myös koordinaatteina jotka on saatu esim. GPS-paikannuslaitteesta. Koordinaatit päästään antamaan, kun viljavuustaso on muokkaustilassa ja näytepisteen kohdalla avataan hiiren oikealla painikkeella valikko ja valitaan toiminto Anna koordinaatit. Koordinaatteja voidaan antaa myös yleisellä tasotyyppillä oleville objekteille.
- Peruslohkot ja niiden ilmakuvat tai maastokarttakuvat voidaan noutaa helposti hallinnon palvelusta.

Softsalon Internet-sivut

Softsalon internetsivut ovat osoitteessa www.softsalo.fi. Sähköpostia Softsaloon voi lähettää osoitteella tuki@softsalo.fi.

Internetissä julkaistaan mm. ohjelmien käyttöön tai hallinnon säädöksiin liittyviä ajankohtaistiedotteita ja ohjeita. Sivustolta on aina saatavissa myös ohjelmien uusimmat versiot.

Tallennettujen tietojen tarkistus

Ohjelma sisältää tallennettujen tietojen tarkistustoiminnon. Tarkistus suoritetaan automaattisesti viljelysuunnitelmaa tai lohkokirjanpitoa tulostettaessa, mutta sen voi käynnistää myös Lohkotietojen käsittelyn Suunnittelu- tai Toteutunut -välilehtien Lisätoiminnot-painikkeen valikosta. Lisäksi toteutuneiden tietojen tarkistus voidaan käynnistää myös Työkalut-valikon kohdasta Tallennettujen tietojen tarkistus.

Tarkistustoiminto pyrkii tarkistamaan viljelysuunnitelmasta ja lohkokirjanpidosta asiat, jotka on ohjelmallisesti mahdollista tarkistaa. Nämä virheet nousevat automaattisesti esille mahdollisessa tarkastuksessa ja aiheuttavat useimmiten sanktion.

Tarkistettavia asioita ovat mm.:

- liian vanhat maanäytteet
- liian vähän maanäytteitä
- ympäristökorvauksen ravinnekattojen ylitys
- nitraattidirektiivin ravinnekattojen ylitys
- liian pitkä fosforin tasausjakso
- liian pienet orgaanisen lannoituksen ravinteiden huomiointiprosentit
- kasvinsuojeluaineen käyttörajoitustietojen rikkominen
- puuttuva tai virheellinen Havainto-tapahtuma ennen kasvinsuojeluaineen käyttöä

Huom! Tarkistus on apuväline, jonka toimivuudesta ja tulkinnoista ohjelman tekijät eivät vastaa. Vastuu tiedoista on aina käyttäjällä!

Varmuuskopiot

Yleistä varmistusten ottamisesta

Ota varmistukset ohjelmaan tallentamistasi tiedoista säännöllisesti! Hyvä nyrkkisääntö on ottaa varmistukset silloin, kun saman tallennustyön uudelleen tekeminen harmittaisi. Parasta on käyttää kahta varmistuslevyettä vuorokerron.

Varmistukset otetaan pakkaamalla kaikki asiakkaan tiedot samaan tiedostoon. Tiedoston nimi on X.ZIP, jossa X on asiakkaan asiakasnumero. Eri asiakkaiden tiedot voidaan ottaa joko samalle levykkeelle tai eri levykkeille. Varmistukset voidaan ottaa myös kiintolevylle. Huomaa, että kiintolevyn pitää olla FYYSISESTI eri levy, jotta varmistuksista olisi hyötyä kiintolevyn rikkoontumistilanteessa. Jokaiselle varmistuslevykkeelle kopioidaan myös mahdollinen asiakasrekisteri ja X.TXT-tiedosto, (X=asiakasnumero), jossa ovat asiakkaan yksilöintitiedot.

Ohjelma ottaa varmistukset aina siitä asiakkaasta, jota ollaan käsittelemässä. Jokainen asiakas pitää varmistaa erikseen. Ohjelma sisältää kolme erilaista toimintoa varmuuskopioiden ottamiseen:

Tapa 1: Varmistukset muistitikulle -toiminto

- Varmistus voidaan ottaa muistitikulle, verkon toiselle tietokoneelle. Google Drive -asemaan tms.
- Mahdollistaa varmistusten ottamisen myös CD-levylle, jos koneessa on tallentava CD-asema.
- Luo Zip-tiedoston, joka sisältää kaikki lohkokirjanpidon tiedostot käsiteltävältä asiakkaalta
- Uusi varmistus ei korvaa vanhaa, CD:lle kerääntyy arkisto eri ikäisiä varmistuksia
- Jokainen varmistus otetaan kansioon, jonka nimenä on "Peltotuki"+asiakkaan nimi+päiväys

Tapa 2: Automaattivarmistus

- Ehdottaa säännöllisin väliajoin varmistusten ottamista kiintolevyltä toiseen kiintolevyn kansioon.
- Ei korvaa kokonaan muita varmistustapoja esim. tapauksessa, jossa kiintolevy rikkoontuu.
- Täydentää muita varmistustapoja

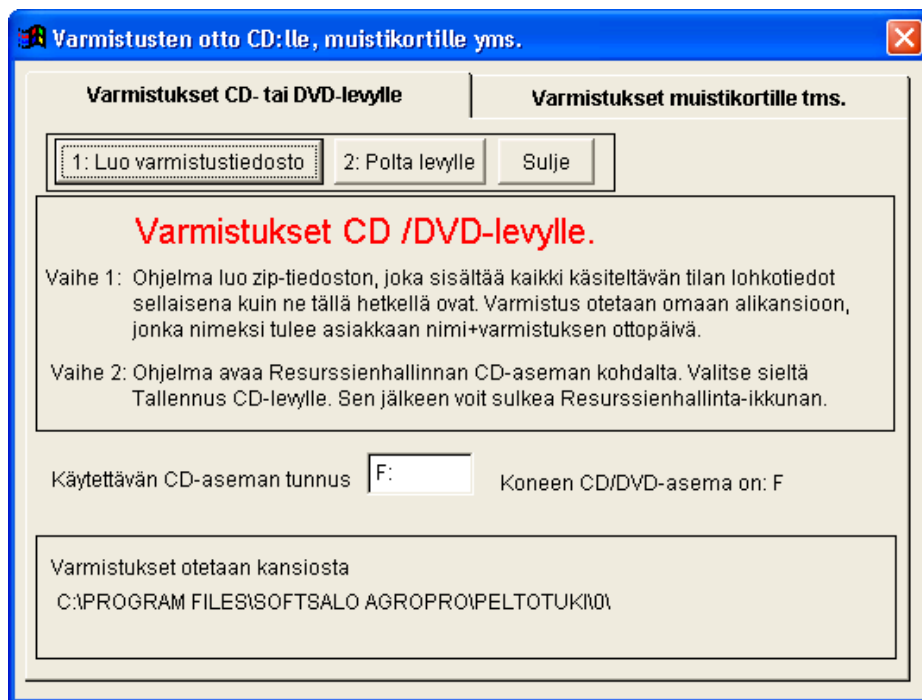
Varmistuksen otto muistitikulle, verkon toiselle tietokoneelle tai pilvikansioon

1. Valitse Tiedosto-valikon toiminto **Varmistuksen otto muistitikulle**
2. Siirry varmistusikkunan Varmistukset muistikortille tms. -kielekkeelle
3. Valitse paikka, jonne varmistus luodaan.
4. Käynnistä varmistus.

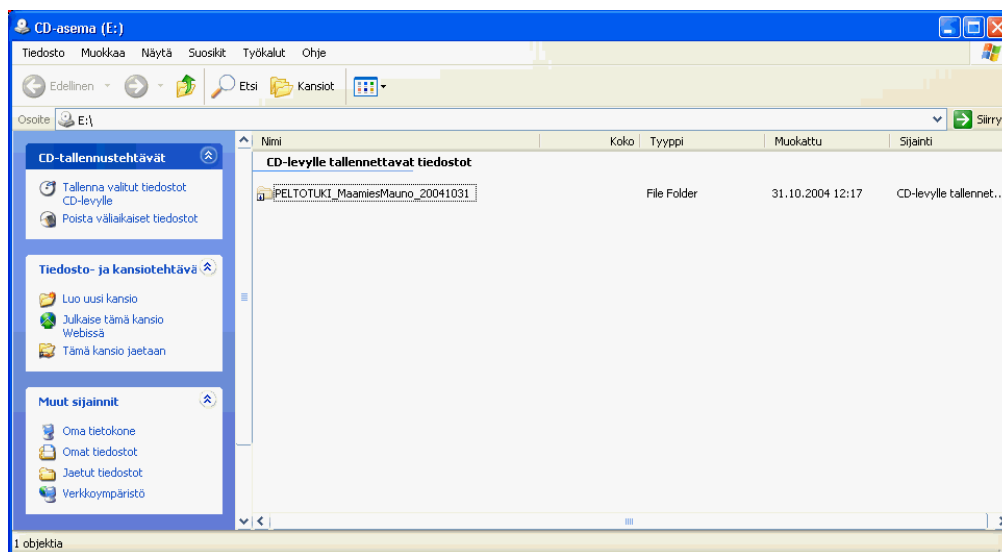
Varmistuksen otto CD-levylle

Valitse Tiedosto-valikon toiminto **Varmistuksen otto muistitikulle** ja siirry toiminnon **Varmistukset CD- tai DVD-levylle -kielekkeelle**. Jotta voit ottaa varmuuskopioita CD:lle, täytyy tietokoneessa olla kirjoittava (=polttava) CD/DVD - asema. Samalla toiminnolla voi ottaa varmistuksen myös muistikortille tms.

1. Aseta poltettava CD-levy koneen CDRW-asemaan ja napsauta *Luo varmistustiedosto* -painiketta. Ohjelma luo Zip-tiedoston.

2. Napsauta *Polta levyille* -painiketta. Ohjelma avaa Windowsin Resurssienhallinta-ikkunan CD-aseman kohdalta.

3. Käynnistä CD:n kirjoitus napsauttamalla *Tallenna tiedostot pysyvästi CD-levylle* -painiketta . Tallennusteksti saattaa vaihdella eri Windows-versioissa. Vastaava toiminto löytyy Tiedosto-valikosta. Jokainen varmistus sijoitetaan omaan alikansioonsa, jonka nimenä on käsiteltävän lohkokirjanpidon nimi ja varmistuspäivämäärä (vvvvkkpp). Näin CD-levylle syntyy arkisto, josta on tarvittaessa palautettavissa halutun päivän tilanne takaisin ohjelmaan.

Automaattinen varmistus

Ohjelma voi ottaa myös ns. automaattivarmistuksia muutaman päivän välein. Varmistus tehdään ohjelma suljettaessa, jos edellisestä varmistuksesta on kulunut riittävästi aikaa. Monitilaversioissa varmistus tehdään vaihdettaessa toiseen asiakkaaseen. Varmistustiheys asetetaan toiminnolla Työkalut/Ohjelman Asetukset. Oletusväli on 0 päivää eli varmistus otetaan aina ohjelmaa sammutettaessa. Ohjelman asetuksissa voidaan automaattinen varmistus myös kytkeä pois käytöstä.

Automaattivarmistus otetaan C:-asemalle Varmistukset-kansioon. Yhden tilan versiossa kansio on C:\Varmistukset\Peltotuki\0\Peltotuki1. Jos kansioon on otettu aiemmin varmistus, ohjelma siirtää vanhemman varmistuksen Peltotuki2-kansioon. Näin "vyörytystä" jatketaan Peltotuki9-kansioon asti.

Peltotuki1 sisältää siis uusimman varmistuksen ja Peltotuki9 vanhimman. Tätä vanhemmat poistetaan levyltä.

HUOM! Automaattivarmistus EI korvaa kokonaan normaalien varmistusten ottoa levykkeelle, koska varmistus yleensä tehdään samalle kovalevyille kuin jossa ohjelma sijaitsee. Jos koko levy rikkoontuu, häviävät myös automaattisesti tehdyt varmistukset. Vähäisemmissä ongelmatilanteissa voi automaattivarmistuksista kuitenkin olla suurta hyötyä.

Varmuuskopion palautus

Saat palautettua aiemmin ottamasi varmistukset takaisin ohjelman käyttöön toiminnolla **Työkalut/Varmistusten palautus**. Varmistusten palautus on tarkoitettu tilanteeseen, jossa koneella olevat tiedot ovat hävinneet tai vioittuneet. Varmistusten palautuksen jälkeen tilanne vastaa sitä ajankohtaa, jolloin varmistukset on otettu.

Yritä aina ennen varmistusten palautusta korjata tilanne toiminnolla **Työkalut/Huoltoajo**. Jos tämä ei auta, voit palauttaa viimeksi otetut varmistukset.

Valitse ensimmäiseksi palautuksen tyyppi. Jos palautat varmistusta CD/DVD-levyltä tai muistikortilta, pitää seuraavaksi ohjelmalle kertoa, mistä varmuuskopiotiedostojen tunnistetiedosto löytyy. CD/DVD-levyllä kansion nimenä on yleensä käsiteltävän lohkokirjanpidon nimi ja varmistuspäivämäärä (vvvvkkpp).

Rastittamalla kohta **Palauta suunnittelumallit** palautetaan myös asiakkaan lohkokirjanpidon yhteydessä varmistetut suunnittelumallitiedot.

Internetpäivitys

Ohjelman aloitusnäytöltä löytyy Internetpäivitys -painike, jolla voidaan nopeasti käydä tarkistamassa, löytyykö Softsalon palvelimelta uudempi versio ohjelmasta. Jos käytössä on jo uusin versio, ohjelma kertoo, ettei päivitystä tarvita.

Ohjelman päivitys Internetistä

Tällä toiminnolla voidaan helposti tarkistaa, onko uusin versio Peltotuki Pro -ohjelmasta käytössä. Tarvittaessa toiminto lataa päivitystiedoston Softsalon palvelimelta.

Jos koneella on asennettuna palomuuriohjelma, se saattaa kysyä lupaa yhteyden ottamiseen. Voi kestää hetken, ennen kuin palomuuriohjelman kysymys tulee näytölle.

Palvelimen osoite

Jos tietokoneeseessa on tietoturvaohjelma, joka sisältää palomuuritoiminnot, saattaa palomuuriohjelman kysymys yhteyden ottamisesta Internetiin joissakin tapauksissa jäädä Peltotuen perusikkunan taakse. Jos kuluu pitkän aikaa Käynnistä-painikkeen painamisen jälkeen niin ettei mitään näytä tapahtuvan, kannattaa tarkistaa Windowsin alapalkista, ettei palomuuriohjelman kysely ole siellä aktiivisena. Jotkin palomuuriohjelmat saattavat myös aiheuttaa 10-30 sekunnin viiveen, ennen kuin päästävät yhteyden normaalisti Internetiin. Kannattaa odottaa hetki, jos mitään ei näytä tapahtuvan.

Mikäli palvelimelta löytyy uudempi ohjelmaversio, ohjelma tarjoaa sen noutamista ja asentamista.

Päivitystiedoston lataamisen jälkeen Peltotuki Pro -ohjelma sulkeutuu ja uuden ohjelmaversion asennus käynnistyy automaattisesti.

Moniyritysversion käyttö

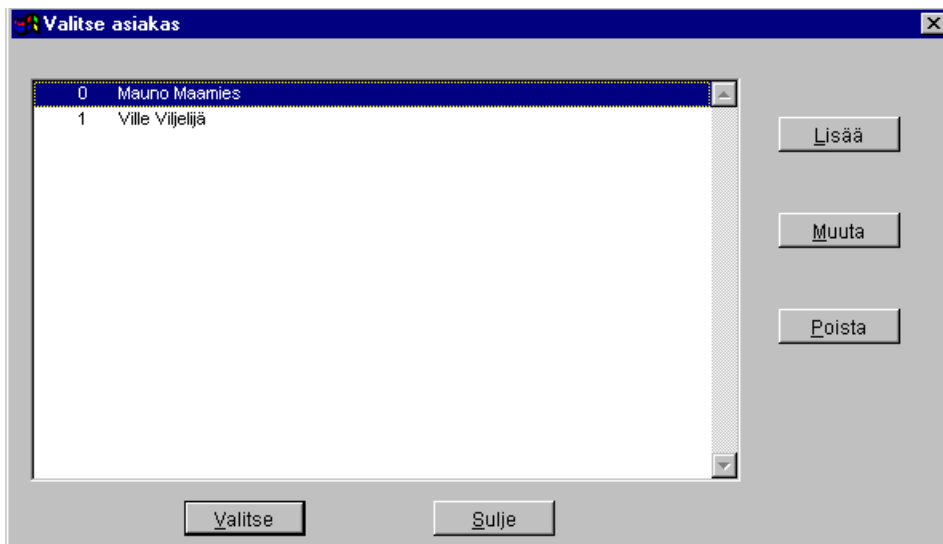
Peltotuki Pro -ohjelmasta on olemassa 1 tilan version lisäksi 5 tilan versio ja rajoittamaton neuvojaversio. Monen tilan versiot on tarkoitettu tilanteeseen, jossa **sama ohjelman käyttäjä** käsittelee monen tilan viljelytietoja. **Ohjelman luovutus muille on ehdottomasti kielletty.** Ohjelma voidaan laajentaa usean tilan versioksi koodilukujen muutoksilla.

Monen tilan versioissa ohjelma valitsee käynnistyessään automaattisesti ensimmäisen asiakkaan. Asiakas voidaan vaihtaa painikepalkin asiakasvalintalistasta. Listassa näkyy ensimmäisenä malliyritys, joka voidaan haluttaessa myös valita käsittelyyn, jos halutaan esim. harjoitella joitakin ohjelman toimintoja.

Huom! Monen tilan versiossa kannattaa yleensä ottaa Lohkotietojen käsittely -näytön automaattikäynnistys pois päältä toiminnolla Työkalut/Ohjelman asetukset.

Asiakkaan vaihtaminen voidaan tehdä myös valikon toiminnolla **Tiedosto/Asiakasvalinta**. Samalla toiminnolla suoritetaan uuden asiakkaan lisäys, asiakkaan tietojen muuttaminen ja asiakkaan tietojen poistaminen.

Asiakkaan tietojen varmistus otetaan samalla tavalla kuin yhden tilan versiossa toiminnolla **Tiedosto/Varmistukset**. Varmistukset otetaan pakkaamalla kaikki asiakkaan tiedot samaan tiedostoon. Tiedoston nimi on X.ZIP, jossa X on asiakkaan asiakasnumero. Eri asiakkaiden tiedot voidaan ottaa joko samalle levykkeelle tai eri levykkeille. Varmistukset voidaan ottaa myös kiintolevylle. Huomaa, että kiintolevyn pitää olla FYYSISESTI eri levy, jotta varmistuksista olisi hyötyä kiintolevyn rikkoutumistilanteessa. Jokaiselle varmistuslevykkeelle kopioidaan myös asiakasrekisteri ja X.TXT-tiedosto, (X=asiakasnumero), jossa ovat asiakkaan yksilöintitiedot.

Verkkoversion käyttö

Ohjelman moniyritysversiolla (5 tilan versiosta alkaen) voidaan saman tilan tietoja käsitellä yhtäaikaaisesti usealta tietokoneelta. Ohjelman 1 tilan versio ei sisällä tätä ominaisuutta.

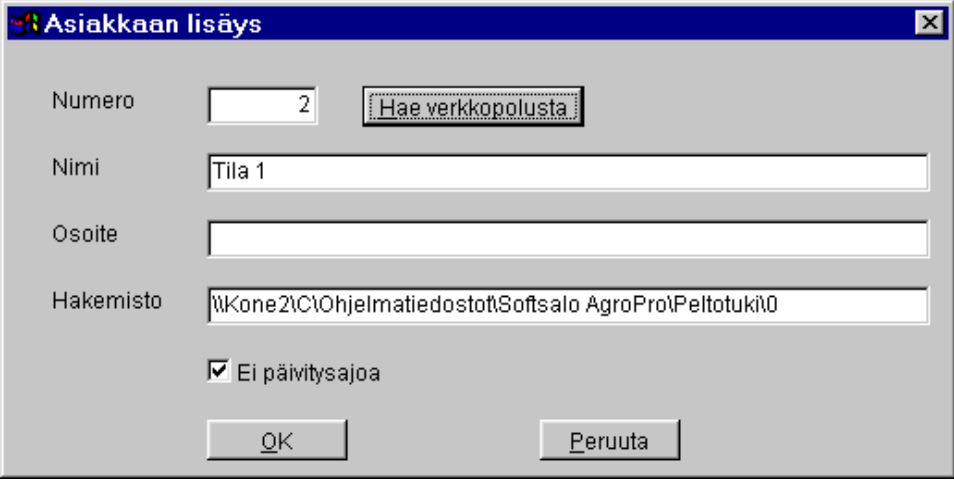
Verkkoversion käyttöönotto tapahtuu siten, että yhdestä tietokoneesta tulee ohjelman "pääkone" ja muista lähiverkon koneista "apukoneita". "Pääkone" suorittaa päivitystilanteissa ohjelman tietokantojen päivitysajon. "Apukoneet" ovat kytkeytyneenä "pääkoneen" tietokantoihin eivätkä suorita päivitysajoja. "Apukoneella" voi olla lisäksi omia paikallisia asiakkaita, joita voi käsitellä normaalisti.

Käyttöönotto

Verkkoversion käyttöönotto ei vaadi "pääkoneella" ohjelman asetusten muuttamista. Muutoin tulee huolehtia, että Windowsin asetuksissa "pääkoneen" tiedostot ovat jaettu muiden käyttäjien käytettäväksi.

"Apukoneelle" asennetaan Peltotuki Pro normaalisti ja annetaan Haltijatiedot. "Apukoneella" kytkeytyminen "pääkoneen" tietoihin tapahtuu seuraavasti:

1. Käynnistä toiminto **Tiedosto/Asiakasvalinta**. Paina **Lisää**-painiketta.
2. Paina Asiakkaan lisäys -näytöllä **Hae verkkopolusta** -painiketta. Paikallista Verkkoympäristöstä "pääkone".

Asiakkaan lisäys

Numero

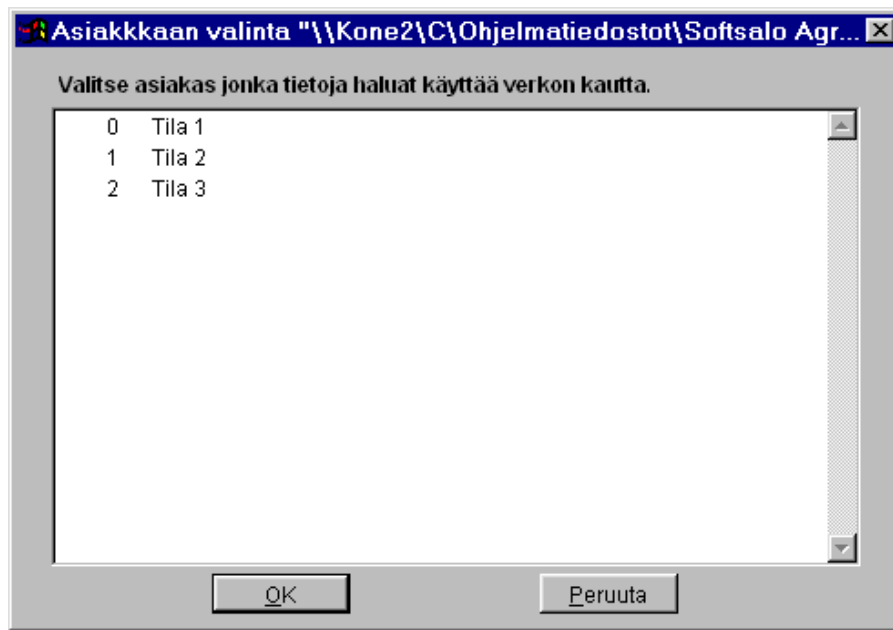
Nimi

Osoite

Hakemisto

☒ Ei päivitysajoa

3. Hae pääkoneen alta levyltä, johon ohjelma on asennettu, Peltotuki Pro:n asiakastiedosto (jos ohjelma asennettu normaalipaikkaan niin polku on Ohjelmatiedostot\Softsalo Agropro\Peltotuki\ptuki.dbf). Valitse näytölle tulevasta Asiakkaan valinta -näytöstä tila, jonka tietoihin haluat kytkeytyä.

4. Suorita kuittaukset OK-painikkeilla. Varmista, että kohta "Ei päivitysajoa" on rästittynä.

Tämän jälkeen "apukoneella" asiakkaan valinta tapahtuu samalla tavalla kuin normaalisti moniyritysversiossa.

Päivitystilanteet

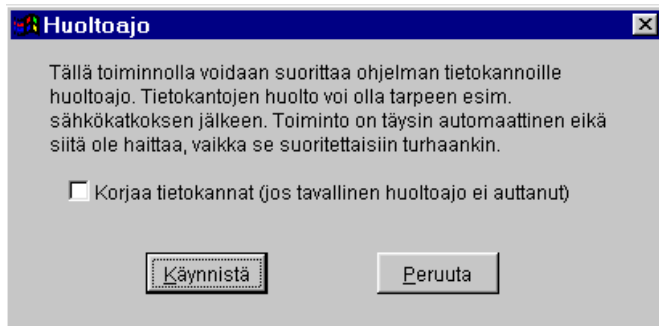
Kun ohjelmasta tulee uusi versio, on tärkeää, että päivitys asennetaan kaikille koneille. Päivitysten asennus kannattaa aloittaa "pääkoneesta" ja asentaa sen jälkeen kaikille "apukoneille".

Rajoitukset

- "Apukoneella" ei voida käyttää pääkoneen suunnittelumalleja.
- Haluttaessa käyttää karttaohjelman (Nutikka Pro) tietoja verkon kautta, täytyy verkkoresurssi olla yhdistetty verkkoasemaksi (annettu levyasemakirjain). Tällöin Hakemisto-kohdassa polku ei saa olla UNC-muodossa (esim. \\kone2c\ohjelmatiedostot\...) vaan pitää käyttää levyasemakirjainta (esim. k:\ohjelmatiedostot\...)
- Jos ohjelma sisältää karttaohjelman (Nutikka Pro), voi vain yksi käyttäjä kerrallaan muokata karttoja.
- "Apukoneella" ei voi ottaa tietojen varmistuksia "pääkoneen" tiedoista.
- "Apukone" ei voi suorittaa huoltoajoa "pääkoneen" tiedostoille.

Ongelmatilanteet

Virhetilanteissa ohjelma yleensä katkeaa. Käynnistä ohjelma uudelleen, valitse **Työkalut/Huoltoajo** ja yritä uudelleen. **Huoltoajo on aina ensimmäinen toimenpide kaikkien ongelmatilanteiden jälkeen. Huoltoajo on tehtävä aina ohjelmaa uudelleen käynnistettäessä, jos ohjelma on katkennut kesken käytön.** Huoltoajo ei koskaan vahingoita ohjelmaa.

Jotta huoltoajon voi käynnistää, kaikki avoinna olevat Peltotuen ikkunat on suljettava.

Jos normaalihuoltoajo ei auttanut, kannattaa huoltoajo käynnistää Korjaa tietokannat -valinnalla.

Jos virheilmoitus toistuu, **kirjoita muistiin virheilmoituksen sisältö** ja ota yhteys Softsaloon. Jos mahdollista, soita tietokoneen vierestä niin, että voit samalla käyttää konetta ja olla puhelimesta.